

DE MILITAIRE SPECTATOR

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET

MAANDBLAD

MINISTERIE VAN OORLOG

EN VAN HET

KONINKLIJK NED. INDONESISCH LEGER

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
Hoofdred.: M. R. H. CALMEYER, Luit.-Generaal v. d. Gen. Staf
Red.-Secr.: A. L. VAN DEN BERGE, Luit.-Kolonel v. d. Gen. Staf
Redactie: G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Kol. v. d. Gen. Staf
J. J. DE WOLF, Kolonel der Genie
B. KONING, Luitenant-Kolonel der Infanterie
W. DEN TOOM, Majoor-Waarnemer
R. C. SOETBROOD PICCARDT, Maj. v. d. Gen. Staf
K.N.I.L.
A. T. J. BOESTER, Hoofd Krijgsgeschiedkundige Sectie
van de Generale Staf van het K.N.I.L.

118de JAAR

Nr. 12

Dec. 1949

Nadruk
verboden

Abonnement f 3.- per kwartaal, Overzeese Gewesten en Buitenland f 15.- p. jaar. Losse ex. f 1.25

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS, Zwarteweg 1, Den Haag, Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Legerorders 650

Redactioneel gedeelte

De tactiek in de moderne oorlog. IV. De bevelvoering, door E. J. C. van Hootegem, Majoor van de Generale Staf	651
Nieuwe Uitgaven	656, 672, 692
De luchtmachtpositie der militaire luchtvaart van het leger in Indonesië, door J. Straus, Kapitein der Artillerie K. L.	657
Grepen uit de werkelijkheid. De verdediging van Noville, door B. Koning, Luitenant-Kolonel der Infanterie	660
Opleiding. De Syllabus en het weekrooster, door W. A. van der Lee Kapitein der Infanterie	665
Methode van Instructie, door L. Groot, Eerste Luitenant der Infanterie	673
„B 36”, door W. den Toom, majoor wrn.	678
Oorlog en Oorlogvoerenden, door Mr. H. A. Wassenbergh, reserve tweede Luitenant van alg. dienst	680
Meningen van anderen. De verdediging van een vliegbasis, door W. A. Feitsma, Majoor der Artillerie	689
Mededelingen van de psychologische dienst van de Koninklijke Landmacht	690
Manoeuvres in Duitsland	690
Genietegel Depôt Pioniers	691
Uit de Buitenlandse Vakpers	693

DE MILITAIRE SPECTATOR

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET

MAANDBLAD

MINISTERIE VAN OORLOG

EN VAN HET

KONINKLIJK NED. INDONESISCH LEGER

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
Hoofdred.: M. R. H. CALMEYER, Luit.-Generaal v. d. Gen. Staf
Red.-Secr.: A. L. VAN DEN BERGE, Luit.-Kolonel v. d. Gen. Staf
Redactie: G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Kol. v. d. Gen. Staf
J. J. DE WOLF, Kolonel der Genie
B. KONING, Luitenant-Kolonel der Infanterie
W. DEN TOOM, Majoor-Waarnemer
R. C. SOETBROOD PICCARDT, Maj. v. d. Gen. Staf
K.N.I.L.
A. T. J. BOESTER, Hoofd Krijggsgeschiedkundige Sectie
van de Generale Staf van het K.N.I.L.

118de JAAR

Nr. 12

Dec. 1949

Nadruk
verboden

Abonnement f 3.- per kwartaal, Overzeese Gewesten en Buitenland f 15.- p. jaar. Losse ex. f 1.25

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS, Zwarteweg 1, Den Haag, Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Legerorders 650

Redactioneel gedeelte

De tactiek in de moderne oorlog. IV. De bevelvoering, door E. J. C. van Hootegem, Majoor van de Generale Staf 651
Nieuwe Uitgaven 656, 672, 692
De luchtmachtpositie der militaire luchtvaart van het leger in Indonesië, door J. Straus, Kapitein der Artillerie K. L. 657
Grepn uit de werkelijkheid. De verdediging van Noville, door B. Koning, Luitenant-Kolonel der Infanterie 660
Opleiding. De Syllabus en het weekrooster, door W. A. van der Lee Kapitein der Infanterie 665
Methode van Instructie, door L. Groot, Eerste Luitenant der Infanterie 673
„B 36”, door W. den Toom, majoor wrn. 678
Oorlog en Oorlogvoerenden, door Mr. H. A. Wassenbergh, reserve tweede Luitenant van alg. dienst 680
Meningen van anderen. De verdediging van een vliegbasis, door W. A. Feitsma, Majoor der Artillerie 689
Mededelingen van de psychologische dienst van de Koninklijke Landmacht 690
Manoeuvres in Duitsland 690
Genietegel Depôt Pioniers 691
Uit de Buitenlandse Vakpers 693

OFFICIËLE MEDEDELINGEN

van het

Ministerie van Oorlog

NIEUWS VAN DE MAAND

UIT DE LEGERORDERS

No. 211 L-LM — Beschrijving van de commandovlaggen, te voeren door militaire autoriteiten.

1. Chef van de Generale Staf.
Witte vlag met oranje rand ter breedte van $1/10$ x de lengte der vlag. In het midden de leeuw uit het Nederlandse wapen, omgeven door twee lauwertakken. Leeuw en lauwertakken zijn in oranje kleur.
2. Plaatsvervangend Chef van de Generale Staf.
Witte vlag met karmozijnrode rand ter breedte van $1/10$ x de lengte der vlag. In het midden het embleem van de Generale Staf, in gele kleur (LO 1931, nr 313).
3. Kwartiermeester-Generaal.
Karmozijnrode vlag, met in het midden het Intendance-embleem in gele kleur (LO 1931, nr 313).
4. Adjudant-Generaal.
Witte vlag met karmozijnrode rand ter breedte van $1/10$ x de lengte der vlag. In het midden de letters AG, omgeven door twee lauwertakken. Letters en lauwertakken zijn in oranje kleur.
5. Commandant Strijdkrachten te Velde
De nationale vlag, omgeven door een oranje rand ter breedte van $1/10$ x de lengte der vlag.
6. Commandant ener divisie.
De nationale vlag, met in het wit de aanduiding der divisie (Bijv.: 2 Div.)
7. Bevelhebber in een Militair Gewest.
Witte vlag met rode rand ter breedte van $1/5$ x de lengte der vlag. In het wit het opschrift „... Mil Gew” in blauw cijfer en blauwe letters. De kleuren rood en blauw als die van de nationale vlag.
8. Commandant ener brigade.

Een vlag, verdeeld in twee even brede horizontale banen, de bovenste wit, de onderste blauw. In het wit de aanduiding der brigade. (Bijv.: 3 IBrig).

Commandovlaggen voor gebruik op automobielen hebben de afmetingen 37,5 bij 30 cm.

No. 213 L-LM — Dienstcorrespondentie.

Ter kennis van de Koninklijke landmacht wordt gebracht, dat het verboden is voor correspondentie, die niet de openbare dienst betreft, gebruik te maken van dienstenvelopen, omslagen voorzien van een dienstnummer, van rijkswegen verstrekt papier, stencils, enz.

No. 221 L-LM — Toegang tot in- en ontschepingsterreinen van troepen, bestemd voor of repatriërend uit Indonesië.

In den vervolge zal bij het vertrek van schepen met troepen, bestemd voor Indonesië en bij aankomst van schepen met troepen, repatriërend uit Indonesië, tot het afgesloten terrein van de in- of ontscheping slechts toegang worden verleend aan die personen, die in het bezit zijn van een toegangsbewijs, ondertekend door:

- a. de Minister van Oorlog, de Staatssecretaris van Oorlog of namens deze door de Secretaris-Generaal.
- b. de Chef van de Generale Staf of de Plaatsvervangend Chef van de Generale Staf;
- c. de Chef van de Luchtmachtstaf of de Sous-Chef van de Luchtmachtstaf;
- d. de Kwartiermeester-generaal of namens hem door de Directeur Verkeerswegen.

DE TACTIEK IN DE MODERNE OORLOG

door E. J. C. VAN HOOTEGEM, *Majoor van de Generale Staf,
Leraar aan de H.K.S.*

IV. DE BEVELVOERING

A. Inleiding.

De bevelvoering van een eenheid rust op de schouders van de commandant, die in de uitvoering van deze taak wordt bijgestaan door zijn staf. De omvang van die staf wordt doorgaans bepaald door de grootte van de eenheid. Bij kleine onderdelen spreekt men van een commandogroep.

De bevelvoering komt tot uiting in de stafdienst en in de toepassing van de tactiek, welke elkaar in een operatie voortdurend aanvullen. Zij vormt het fundament van de gevechtsvoering. Om deze reden kan hier niet worden volstaan met een ampele beschouwing, doch dient zij in extenso te worden besproken voordat tot de behandeling van de eigenlijke tactiek kan worden overgegaan.

B. De commandant.

1. Taak en verantwoordelijkheid.

De moderne wijze van oorlogvoering heeft aan de taak en de verantwoordelijkheid van de commandant van een grote eenheid niets veranderd.

Nog steeds bestaat die taak uit *het ontwerpen, voorbereiden en leiden der operatiën*, welke ingevolge de ontvangen opdracht door de troepen onder zijn bevel moeten worden uitgevoerd. Nog steeds is de commandant er tevens verantwoordelijk voor, dat de gevechtskracht van die troepen te allen tijde en ongeacht de handelingen van de vijand volledig kan worden ontwikkeld (Gevechtshandleiding, punt 8).

Het ontwerp van een operatie is terug te vinden in het besluit van de commandant, in welk besluit deze in grote trekken de richtlijnen vastlegt, waarop hij de hem verstrekte opdracht denkt uit te voeren.

De voorbereiding bestaat uit het nemen van een aantal maatregelen op het gebied van tactiek, stafdienst en opleiding, culminerende in het uitgeven van de voor de operatie benodigde bevelen.

De leiding van de operatie berust bij de commandant, omdat deze zelf in grote lijnen de uitvoering van zijn plan in de juiste banen moet houden, teneinde in staat te zijn om aan onverwachte en wisselende omstandigheden het hoofd te bieden.

De verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen van de gevechtskracht der troepen is een doorlopende. Zij vangt aan op het ogenblik van de bevelsovername en eindigt slechts met het neerleggen van het commando. Zij impliceert de regeling van opleiding en oefeningen, het streven naar opvoering van moreel en offensieve geest, de handhaving van de krijgstuicht en de zorg voor ontspanning, ontwikkeling, rust en geestelijk en materieel welzijn.

Onveranderd blijft bij dit alles van kracht, dat aangelegenheden van ondergeschikte aard en detailregelingen in beginsel moeten worden

overgelaten aan de toegevoegde staf. De commandant zelf zal in eerste aanleg zijn handen vol hebben aan de hoofdzaken. Voorts zal hij, indien hij doorlopend en onnodig ingrijpt, bij staf en ondercommandanten een gebrek aan initiatief ontwikkelen, dat funest kan zijn ingeval zich onverwachte omstandigheden zouden voordoen op een moment dat ruggespraak niet mogelijk is.

Overigens sluit vorengaande niet uit, dat een commandant zich *op de duur* volledig moet inwerken in alle aangelegenheden, welke zijn eenheid aangaan. Doet hij dit niet dan zal hij de operatie nooit kunnen overzien en zal hij zich tevens nooit als commandant kunnen doen gelden. Het vertrouwen, dat staf en troep in hem moeten stellen zal dan ten enenmale ontbreken. Niets is zo funest voor de goede gang van zaken in een eenheid als een commandant, die zich onvoldoende in de geest van die eenheid inleeft.

2. *De persoon van de commandant.*

Uit vorengaande is gebleken, dat de gehele verantwoordelijkheid voor de opbouw en de uitvoering van een operatie in feite berust bij de commandant.

Teneinde aan deze verantwoordelijkheid het hoofd te kunnen bieden moet hij aan een aantal eisen voldoen, welke eisen stuk voor stuk een zuivere noodzaak zijn en waarbij enige prioriteit niet kan worden aangegeven.

Teneinde in staat te zijn snel een juiste tactische beslissing te nemen moet de commandant deze wetenschap volkomen beheersen.

Hij dient voorts te beschikken over een ruime mate van parate kennis, vooral ten aanzien van de technische mogelijkheden welke de moderne wapenen hem bieden. Slechts dan zal hij op het juiste ogenblik en op de juiste wijze in het gevecht kunnen ingrijpen en zal hij weten wat hij van zijn troep kan eisen, zodat geen onuitvoerbare opdrachten worden gegeven.

Hij moet op de hoogte zijn van de procedure, mogelijkheden en beperkingen van de stafdienst om te kunnen bepalen hoe en wanneer een bepaalde actie kan worden ingezet en om er zeker van te zijn, dat alle voorbereidende maatregelen binnen de beschikbaar gestelde tijd kunnen worden getroffen.

De commandant is de man die de troep „maakt”. Indien deze troep het in voorkomend geval „niet doet” ligt dit in eerste aanleg aan de commandant en mag geen beter resultaat worden verwacht voordat deze is vervangen. De nieuwe commandant moet dan uiteraard enige tijd worden gelaten om door zijn persoonlijke invloed de weegschaal te doen overslaan. Slechte medewerkers kunnen nooit als verontschuldiging worden geaccepteerd. De commandant zal hen tijdig ter zijde kunnen en moeten stellen. Zachte heelmesters maken stinkende wonden.

Om al het mogelijke uit de troep te kunnen halen zal de commandant over een aantal persoonlijke eigenschappen moeten beschikken, welke hem tot de geboren bevelhebber stempelen. Een zeer lezenswaardige opsomming hieromtrent geeft Maarschalk Montgomery in zijn pamflet bestemd voor de 21 Army Group en handelende over de tactiek der infanterie-divisie. Aangezien de eisen, welke hij aldaar aan een divisie commandant stelt grotendeels evenzeer van toepassing zijn op

ieder ander commandant verdient het aanbeveling zijn woorden onverkort te laten volgen.

Hij zegt: —

„Teneinde zijn commando op een juiste en doelmatige wijze te kunnen voeren moet de commandant een aantal persoonlijke eigenschappen bezitten, zonder welke de uitoefening van deze zeer veelzijdige taak onmogelijk is.

Hij moet de kwaliteiten van een geboren leider bezitten, initiatief kunnen ontwikkelen en het doorzettingsvermogen hebben om elke opdracht tot een goed einde te kunnen brengen.

Hij moet in staat zijn de onder hem gestelde troepen zodanig te inspireren, dat ook bij grote vermoeidheid een maximum aan krachtsinspanning kan worden verwacht.

Hij moet voorts de persoonlijke moed, het onderscheidingsvermogen en de besluitvaardigheid bezitten, welke hem in staat stellen risico's te nemen en toch tegelijkertijd met twee benen op de grond te staan, vooral in gevallen waar de uitslag van de operatie onzeker is.

Hij moet onder alle omstandigheden een gelijkmatige gemoedsstemming kunnen bewaren en daardoor naar buiten het vertrouwen wekken in de goede uitslag van het gevecht.

Zijn eerste taak ligt in het scheppen van een „sfeer”. In deze sfeer immers moet zijn staf, zijn ondercommandanten en zijn troep leven, werken en vechten. Het gehele onderdeel moet op de hoogte zijn van zijn methode van werken, zonder welke kennis het geven van een goede leiding onmogelijk is.

Hij dient een persoonlijke invloed uit te oefenen op het moreel van de troep en kan dit het beste doen door het vestigen van een groot vertrouwen in zijn leiding. Is dit vertrouwen aanwezig dan is de eerste steen op de weg der overwinning gelegd, aangezien zijn ondergeschikten er van overtuigd zullen zijn dat niets over het hoofd is gezien. Om dit te bereiken is het nodig dat alle officieren en manschappen hem kennen. Deze bekendheid kan het best worden verkregen door korte gesprekken met alle rangen buiten diensttijd, door veelvuldige bezoeken aan alle onderdelen in en buiten diensttijd en ten slotte door het uitgeven van bekendmakingen en anderszins bij bijzondere gelegenheden. Dit alles zal ten gevolge hebben, dat de enkele man zich gaat gevoelen als een lid van een grote en gelukkige familie en zich elke opoffering zal willen getroosten voor het welzijn, de eer en de goede naam van die familie. De commandant op zijn beurt kan er dan zeker van zijn, dat zijn eenheid steeds het juiste antwoord zal geven op alle eisen welke er aan worden gesteld.

De commandant dient voorts in het bijzonder acht te slaan op de discipline van zijn eenheid, aangezien deze een machtige factor is met betrekking tot een vastberaden optreden in het gevecht en zonder een goede krijgstucht geen succes kan worden verwacht.

Een zijner voornaamste taken is het in stand houden van de offensieve geest. Immers slechts deze kan uiteindelijk tot de overwinning leiden. Hij moet er op toezien, dat nimmer wordt afgegleden naar de houding „leven en laten leven”. Vooral in de verdediging zou deze voeren tot een volkomen domineren van het gevechtsterrein door de vijand, met alle gevolgen van dien.

Tenslotte moet de commandant een open oog hebben voor alle mogelijkheden tot rust en ontspanning. Deze noodzaak stijgt met het moeilijker worden der omstandigheden. Hij moet zorgvuldig letten op vermoeidheid en overspannenheid van staf en ondercommandanten en hen overplaatsen dan wel de nodige rust gunnen voordat het te laat is.

Tot zover Montgomery in zijn inleiding van de behandeling der tactiek. Hij gaat diep op het onderwerp in en deze grote veldheer achtte, zelfs voor zijn overwinnend leger, de noodzaak aanwezig om de nadruk te leggen op de bevelvoering en in het bijzonder op de taak en de persoon van de commandant. Moge dit voor ons een vingerwijzing zijn, om aan deze aangelegenheid bij de opbouw van onze strijdkrachten de volle aandacht te schenken.

C. DE STAF.

1. *Samenstelling.*

Het ligt niet in de bedoeling om een uitgebreid overzicht te geven van de samenstelling der verschillende staven. Dit zou te ver voeren en in wezen eerder ressorteren onder het vak stafdienst dan onder dat der tactiek. Een beschouwing in algemene zin kan echter moeilijk achterweten worden gelaten.

In de meeste legers wordt de staf van een divisie of grotere eenheid gecommandeerd door een *Chef Staf*. Diens voornaamste taak is gelegen in het coördineren van al het stafwerk, teneinde harmonie te verzekeren en dubbel werk te vermijden. In eerste aanleg is hij de persoon, die de zorg voor detailaangelegenheden van de schouders van de commandant wegneemt, welke commandant hij overigens doorlopend op de hoogte moet houden van de gang van zaken bij de eenheid.

Gewoonlijk valt een staf uiteen in twee gedeelten, welke zouden kunnen worden aangeduid met *Generale Staf* en *Speciale Staf*.

De Generale Staf omvat dan een aantal sectiën (doorgaans vier), welke zich respectievelijk bezig houden met aangelegenheden betreffende personeel, inlichtingen, operatiën/opleiding en logistiek. De hoofden bekleden geen troepencommando en hun taak is gelegen in de voorbereiding en uitgifte en het toezicht op de uitvoering van de plannen en het beleid van de commandant.

De Speciale Staf omvat een aantal technische experts voor wat betreft wapens en diensten, die optreden als adviseur voor de commandant (o.a. pioniers, artillerie, verbindingdienst, geneeskundige dienst, transportdienst, materieedienst, enz.). In tegenstelling met de leden van de Generale Staf kunnen zij tevens optreden als troepencommandant (van hun eigen wapen of dienst).

Onder normale omstandigheden zijn deze beide groepen voldoende om het commando te verzekeren. Er kunnen zich eveneens ook gevallen voordoen, waarin een bijzondere aangelegenheid moet worden behandeld, waarop de commandant een persoonlijke contrôle wil uitoefenen. Deze kan dan overgaan tot het vormen van een *Persoonlijke Staf*, welke deze bijzondere aangelegenheid krijgt af te doen. De samenstelling van een dergelijke Persoonlijke Staf varieert met de aard van de aangelegenheid.

Bovengenoemde staforganisatie is in wezen, zij het dan wellicht in een enigszins andere vorm gegoten en in onderdelen afwijkend genaamd, in de legers van alle mogendheden terug te vinden. In haar specifieke

vorm is zij dan bij een dergelijk leger voor elk niveau gelijk. Uiteraard kunnen, bij een klein onderdeel, verschillende functies in één persoon worden verenigd.

2. *Taak.*

De taak van elke staf is als volgt te bezien:

- a. Het verlenen van hulp aan de commandant bij de uitoefening van diens bevelvoering.
 - b. Het verlenen van hulp aan de vechtende troepen en de diensten, teneinde deze in staat te stellen hun eigen taak naar behoren te vervullen.
 - c. Zelf te werken als een team.
- ad. a. *Staf en commandant.*

De staf moet er aan denken, dat zij in de eerste plaats haar commandant dient en niet de staf van de hogere eenheid. De stafofficier moet zich in het bijzonder toeleggen op het bestuderen van de persoon van de commandant en op het vestigen van een onderling vertrouwen.

De verplichtingen van de staf ten aanzien van de commandant zijn:

(1). *Het verzamelen en verschaffen van inlichtingen.*

De staf moet er altijd op uit zijn om haar commandant alle inlichtingen te verschaffen, welke deze voor de uitvoering van zijn commando nodig heeft. Zij moet hem voorts doorlopend op de hoogte houden van de gang van zaken bij de eenheid en wel in de meest uitgebreide zin des woords.

(2). *Het geven van advies.*

Het leidende beginsel is hier, dat de stafofficier steeds gereed moet staan om van advies te dienen. Ongevraagd mag hij dit evenwel slechts doen indien de commandant, naar zijn mening, een belangrijke factor over het hoofd heeft gezien. *Maar dan is het ook zijn plicht dit te doen.*

Elk advies moet met redenen omkleed en onpartijdig zijn. Indien een commandant er op ingaat neemt hij tevens de verantwoordelijkheid over. Indien hij er niet in gaat moet de stafofficier loyaal in de geest van de commandant handelen en op diens beslissing doorwerken.

(3). *Uitwerken van plan of besluit van de commandant.*

De staf is verantwoordelijk voor de detailuitwerking van plan of besluit van de commandant.

(4). *Uitgeven van bevelen.*

Ook dit behoort tot de taak van de staf. Stafofficiëren moeten op de hoogte zijn van elke techniek van uitgifte, zowel mondeling als schriftelijk of door middel van verbindingskanalen (o.a. per radio).

(5). *Toezicht op de uitvoering.*

De staf houdt zich op de hoogte van de wijze waarop de bevelen worden uitgevoerd, teneinde de commandant hieromtrent te kunnen inlichten.

(6). *Vertegenwoordigen van de commandant.*

ad. b. *Staf en troep.*

De staf is tevens de dienaar van de troep. Dit plaatste hem in de moeilijke positie welke aan het dienen van twee meesters eigen is. Om

efficient te kunnen werken moet het vertrouwen van de troep, van de ondercommandanten en van hun staven worden gewonnen. Dit kan geschieden door doelmatig stafwerk, veelvuldige bezoeken en door dienstwilligheid. Indien een stafofficier met de troep te maken krijgt mag hij nooit vergeten, dat hij optreedt als vertegenwoordiger van zijn commandant.

ad. c. *Staf onderling.*

De eerste voorwaarden voor een doelmatige samenwerking binnen de staf zijn goede wil en vriendschappelijke omgang tussen de leden. Voor een uitwisseling van inlichtingen en voor de coördinatie van het beleid is een dergelijke samenwerking onmisbaar. Zij wordt gestimuleerd door het veelvuldig houden van besprekingen tussen de verschillende sectiën.

3. *Eigenschappen van de stafofficier.*

Teneinde efficient te kunnen werken moet een stafofficier beschikken over een vooruitziende blik. Hij moet op elke eventualiteit zijn voorbereid en zich aanwennen rekening te houden met het ongunstigste geval.

Zijn dienstbaarheid naar boven en gelijktijdig naar beneden maakt kennis van stafwerk, tact en loyaal optreden noodzakelijk.

NIEUWE UITGAVE

BLANKEN OP BORNEO door G. L. Tichelman. Uitgave A. J. G. Streng-holts Uitgevers Mij N.V., Amsterdam. Prijs f 5.90.

De Groot-Nederlandse Bibliotheek „Boekerij der beide Indiën”, welke in hoofdzaak uit aan Oost- en West-Indië gewijde lectuur bestaat, is een boekwerk rijker geworden. Onder de bovengenoemde titel verschenen de herinneringen van de oud-resident der Zuideren Oosterafdeling van Borneo J. J. Meyer, welke herinneringen door G. L. Tichelman zijn naverteld en voorzien van een uitgebreide inleiding. Een groot aantal foto's vergroot de waarde van het boekwerk.

Het is vooral voor hen, die Oost-Indië niet uit eigen ervaring kennen, niet bekend zijn met de sedert tientallen jaren in deze gebieden aan de gang zijnde evolutie van groot nut, dat de schrijver deze herinneringen doet voorafgaan door een uitgebreide inleiding.

Daarin wordt omstandig beschreven het vele, dat men in de tijd, waarin Meyer resident op Borneo was (1877—1880), in het algemeen verwachtte van de bestuursambtenaren; deze ambtenaren waren immers van alles op de hoogte en konden immers ook van alles!

Tichelman deelt dan mede, dat hij ruim 60 jaar, nadat resident Meyer er zijn scepter had gezwaaid, in het be-

trokken gebied volop gelegenheid had op te merken hoe sterk de methode door Meyer en zijn collega's, toegepast na de opstand van Bandjermasin, haar stempel had gedrukt op de gehele streek.

Meyer bezat zelfvertrouwen, geduld, beleid, rechtvaardigheid en standvastigheid, eigenschappen welke een goed bestuursambtenaar in een Oosters land moet bezitten om een juiste ontwikkeling van dat land te kunnen bewerkstelligen.

Doordat Meyer in hetzelfde gewest alle bestuursrangen had doorlopen, kende hij dit gewest door en door; hij kon daardoor de weg afbakenen, welke diende te worden gevolgd tot heil van de bevolking.

Meyer vermeidt in zijn weergegeven memoires hoe hij in 1851 per zeilschip naar Oost-Indië gaat, bij de Gouvernementsmarine dient, om ten slotte over te gaan naar het Binnenlands Bestuur.

Meyer bepaalt zich in zijn memoires tot die gebeurtenissen, waarbij hij persoonlijk betrokken is geweest.

Het zou te ver voeren om op deze memoires dieper in te gaan.

Volstaan moet worden met de verzekering, dat zij interessant en lezenswaardig zijn uit een oogpunt van cultuurgeschiedenis. P.

DE LUCHTMACHTPOLITIE DER MILITAIRE LUCHTVAART VAN HET LEGER IN INDONESIË.

*door J. STRAUS, Kapitein der Art. K.L., o.m. Chef Dienst
Luchtmachtpolitie op het Hoofdkwartier der Mil. Lvt.*

Op 29 October 1946 werd van de Chef Generale Staf van het Leger in Indonesië toestemming verkregen om over te gaan tot oprichting van de Dienst Vliegbasispolitie bij de Militaire Luchtvaart. Op 28 Februari 1947 werd bij een schrijven van de Adjudant Generaal in Indonesië bepaald, dat aan deze Vliegbasispolitie binnen een in dezelfde brief omschreven gebied, dezelfde bevoegdheden werden toegekend als aan de Militaire Politie. Hiermede had dus de Militaire Luchtvaart in Indonesië haar eigen bevoegde politie-orgaan verkregen.

Vele zijn de moeilijkheden geweest, die in het begin moesten worden overwonnen en vele zijn er nog steeds te overwinnen. Het belangrijkste probleem dat zich bij de vorming van dit politie-apparaat voordeed was wel de personeelsvoorziening. Immers, om op korte termijn een aantal militairen te verzamelen van een uitstekende militaire houding, die in staat zijn een politie-opleiding te volgen en Nederlands en Maleis of een der andere inheemse talen goed beheersen, was onder de gegeven omstandigheden, waar practisch een oorlogstoestand bestond, zeer moeilijk.

Uit het beschikbare personeel werd een kleine kern van ex-politiemensen gevormd die met medewerking van Algemene en Militaire Politie aan nieuw aangeworven personeel een korte scholing op politiegebied gaf, zodoende het begin van een opleiding vormende.

Toen omstreeks Mei 1947 uit de toen aangekomen Nederlandse troepen een aantal officieren en onderofficieren kon worden verkregen, dat in Nederland zijn burgerberoep bij de Politie uitoefende, ging men een grote stap vooruit, daar dit personeel slechts een zeer korte opleiding nodig had om daarna direct te kunnen worden ingezet. Een eigen opleiding, op Andir begonnen, werd later op Kalidjati voortgezet bij de LuBaPos (Luchtvaarttroepen en Basis Politie Opleid. School) en levert thans regelmatig nieuwe, goed afgerichte politiemensen af, die van deskundige instructeurs hun opleiding in diverse politie- en militaire vakken hebben ontvangen. Ook de fysieke training neemt bij deze opleiding een belangrijke plaats in. Thans is de situatie zo, dat alle militaire Vliegbases een eigen kleine politiemacht bezitten.

Wat is de taak van deze Vliegbasispolitie, zoals ze normaal genoemd wordt? Het eenvoudigst kunnen we dit op deze wijze uiteenzetten:

Een vliegbasis heeft door ligging en werkzaamheden ter plaatse meestal het karakter van een kleine gemeenschap, zoals bijv. een dorp. We vinden daar allerlei soortgelijke zaken terug als in de dorpsgemeenschap: bestuur, brandweer, bedrijven, woningen etc. In een dergelijke gemeenschap kan een politieapparaat niet gemist worden. Uiteraard komt hierbij nog, en wel in de eerste plaats, het militaire element kijken

en dient deze politie nauwlettend toe te zien op de naleving van militaire voorschriften en verordeningen. Maar de normale taak van een burgerpolitieapparaat dient eveneens te worden uitgeoefend, waarbij genoemd kunnen worden: verkeersregeling, verkeerscontrole, recherchewerk enz.

Deze laatstgenoemde taak, de recherche, bracht de Basis Politie in veelvuldig contact met een ander militair orgaan van de Vliegbases, nl. de Veiligheidsdienst. De veiligheidsdienst heeft in het algemeen gesproken tot taak het afweren van vijandelijke spionage, sabotage en propaganda, door hiertegen tijdig defensieve maatregelen te nemen. Normaal is deze Veiligheidsdienst bij de Legeronderdelen weer een component van de Inlichtingendienst. Conform hiermede werd dan ook de Veiligheidsdienst ML als een sectie van de Inlichtingendienst opgezet. Nu deed zich hierbij de bijzondere toestand voor dat, hoewel de namen overeenkwamen met die, welke bij het leger in gebruik waren, de taken van de gelijknamige diensten vrij sterk van elkaar verschilden. De Inl. Dienst van de M.L. is nl. een Luchtvaartinlichtingendienst, en bemoeit zich niet met hetgeen op de grond geschiedt, voor zover het althans geen doelen voor de luchtmacht betreft.

De „grond” inlichtingendienst is een taak, die door de M.L. aan de betrokken territoriale organen werd overgelaten.

Zodoende hing de Veiligheidsdienst, die een onderdeel vormde van de „Air-intell”, enigszins in de lucht, want zij kon niet steunen op een Inlichtingendienst die haar rechtstreeks de gegevens verschafte welke voor haar werkzaamheden benodigd waren. Dit had tot gevolg dat de Veiligheidsdienst der M.L. geen zuiver defensieve taak alleen bleef vervullen, maar zich tevens op het gebied van de Inlichtingendienst (Leger) begaf, althans op de Vliegbases en de directe omgeving hiervan. Dit laatste kon natuurlijk alleen na overleg met de op dit gebied werkzame leger (territoriale)-organen geschieden. *)

Dit inlichtingenwerk van de veiligheidsdienst nu bracht haar vaak weer in nauw contact met de Vliegbases Politie die haar recherchewerk uitvoerde. Want een diefstal bijv. van militair materieel heeft twee aspecten: in de eerste plaats het misdrijf zelf, in de tweede plaats het militaire aspect, t.w. het nut van de gestolen goederen voor een ev. tegenstander of de schade aan eigen gevechtskracht door het gemis van deze goederen. Beide aspecten werden benaderd, de één door BaPo, de ander door de Veil. Dienst.

Het zal ook duidelijk zijn dat men in de strijd tegen duistere elementen, zowel op civiel als militair gebied, dient te beschikken over personeel, dat zowel taal als aard der bevolking kent, eventueel zich zelfs onopvallend onder haar kan bewegen. Zowel Basispolitie als Veiligheidsdienst betrokken haar personeel hiervoor meest uit dezelfde categorieën met als gevolg dat men elkaar ook vaak bijstond in de uitoefening van zijn taak, over en weer personeel leende, enz. Dit kon, gezien de verschillende bevoegdheden van beide takken van dienst tot misstanden leiden. Een Bapo-man zou indien hij bijv. aan de Veiligheidsdienst was uitgeleend, van zijn dan niet meer geldige bevoegdheden als politieman gebruik willen maken, hetgeen tot grote moeilijkheden aanleiding zou kunnen geven.

*) Zoals trouwens altijd - en in het bijzonder bij de inlichtingendienst - coördinatie van de door land- en luchtmachtverkrachten verkregen gegevens op de voorgrond dient te staan. (Red.).

De noodzaak bleek dan ook om met bestending van de goede samenwerking een dusdanige organisatie te scheppen, dat beide taken tot haar recht kwamen, met een scherpe scheiding der bevoegdheden en toch een gemakkelijke uitwisseling van personeel. Na bestudering van dit probleem door de Dienstchefs op het Hoofdkwartier kwam men tot de volgende oplossing:

losmaken van de Veiligheidsdienst van de Inlichtingendienst der H.L.;
samenvoegen der diensten Veiligheidsdienst en Vliegbasis Politie tot een nieuwe formatie;

deze formatie onder te verdelen in drie secties, nl. Veiligheidsdienst, Vliegbasis Politie en de Administratieve sectie.

Het voordeel van de instelling van deze derde sectie was duidelijk. Allereerst kon men aan deze sectie allerlei administratieve werkzaamheden, aan de taak van beide andere organen verbonden opdragen, als daar zijn: het indienen van verslagen en rapporten, het uitwerken van processen-verbaal, het registreren van burgerpersoneel, passenuitgifte, dactyloscoperen van personeel, betrouwbaarheidsonderzoek etc. Bovendien had dit het voordeel dat men aan ouder personeel, dat niet meer voor de „buitendienst” der politie of overeenkomstige taken van de Veiligheidsdienst in aanmerking kwam, passende en waardevolle werkzaamheden op kon dragen en daardoor blijvend nuttig in deze dienst kon gebruiken, zelfs in geval van lichamelijke ongeschiktheid voor de dienst te velde.

Een voorstel van deze strekking werd dan ook aan de Commandant Militaire Luchtvaart gedaan en op 1-11-1948 werd bij beschikking C.M.L. de Dienst Luchtmachtpolitie opgericht. In deze dienst vinden dus zowel politie- als veiligheidsdienst, met al haar administratieve werkzaamheden onderdak. De plannen zijn om voortaan, indien tot normaler omstandigheden kan worden teruggekeerd, de opleiding voor beide diensten geheel conform te houden. Alle personeel zal dan een politie-opleiding ontvangen en overeenkomstig het systeem bij de burgerpolitie zullen dan de besten worden geselecteerd voor recherchewerk, dat al naar geschiktheid op politieel dan wel militair veiligheidsgebied kan liggen. De ouderen hiervan wier administratieve kennis aan de eisen voldoet, zullen dan de functies van de administratieve sectie gaan vervullen. Deze organisatie wordt doorgevoerd zowel op het Hoofdkwartier als op de Vliegbases.

De Commandanten van onderdelen, welke op een Vliegbasis gelegerd zijn zoals Squadrons, compagnieën luchtvaarttroepen en batterijen luchtdoelartillerie zijn voor de defensieve veiligheidsmaatregelen in hun onderdeel zelve verantwoordelijk. V.w.b. hun inlichtingen steunen zij op de Vliegbases-Veiligheidsdienst, aan wie ook de onderdeelveiligheidsdiensten qua werkzaamheden ondergeschikt zijn. Wordt bij een onderdeel iets onregelmatig geconstateerd, dan wordt, indien niet direct door eigen personeel een oplossing kan worden gevonden, de Veiligheidsdienst van de Vliegbasis ingeschakeld die al dan niet in samenwerking met de onderdeelveiligheidsofficier de zaak ter hand neemt.

Dat het werk van de Luchtmachtpolitie, alle moeilijkheden en misverstanden ten spijt, toch grote waardering vindt moge blijken uit het toekennen van verscheidene tevredenheidsbetuigingen aan personeel van deze dienst in het afgelopen jaar en de recente toekenning van hoge onderscheidingen aan twee van haar vooraanstaande onderofficieren, t.w. eenmaal de Bronzen Leeuw en eenmaal het Bronzen Kruis.

GREPEN UIT DE WERKELIJKHEID

DE VERDEDIGING VAN NOVILLE

De macht van het woord

door B. KONING, luitenant-kolonel der Infanterie.

Op 18 December 1944 te 16.00 zat generaal-majoor Middleton in zijn hoofdkwartier in Bastogne. Hij bestudeerde de kaart, waarop de spaarzame gegevens, die hij had gekregen, waren verwerkt. Middleton was commandant van VIII Legercorps van het I Amerikaanse leger. Zijn legercorps bestond uit 3 infanterie divisies en een halve tankdivisie. Het front van zijn legerkorps was — schrikt u niet waarde lezer — 135 km. Uit den aard der zaak stonden de drie infanterie divisies naast elkaar in voorste lijn. Elke divisie had dan nog een gemiddelde frontbreedte van 45 km. Zeker het Ardennenterrein was sterk, maar onbegeenbaar was het zeker niet, dat hadden 1914 en 1940 wel dubbel en dwars bewezen.

Het was op dit dun bezette front van VIII L.K. dat het grote Duitse winteroffensief losbarstte.

Men mag nog van een wonder spreken, dat deze zo dun gezaaide troepen de Duitse lawine hier en daar nog zo lang hebben tegengehouden. Daardoor kon het mogelijk zijn, dat de verschillende eenheden die Hodges, Bradley en Eisenhower naar de bres sleepten, nog juist voor de neus van de Duitsers zoveel belangrijke plaatsen konden bezetten.

Het Ardennenoffensief was inderdaad voor beide partijen een race met de tijd.

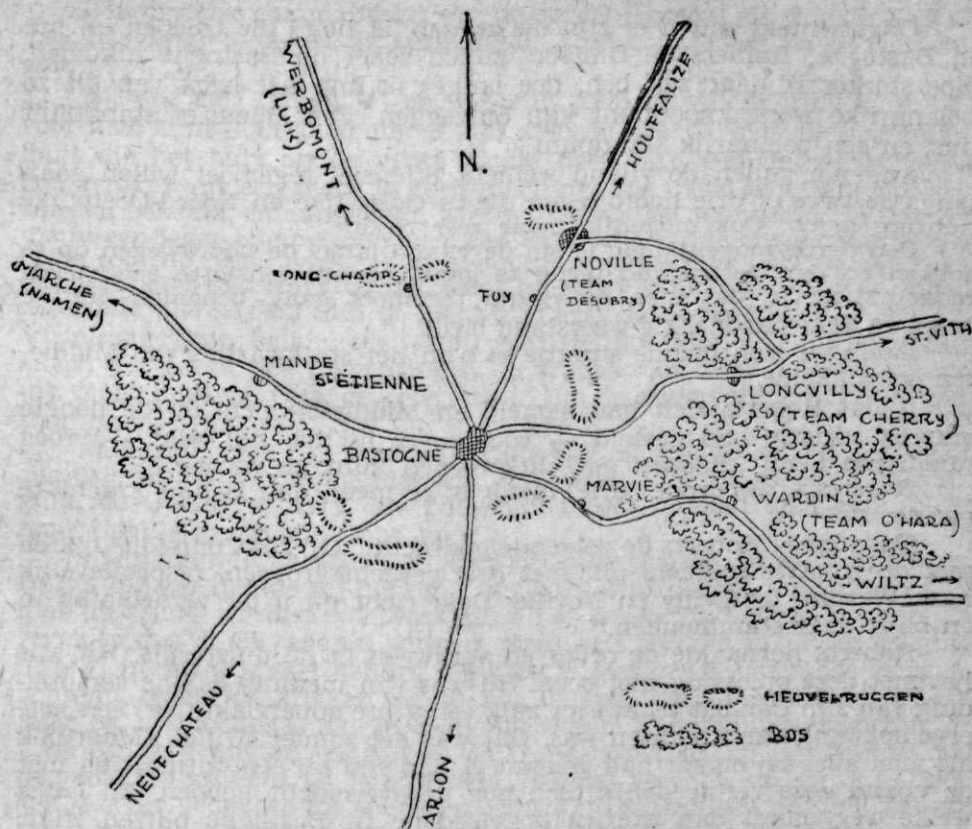
Combat Command B verschijnt.

Terwijl generaal Middleton de situatie bestudeerde, meldde op dat moment de kolonel Roberts zich bij hem. Roberts was commandant van het „Combat command B”, een gedeelte van de 10 Tank Divisie van het III Leger. Deze gevechtsgroep B was op last van Bradley naar Bastogne gedirigeerd. De gevechtsgroep bestond uit 3 tankbataljons, drie gemotoriseerde bataljons infanterie, een pionier compagnie, een verkenningseskadron en wat gemotoriseerde artillerie.

Kolonel Roberts deelde generaal Middleton mede, dat zijn gevechtsgroep over twee uur in Bastogne kon zijn. Verder wist Roberts, dat — onvoorziene omstandigheden daargelaten — de 101 parachutisten divisie in de nacht van 18 op 19 December zou aankomen.

Bastogne is het grote wegenknooppunt in Z.O. België, het stadje ligt als het ware in een dal. Een ring van heuvels ligt er om heen, op een gemiddelde afstand van 3 à 4 km Oost van de lijn Foy—Marvie is het terrein zeer bebost. Zuid van Mandé St. Etienne bevinden zich eveneens grote bossen.

Stel u zich de situatie goed voor. Daar in de donkere avond van een koude Decembertag, staat de Commandant van een legerkorps dat sinds twee dagen in een gevecht op leven en dood met een overmachtige vijand is gewikkeld. Grote delen van zijn eenheden zijn afgesneden en geïsoleerd, andere onder de voet gelopen, weer andere gaan al vechtend achterwaarts, nog andere hebben de vlucht genomen.

De berichten zijn zeer schaars. Op dit moment wist Middleton inderdaad niet, dat de Duitsers nog slechts 20 km van hem af waren. Het enige wat hij wist was, dat er Duitse pantsers — en waarschijnlijk zeer veel — in opmars waren naar het Westen sinds de vroege morgen van 16 December. En daar de strijd dus al ruim 48 uur aan de gang was en het oorspronkelijke front \pm 45 km Oost van Bastogne lag, kon men dus wel elk ogenblik iets verwachten. Verder, dat de 101 para div. zou komen. Maar die was er nog niet!

Een verschrikkelijk onzekere toestand. Maar dat is de werkelijkheid!

De werkelijkheid is in tijd van oorlog altijd vol onzekerheid. Men tast ten aanzien van de vijand vrijwel steeds voor een groot deel in het duister. Daarom moet een strateeg en een tacticus — in het groot en in het klein — een man zijn, die knopen durft door te hakken, die gezond initiatief durft te nemen, die verantwoordelijkheid weet en durft te aanvaarden. En zulke mannen waren Middleton en Roberts ongetwijfeld.

Nu vraag ik u — waarde lezer — wat zoudt gij doen, als gij Middleton waart onder die omstandigheden, met de gevechtsgroep B.

Natuurlijk zijn er weer tal van mogelijkheden. Maar ja, anders zou het ook geen tactiek zijn. Het gaat er maar om, om een zo goed mogelijk doordachte oplossing te vinden en daarvoor de verantwoordelijkheid tot het eventuele bittere einde te dragen.

Ongetwijfeld zullen er zijn die zeggen, ik houd die troepen bij mij in Bastogne. Immers de Duitsers zullen zeker op Bastogne afkomen. Hoe sterker ik daar zelf ben, hoe langer ik hun het bezit van dit zo belangrijke wegenknooppunt kan ontzeggen. Een defensief standpunt dus, en een belangrijk standpunt.

Anderen zullen de vijand wellicht offensief tegemoet willen gaan langs de twee of drie hoofdwegen die in Oostelijke en Noord-Oostelijke richting lopen. Ook mogelijk, maar zeer riskant.

Een derde mogelijkheid is om de vijand langs de hoofdwegen op te zoeken en dan vertragend terug te gaan, terwijl tenslotte een vierde mogelijkheid is, dat men de vijand tegemoet gaat, bepaalde punten bezet en daar hardnekkig weerstand biedt.

Laten we zien hoe de situatie zich in het stafkwartier van Middleton ontwikkelde.

Nadat Roberts zich had gemeld en Middleton hem op de hoogte van de situatie had gesteld — voor zover hij die zelf wist — vroeg Middleton hem: „Hoeveel gevechtsgroepen kunt ge vormen?”

Roberts antwoordde: drie, maak ik er meer, dan is hun kracht te gering.

Toen kreeg Roberts de volgende opdracht. „Gij rukt onmiddellijk en met de grootste snelheid uit, met drie gevechtsgroepen, respectievelijk naar Wardin, Longvilly en Noville. Daar richt gij u ter verdediging in en blijft daar standhouden.”

Roberts herhaalde de order en verdween in de duisternis. Hij was het met deze oplossing niet eens. Hij was van mening, dat de verspreiding van zijn Combat team over zulk een grote oppervlakte wel een heel erge splitsing van krachten was. Dat was het zonder twijfel. Maar ook als men alles bij elkaar had gehouden, dan zou bij een ontmoeting met de vijand deze vermoedelijk toch nog de overmacht hebben. En langs welke weg moest dan worden opgetreden? In Bastogne blijven wilde Middleton in geen geval. Hij moest tijd en ruimte winnen voor de 101 Parachutisten Divisie.

De troepen van Roberts waren practisch gesproken „Enfants Perdus”, zij werden opgeofferd om tijd te winnen voor de parachutisten.

Roberts voelde dat ook zeer goed. Maar hij zanikte niet. Integendeel.

Het korte, krachtige en duidelijke bevel van Middleton was voor hem voldoende geweest om — als er nog aarzeling geweest zou zijn — deze volkomen te overwinnen.

Middleton was een „ijzervreter”, maar daarnaast ook een mensenkenner. Hij kende Roberts en wist wat hij aan hem had. Geen geklets, kort en krachtig. Het had op Roberts onmiddellijk de juiste reactie. In minder dan geen tijd waren de gevechtsgroepen voor Wardin, Longvilly en Noville onderweg.

Hier wordt de grote waarde van het mondelinge bevel wel heel scherp belicht. Het persoonlijke contact, het gesproken woord is van zo oneindig veel meer betekenis dan het geschreven verhaal. Boven de ingang van een der collegezalen van onze universiteit in Leiden staat: „Het woord dat leeft beweegt meer, dan het boek en de geschreven leer.” **Het woord dat leeft!**

Ook Roberts bewees, dat hij de waarde daarvan kende.

Om u dat aan te tonen, zullen wij met de kolonel Roberts meegaan naar de Majoor Desobry.

Desobry was commandant van de gevechtsgroep, die Noville — N.O. van Bastogne — tegen de oprukkende Duitse pantsers moest verdedigen.

Hij was een „groentje” en nog zeer jong. Noville zou de vuurdoop voor hem zijn. Roberts kende al zijn mensen. Dat is voor elke commandant die het hart op de juiste plaats heeft van een ontzagwekkende betekenis, want een mens is geen machine. Elk mens moet afzonderlijk worden bekeken en aangepakt. Niet voor niets zei Montgomery, dat hij, die in een leger alle mensen over één kam scheert, de onvoorwaardelijke basis voor de nederlaag legt. Daarom zijn mondelinge bevelen zo oneindig veel beter dan schriftelijke, want bij schriftelijke scheert men inderdaad alle uitvoerders min of meer over één kam. Bovendien — en dat is buitengewoon belangrijk — bij schriftelijke bevelen sluit men niet alleen het geven van toelichtingen op vragen van de uitvoerders geheel uit, maar mist men ook de gelegenheid om de ondercommandanten persoonlijk te bereiken.

Nadat Roberts zijn bevelen mondeling had gegeven, zei hij tegen alle drie zijn ondercommandanten, de Overste O'Hara, die naar Warding, de Overste Cherry, die Longvilly moest houden en Désobry, die naar Noville zou gaan „Good luck”.

Maar nauwelijks waren zij weg, of Roberts ging Désobry achterna. In het duister haalde hij hem in. „My boy” zei Roberts, het zal een race met de Nazi's worden, wie van jullie het eerste in Noville zal zijn. Ik vermoed dat jij die race zal winnen, maar veel tijd om je ter verdediging in te richten zal je niet hebben. De kans is zeer groot, dat reeds morgenochtend, tegen het kriecken van de dag de strijd zal ontbranden. Je bent jong en vermoedelijk zal je morgenochtend wat zenuwachtig zijn en wanneer de granaten inslaan en de Duitse pantsers op je afkomen, zal de gedachte wellicht bij je opkomen, dat het beter is om terug te trekken. Als die gedachte bij je opkomt, herinner je dan het gesprek dat wij nu voeren en bedenk, dat je alleen mag terugtrekken op bevel.

Waarde lezers, wat een wereld van mensenkundig inzicht lag in dit optreden en in die woorden, bovenal, wat een prachtig aanvoerderchap werd hier ten toon gespreid.

Vooreerst het feit dat hij alle drie zijn ondercommandanten, jong en oud, ervaren en onervaren, bij de algemene bevelsuitgifte geheel gelijk met elkaar stelt. Het zou beslist fout geweest zijn, als Roberts, in het bijzijn van O'Hara en Cherry, Désobry had toegesproken, zoals hij nu heeft gedaan, want dat zou hem omlaag hebben gehaald. Nu sprak hij hem alléén. En hij sprak tot hem zoals een vader tot zijn zoon zou hebben gesproken.

Vele veldheren hebben in de loop der historie bijnamen van hun soldaten gehad en de door de soldaat gegeven bijnaam is vrijwel altijd juist! Wij hebben gehad „le brave des braves”, „de IJzeren Hertog”, „Maarschalk Voorwaarts”, „de Bloedhond”, „de beul van de Soedan”, wij hebben ook gehad „Bestevaer” (al was dat dan een admiraal, maar een admiraal werkt óók met mensen), „Vater Hindenburg”, „Papa Joffre”.

Die bijnamen van de laatste drie zijn wellicht de mooiste die een aanvoerder ooit kan krijgen. Eerlijk, streng, rechtvaardig, krachtig, waardoor men vol vertrouwen zijn lot in de handen van zo'n man durft te leggen, zoals een kind dat bij zijn vader doet.

Dan kan men met zijn soldaten wonderen verrichten, want dan brengt men het sterkste wapen van alle eeuwigheid in actie, de menselijke geestkracht!

Dat bereikt men niet met papier, maar wel met het „woord dat leeft”.

En het resultaat in dit geval?

Désobry kwam inderdaad vóór de Duitsers in Noville. Nog voor het aanbreken van de dag werd hij reeds aangevallen. Maar de bezetting van Noville hield stand. De gehele voorhoede van de 2e Duitse Pantserdivisie beet zich op Noville vast, waardoor de opmars van deze pantserdivisie zeer ernstig werd vertraagd, wat op het verdere verloop van het Ardennenoffensief van zeer grote invloed is geweest, want op 26 December 1944 werd deze divisie bij Marche, Ciney en Celles — op slechts zes km van de Maas — tegengehouden door delen van het VII Amerikaanse legerkorps, dat slechts één uur — zegge en schrijfve één heel uur — eerder ter plaatse was dan de Duitsers!

Wij moeten er niet aan denken wat de gevolgen voor ons zouden zijn geweest, als er in Noville geen „team Désobry” had gestaan dat een hele Duitse pantserdivisie 48 uur heeft opgehouden.

Daarnaast kreeg door de weerstand van de uitgezonden teams de 101 Para Div. gelegenheid om ongestoord in Bastogne te komen en enige uren beschikbaar te vinden voor het nemen van de noodzakelijke verdedigingsmaatregelen. Het inzicht dat de generaal Middleton heeft getoond was zeer juist gebleken. En toch ging hij heel eenvoudig uit van het eeuwenoude strategische beginsel, dat de krijgsman al heel veel wint, al wint hij niets dan tijd.

Maar hij zou dergelijke maatregelen nooit met succes hebben kunnen doen uitvoeren, als zijn eigen machtige persoonlijkheid hem niet in staat had gesteld om de geweldige verantwoordelijkheid voor die maatregelen te nemen en als hij niet de beschikking over mannen als een Roberts, O'Hara, Cherry en Désobry had gehad.

Want toen in de late namiddag van 20 December de Duitsers Noville binnentrokken, geschiedde dat alleen, omdat generaal Middleton het bevel voor de terugtocht uit Noville had gegeven. De 101 Para Div. had toen reeds zijn ijzeren ring om Bastogne gelegd.

Désobry maakte die terugtocht niet meer mee. Zwaar gewond en volkomen buiten bewustzijn viel hij in Duitse handen.

De woorden van Roberts hadden hun uitwerking op deze dappere jongen niet gemist.

Het woord dat leeft!

En zijn voorbeeld bezielde zijn team. Bij terugkomst in Bastogne bleek het team Désobry 75 % van zijn tanks en 30 % van zijn mensen te hebben verloren, waaronder zijn Commandant.

Dit getuigt van de verschrikkelijke strijd, die in en rondom dit Ardennen dorpje is gevoerd, het getuigt ook van de heldenmoed, die daar ten toon is gespreid.

Heldenmoed, die gebaseerd was op de geestkracht van commandanten, die wisten wat zij wilden, en die naast aanvoerder ook vader waren voor hun troepen. *En omdat die troep daardoor zulk een ontzagwekkend vertrouwen in hen had, kon die troep ook wonderen verrichten!*

OPLEIDING

DE SYLLABUS EN HET WEEKROOSTER

door W. A. VAN DER LEE, *Kapitein der Infanterie.*

Bij de huidige stand van zaken zal voor iedere opleiding gelden, dat de voor de betrokken opleiding uitgetrokken tijd te kort is. De omstandigheden, die hiertoe aanleiding geven kunnen in het bestek van dit artikel buiten beschouwing blijven. Wij hebben slechts dit tijdgebrek als zodanig te erkennen.

Bij de aanvang van een opleiding dient één feit helder voor ogen te staan: wat is het doel van de opleiding? Deze opmerking lijkt simpel, doch dient opgevat te worden in deze zin: de opleidingstijd is beperkt, hoe kan het doel van de opleiding zó eng omschreven worden, dat dit doel juist in de toegestane opleidingstijd kan worden bereikt. Met andere woorden, men zal zich ten aanzien van het te bereiken doel beperkingen dienen op te leggen, dus een aantal eisen, die men bij een voldoende opleidingstijd gaarne zou stellen, laten vallen.

Een van de lessen, die bij de „Methode van Instructie” wordt onderwezen, is de volgende:

„Het kan in een gegeven omstandigheid nodig zijn aan een aantal soldaten iets te instrueren, waarvan zij nog nimmer gehoord hebben, terwijl de voor die instructie beschikbare tijd uiterst beperkt is. De instructeur moet dan eerst het voor de soldaten beslist noodzakelijke deel van de kennis bijbrengen. Blijkt er nog tijd beschikbaar te zijn, dan kan hij zijn aandacht besteden aan het gewenste, eventueel daarna nog aan het nuttige deel van zijn oefenstof. Juist handelt dus die instructeur, die in de geschetste omstandigheden allereerst dat gedeelte van de stof onderwijst, dat voor het onmiddellijk doel nodig is.”

Daar het woord „opleiding” de verzamelnaam is voor alle instructie, lessen, oefeningen enz. en ook hier de tijd beperkt is, zal ook voor de gehele opleiding als zodanig de samenstelling van de oefenstof moeten worden bepaald door de volgorde van de woorden: noodzakelijk, gewenst en nuttig. Waarbij het beslist noodzakelijke deel van de oefenstof de voorrang krijgt boven de rest en hieraan de volle daarvoor benodigde tijd dient te worden toegemeten.

Heeft men aldus de oefenstof met de daarbij aan het eind van de opleiding te stellen eisen vastgelegd, dan kan worden overgegaan tot het maken van de z.g. *syllabus*.

Onder het maken van een syllabus wordt verstaan het in overzichtelijke vorm vastleggen van de verdeling van de oefenstof in verschillende vakken (leergangen), waarbij de stof van de verschillende leergangen in logisch verband met elkaar weer verdeeld wordt over de beschikbare oefenweken.

Zulk een syllabus bestaat uit twee schema's, nl. het „Opleidings-schema” en het „Overzicht Oefenstof”.

Voor een voorbeeld van een opleidingsschema wordt verwezen

OPLEIDINGSSCHEMA.

Oefenweken	1	2 t/m 5	6	7	8	9 t/m 25	Totaal
Totaal beschikbaar daguren	36		44	44	44		1081
avonduren	1		5	1	5		70
TOTAAL	37		49	45	49		1158
Voorgeschreven uren							
Verlof en bew. vrijheid	—		8	—	8		112
L.O.	2		4	5	4		95
Geestelijke Verzorging	1		1	1	1		23
Huish. Dienst	17		—	—	—		25
Baden	1		1	1	1		23
Enz.	enz.		enz.	enz.	enz.		enz.
Beserve	—		1	2	1		40
TOTAAL	29		23	17	23		749
Leergangen							
Mil. Wetten	1		1	1	1		23
Inw. Dienst	1		1	1	1		16
Garn. Dienst	—		2	—	—		8
Enz.	enz.		enz.	enz.	enz.		enz.
Geweer	1		1	—	—		16
Lichte mitrailleur	—		2	3	2		21
Enz.	enz.		enz.	enz.	enz.		enz.
Velddienst	—		8	4	8		100
Instr. film	—		1	—	1		6
Oef. bij duisternis	—		4	—	4		32
TOTAAL	8		26	28	26		409

Tabel 1. „Snedes” uit een opleidingsschema. Niet alle leergangen zijn opgenomen (zie „enz.” in de tabel).

naar tabel 1, betrekking hebbende op een tirailleuropleiding aan een onderwijsinstelling.

Zoals men ziet, liggen alle gegevens wat betreft de opleiding in tijdstip en duur in dit opleidingsschema vast.

Degene, die dit opleidingsschema samenstelt, zal er zich tevoren degelijk rekenschap van moeten geven, welke factoren ongunstig op een vlot verloop van de opleiding kunnen inwerken. Deze factoren, welke overigens voor ieder onderdeel verschillend zijn, zijn bv. (her)keuringen, inenten, tandarts, plechtigheden enz. Zo enigszins mogelijk zal getracht moeten worden deze ongunstige invloeden wat betreft het tijdstip en de duur vast te leggen in het opleidingsschema.

OVERZICHT OEFENSTOF

Leergangen	1 t/m 5	6e Oefenweek	Les uren	7e Oefenweek	Les uren	8e Oefenweek	Les uren	9 t/m 25
1. Mil. Wetten		Art. 17 t/m 20 en 22 t/m 26 R. Kr.	1	Art. 21 R. Kr.	1	Art. 32 t/m 34 Regl. Kr.	1	
2. Inw. Dienst		A 1. Bijl B, C.	1	Zakboekje	1	A. Art. 83 t/m 98	1	
3. Garn. Dienst		Art. 28 — 30 t/m 36. Art. 41—42	2		—		—	
Enz.		enz.		enz.		enz.		
8. Geweer		Les 2 herhaling	1		—		—	
9. Lichte mitr.		Les 1 en 2	2	Les 3 en 4, herh. 1 en 2 enz.	3	Les 5 en 6	2	
Enz.		enz.				enz.		
21. Velddienst		Tekens, postendienst, verk. patr.	8	Groepsformaties waarn. door gr.	4	Vuur en beweging, keuze opst., herh. groepsform.	8	
22. Instr. film		Verk. patr. b. dag	1		—	Beweging, gebruik van vuur	1	
23. Oef. bij duist.		Infiltr. oefening	4		—	Opmarcheren, verband houden	4	

Tabel 2. „Snode” uit een overzicht oefenstof. Niet alle leergangen zijn opgenomen (zie „enz.” in de afb.)

Immers, indien aldus gelocaliseerd, zal zulk een storing minder invloed op de loop van een programma hebben, dan wanneer men er onvoorbereid tegenover komt te staan.

Heeft men thans reeds een duidelijk inzicht in de te geven opleiding, het Opleidingsschema is voor de troepencommandant nog niet voldoende om op te werken. Een uitbreiding dient hieraan nog te worden gegeven en wel in de vorm van een „Overzicht Oefenstof” (tabel 2).

Zoals opgemerkt kan worden, is hierbij het principe van het Opleidingsschema gehandhaafd, doch zijn in het Overzicht Oefenstof alleen de werkelijke leergangen overgebleven en staat nevens het aantal lessen per week ook de in die week te behandelen oefenstof per leergang vermeld.

Thans rijst de vraag: wie stelt deze syllabus (Opleidingsschema met Overzicht Oefenstof) samen? De officier, belast met de opleiding bij het betrokken onderdeel (Commandant Instructie-Bataljon en overeenkomstige commandanten) is volledig op de hoogte van de plaatselijke omstandigheden, zoals oefenterreinen, schietbanen, theorie-lokalen, vervoermaterieel en chauffeurs, aantal en capaciteit van de instructeurs. *Indien aan deze officier de nauwkeurige eisen, die aan het eind van de opleiding aan soldaten of cursisten gesteld moeten worden, bekend worden gemaakt, is hij de persoon, die het best in staat is de syllabus uit te werken en ter goedkeuring aan de betrokken instantie voor te leggen.*

Is de syllabus goedgekeurd, dan verdient het aanbeveling deze met alle instructeurs (officieren en kader) te bespreken, opdat ieder een juist inzicht krijgt in de gedachtengang, die aan de opleiding ten grondslag ligt. Iedere instructeur weet dan wat in de komende tijd gebeuren gaat en wat van hem verwacht wordt; bovendien bevordert zulk een bespreking de eenheid van opvatting en uitvoering van de instructie.

Om het bovenstaande te stimuleren is het nuttig een afschrift van het Opleidingsschema en het Overzicht Oefenstof op daarvoor geschikte plaatsen op te hangen, zoals op bureaux (commandant, sergeant van de week) publicatiebord — ook sommige leerlingen hebben hiervoor belangstelling! — en, indien het onderdeel zo rijk is, op de officiers- en onderofficierszitzkamers.

Hebben de ondercommandanten en instructeurs zich eenmaal op de syllabus ingesteld, dan zal er met kracht tegen gewaakt moeten worden hierin nog veranderingen van enig belang aan te brengen. Immers het „order-tegenorder” heeft nog nimmer goed voldaan; daarentegen zal een weloverwogen, volgens te voren vastgestelde lijnen, uitgevoerde opleiding vertrouwen wekken bij instructeurs en leerlingen.

De praktijk heeft evenwel geleerd, dat niet alle mogelijkheden, die storend op het verloop van een opleiding werken, te voorzien zijn. Om deze storingen goeddeels en wellicht geheel te kunnen ondervangen, wordt het volgende, aan de praktijk getoetste denkbeeld aan de hand gedaan.

Het betreft het maken van een *planbord*, in de geest zoals beschreven staan in het artikel van de Res. Kapitein der Artillerie,

6e Oefenweek	7e Oefenweek	8e Oefenweek
Verl. 8 LO 4 G.V. 1, Bad. 1 6	LO 5, G.V. 1 Bad. 1 7	Verl. 8, LO 4 G.V. 1, Bad. 1 8
Mil. Wetten Art. 17 t/m 20 en 22 t/m 26 R. Kr. 6 1	Mil. Wetten Art. 21 R. Kr. 7 1	Mil. Wetten Art. 32 t/m 34 R. Kr. 8 1
Inw. Dienst A 1 Bijl. B, C. 6 1	Inw. Dienst Zakboekje 7 1	Inw. Dienst A, Art. 83 t/m 98 8 1
Geweer Les 2, herh. 6 1	Reserve 7 1	Lt. Mitr. Les 5 8 1
Reserve 6 1	Reserve 6 1	Reserve 8 1
Enz. 6	Enz. 7	Enz. 8

Tabel 3. Het „Planbord”.

Mr W. G. F. Sniijders, in de Militaire Spectator van November 1948 (zie tabel 3).

Op dit planbord is dus het Overzicht Oefenstof in de vorm van kaartjes overgebracht. Waar het bij het bord thans om gaat, zijn de Kaartjes „Reserve-uur”, waarvan er een of twee per week voorkomen.

Maakt men bv. het weekrooster voor de 6e oefenweek en is in deze week geen onderbreking van het programma te voorzien of te verwachten, dan houdt men dus een (reserve)uur over. Dit uur wordt nu niet als reserve-uur op het weekrooster ingevuld, doch men zet hiervoor in de plaats een op het programma van de 6e oefenweek aansluitend lesuur van de 7e oefenweek. Het kaartje „Reserve-uur” van de 6e oefenweek verhuist nu naar de 7e oefenweek. Op deze wijze kan binnen enkele weken als het ware een „reserve-potje” gevormd worden, hetwelk men kan gebruiken voor het opvangen van urenverlies, waarop men bij het samenstellen van de syllabus niet had kunnen rekenen.

Zou het aantal opgespaarde reserve-uren op een bepaald moment te groot worden, dan worden deze besteed aan die leergangen, waarvoor enkele extra uren zeer „gewenst” zijn.

Op het getypte of gestencilde Overzicht Oefenstof is het zeer bezwaarlijk om nodig geworden verschuivingen in het programma aan te brengen. Op het planbord met verplaatsbare kaartjes blijft zulks geheel overzichtelijk, terwijl bij zorgvuldige behandeling geen oefenstof abusievelijk wordt overgeslagen.

Blijft thans nog te beschouwen het *weekrooster*, waarop de instructeur moet werken. Door wie dit wordt samengesteld is bij de onderdelen verschillend.

In de regel zal de officier, belast met de opleiding bij het onderdeel, het „raam” voor het rooster uitgeven aan de Compagniescommandant. Onder raam wordt hier verstaan het vaststellen van het tijdstip, waarop de zg. „vaste” uren zullen worden gegeven, zoals het gebruik van de schietbaan, geestelijke verzorging enz., tevens hieronder te rekenen die uren, waarop twee compagnieën of twee klassen niet tegelijk dezelfde les kunnen hebben.

Aan de hand van dit raam en zijn syllabus en/of planbord kan de Compagniescommandant nu het rooster voor de Compagnie verder invullen. Bij de invulling dient te worden overwogen hoe het best gebruik gemaakt kan worden van instructeurs, oefenmateriaal, theorielokalen e.d. Men kan bijv. trachten het aantal instructeurs van het 1e peloton voor een bepaalde les of oefening te versterken met instructeurs van het tweede peloton, door op dezelfde uren voor het 2e peloton lessen te plaatsen, waarbij een of geen instructeur nodig is.

In dezelfde geest dient gehandeld te worden t.a.v. het gebruik van oefenmateriaal en theorielokalen.

Wat dient op een weekrooster te worden vermeld? Een weekrooster is dan ideaal, indien men alles wat men weten wil er op kan vinden.

Dit is dus:

1. *Welke leergang* moet onderwezen worden *en welk gedeelte ervan*.
2. *Wanneer* moet deze stof onderwezen worden, en
3. *Op welke plaats*.

Voor een model van een weekrooster, hetwelk in de praktijk aan deze eisen voldoet, wordt verwezen naar tabel 4.

Voor het aangeven van lessen of oefeningen buiten de kazerne of het kamp wordt gebruik gemaakt van een „locatiestaat” onderaan het weekrooster; bij voorkeur aan te geven met kaartvierkanten of coördinaten. Waar het regel zal zijn dat niet ieder peloton of iedere klas een eigen theorielokaal heeft, is het dienstig op het weekrooster ook voor de theorieën de plaats aan te geven, bv. door bij het vak het nummer van het beschikbare lokaal te vermelden. De instructeur en de leerlingen zomede de commandant, die een klas of peloton wil controleren, weet dan waar de les gegeven zal worden.

Er zijn lessen, zoals de meeste wapenlessen, die geen nadere plaatsaanduiding op het weekrooster behoeven, daar deze lessen altijd op een min of meer vaste plaats worden gegeven.

Het zo nauwkeurig mogelijk aanduiden van de oefenstof op het weekrooster geeft enerzijds de zekerheid, dat geen deel van de stof door de instructeur wordt overgeslagen, anderzijds is controle op de instructie meer afdoende mogelijk.

8.30 9.15		9.25 10.10		10.30 11.15		11.25 12.10		13.30 14.15		14.20 15.05		15.10 15.55		16.00 16.55	
Velddienst (tekens, postdienst en verk. patr.)															
Maleis 23		Exc.		Geweer 2 herh.		Mil. Wetten 23		Maleis 14		Exc.		L.O. Veldl.		Geest. Verz.	
L.M. 2		Maleis 14		Exc.		Gew. 2 herh.		Maleis 16		Exc.					
Gew. 2 herh.		L.M. 2		Maleis 18		Exc.		Inw. D. 23		L. M. 2					
Inw. D. 14		LO		Mil. W. 14		Exc.		Gew. v. 1		Inw. D. 14					
Mil. W. 16		LO		Inw. D. 16		Exc.		Mil. Wetten 18		Gew. v. 1					
Gew. v. 1		H. gr. 2		L.O.		Exc.									
L.O.		Mil. W. 14		H. gr. 2		Exc.									
L.O.		Inw. D. 18		H. gr. 2		Exc.									
				7.45		Bat. appel									
				7.50 - 8.20		Exercitie									
				16.45 - 17.15		Pract. Inw. D.									
				Baden: Donderdag van 18.45 - 20.30											
				" Zaterdag van 11.00 - 11.40											
				Oef. bij duisternis op Dinsdag van 19.30 - 22.30 uur											

V r i j d a g

Z a t e r d d a g

Locatiestaat: Velddienst voor 1e en 2e Pel. in Vt.....
 " " 3e, 4e en 5e Pel. Vt.....

Tabel 4. „Snedé" uit een weekrooster. De lesuren op Zaterdag vangen aan om 7.45 uur

De instructeur, wiens klas of peloton door enige omstandigheid een les heeft gemist, dient hiervan melding te maken aan zijn Compagniescommandant, opdat deze bij de samenstelling van het volgende weekrooster voorzieningen kan treffen om de achterstand in te halen.

Bovenstaand artikel kan tenslotte in de volgende punten worden samengevat:

1. De opleidingseisen mogen niet hoger gesteld worden dan de tijd toelaat. (a. het noodzakelijke, b. het gewenste, c. het nuttige.)
2. De syllabus dient door de officier, belast met de opleiding, te worden samengesteld. In deze syllabus alle reeds bekende factoren, die invloed hebben op het verloop van de opleiding te verwerken.
3. Wijzigingen tijdens de opleiding dienen voorkomen te worden; *stabiliteit wekt vertrouwen*.
4. Niet te voorkomen kleine storingen in het programma kunnen opgevangen worden door de reserve-uren op het „planbord”.
5. Aan de hand van het door de officier, belast met de instructie, uitgegeven raam, dient de Compagniescommandant zijn weekrooster samen te stellen; de laatste moet met alle mogelijkheden in zijn Compagnie rekening houden (instructeurs, oefenmateriaal) om de instructie zo efficiënt mogelijk te doen zijn.

NIEUWE UITGAVE

ONDERDRUKKING EN VERZET onder redactie van Mr J. J. van Bolhuis, Prof Dr C. D. J. Brandt, H. M. van Randwijk, Prof Mr B. C. Slotemaker. Uitgave van Loghem Slaterus, Arnhem en J. M. Meulenhoff, Amsterdam.

Nadat wij in het Januari-nummer van 1948 de verschijning van dit standaardwerk aankondigden en in het Juli-nummer van dezelfde jaargang de aflevering bespraken, die „de lotgevallen van onze krijgsgevangenen” behandelde, is het eerste der vier delen compleet geworden en heeft het tweede goede voortgang gemaakt.

Opnieuw willen wij de aandacht op dit werk vestigen, dat op aangrijpende wijze vastlegt, enerzijds — om Mr L. A. Donker te citeren — hoe de Duitsers hun greep op het Nederlandse volk tot verstikkens toe vaster en vaster deden worden, anderzijds hoe het Nederlandse volk zich hieraan trachtte te onttrekken.

De lezing is aangrijpend, omdat het de herinnering verlevendigt aan veel, wat wij gaarne ver achter ons weten, maar meer nog, omdat wij al lezend bedenken, dat dit alles niet alleen geschiedenis is, maar tevens een actueel getuigenis van de werking der totalitaire staatsgedachte, die thans — in nog ver-

schrikkelijker vorm dan de Duitse — het grootste deel van het Eurazisch continent in haar macht heeft.

Moge „Onderdrukking en Verzet” een monument worden, dat ons maant om al datgene te doen wat in ons vermogen is, opdat de toorts der vrijheid in West-Europa brandende blijft. C.

PORTRETTE KORPSCOMMANDANTEN GENIETROEPEN

De Commandant van het Depot Pioniers (adres: Oudwijk 7 te Utrecht) verzoekt medewerking ter verkrijging van portretten van de navolgende Commandanten der Mineurs en Sappeurs, resp. Genietroepen:

J. H. Hottinger,	1814—1817
A. Eichholtz,	1817—1829
J. C. Ninaber,	1829—1835
J. H. L. Rijsterborgh,	1856—1864
I. J. H. Gijsberti Hodenpijl,	1887—1893
E. M. S. Visser,	1916

In de twee eeuwen van zijn bestaan had het Korps veertig Commandanten. De foto's der bovengenoemde Commandanten mankeren in de reeks aanwezige portretten, die in een fries geplaatst zijn. (Openingen der passe-partouts 8 x 13).

METHODE VAN INSTRUCTIE

door J. W. GROOT, *Eerste Luitenant der Infanterie,*
Instructeur aan de School „Methode van Instructie”.

Inleiding door B. Koning.

In een serie artikelen zullen de officieren docenten van de „Methode van Instructie School” een overzicht geven van de nieuwe Methoden van Instructie.

De „M.v.I.S.” is een onderdeel van het eveneens nieuwe Vrijwilligers Opleidings Centrum — het V.O.C. — in de Willem de Zwijgerkazerne te Wezep, waar onze toekomstige beroepsonderofficieren hun eerste opleiding krijgen.

Velen zullen zich afvragen, wat is dat nu weer. Waarom nu alweer wat nieuws.

Eigenlijk is de Methode van Instructie helemaal niet nieuw. Geroutineerde instructeurs passen de beginselen van de M.v.I. min of meer automatisch toe. Geboren instructeurs doen dat ook. Alleen geboren instructeurs zijn heel zeldzaam en geroutineerde instructeurs, ja, die zijn er ook nog niet zo veel. En velen die al doende de nodige ervaring hebben opgedaan, gaan binnenkort demobiliseren.

Nu moeten wij in korte tijd een leger gaan opbouwen. Toch moet dat nieuwe leger goed worden opgeleid. *Het Nederlandse volk heeft er recht op, dat zijn zonen een zo goed mogelijke opleiding krijgen, want een goed opgeleid leger lijdt in voorkomend geval — waarvan wij allen oprecht zullen hopen, dat het nooit zal gebeuren — beslist minder verliezen, dan een niet goed opgeleid leger.*

En nu is op wetenschappelijke wijze nagegaan, hoe men in korte tijd toch geroutineerde instructeurs kan krijgen.

Niet mogelijk zult U zeggen.

Oordeel niet te vroeg, waarde lezer.

In deze gecompriëerde instructiemethoden zitten tal van mogelijkheden. Wie ze gebruiken wil, kan er ontzaggelijk veel nut van hebben. Zeer zeker garanderen wij niet, dat wij van iedereen in korte tijd een prima instructeur maken aan de M.v.I.S. Wij geven daar slechts een basis. Veel zal verder aan eigen initiatief en verdere eigen ontwikkeling moeten worden overgelaten. Daarnaast is het grote voordeel van de M.v.I.S. dat er eenheid van opvatting komt, al moet U ook niet weer denken, dat er met wetten van Meden en Perzen wordt gewerkt. Maar U krijgt tal van nuttige wenken, waar Ge Uw hele leven lang plezier en voordeel van kunt hebben, óók in het burgerleven!

Velen, zeer velen van U, zullen de M.v.I.S. bezoeken, want het ligt in de bedoeling, dat alle instructieve onderofficieren en subalterne officieren een cursus op de M.v.I.S. gaan doorlopen en wellicht ook nog hoofdofficieren.

Onbekend maakt vaak onbemind. Tegen het nieuwe bestaan vaak bepaalde vooroordelen. *Maar een ieder zal in de M.v.I. ongetwijfeld iets van zichzelf vinden, omdat het nieuwe in de M.v.I., het geraffineerde gecompriëerde is van de ervaring van duizenden ervaren instructeurs, die in de loop der tijden, met veel schade en moeilijkheden zich de nodige ervaring hebben eigen gemaakt.*

Ik preek U de M.v.I. niet aan. Maar wanneer Gij met deze Methode hebt kennis gemaakt, zijn wij er van overtuigd, dat Gij er beslist iets van kunt gebruiken ten eigen nutte en dat van Uw soldaten. Wij wensen U de moeilijkheden van een tijdrovende moeizame ervaring te besparen. Wij geven U een grote ervaring in korte tijd.

Om degenen, die branden van verlangen om wat naders van deze Methode te weten te komen, alvorens zij de M.v.I.S. zelf zullen bezoeken, dan wel om degenen die er geweest zijn nog eens uitvoerig nader het geleerde voor te houden, zullen de beide officieren-docenten van de M.v.I.S. in een serie artikelen de M.v.I. voor U uiteenzetten, opdat onze instructeurs zo goed mogelijk „M.v.I. minded” zullen worden.

De meest moderne middelen, over welker resultaten U verwonderd zult zijn, stellen ons in staat U de gecompliceerde ervaring op verrassende wijze toe te dienen.

Met vertrouwen stellen wij de stof van de M.v.I. in deze artikelen te Uwer beschikking. Hoe eerder dat „gemeen goed” is, des te beter voor U en ons leger, om onze soldaten een zo goed mogelijke opleiding te geven, opdat — als dat nodig mocht zijn — de vrijheid van de geest en de rechten van de mens op de beste wijze en met zo weinig mogelijk eigen verliezen verdedigd kunnen worden

Want daar gaat het om.

B. KONING.

De gevechtvaardigheid van de soldaat, de gevechtvaardigheid van het leger, wordt mede bepaald door de kwaliteit van de ontvangen instructie.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Het „waartoe” der cursus:

a. Om in de eerste plaats de jonge, nog niet of weinig ervaren instructeur bekwaam te maken tot die wijze van instructie geven, welke in de praktijk de grootst mogelijke resultaten oplevert.

b. Om de ervaren instructeurs te helpen bij en de gelegenheid te bieden tot zelfcritiek ten aanzien van hun instructie.

Het „hoe” der cursus:

De cursisten moeten *zelf* de meest waardevolle wijze van „instructiegeven” ontdekken of her-ontdekken. Hierbij treden de instructeurs der cursus op als gidsen, die de gedachten leiden naar de belangrijke punten en regels, die de basis vormen van de instructie. Dit „leiden” geschiedt door middel van toneelschetsen, demonstratielessen, lessen en... een wire-recorder

Het zelf ontdekken, het zelf vinden van „iets”, wijst op inzicht. En kennis verworven door inzicht, wordt onthouden, zit er rotsvast in.

Doch is de kennis alleen, ten aanzien van de regels van de Methode van Instructie — ook wel Instructie-Techniek genoemd — voldoende?

Neen, ze moet ook in toepassing kunnen worden gebracht. Daarom moet elke cursist 2 „proef” lessen geven. Beide proeflessen worden door één der instructeurs, die zich met \pm 6 leerlingen in een der leslokalen heeft teruggetrokken, met de man en de groep, waartoe hij behoort, geanalyseerd. Hierbij krijgt de „proef-stomer” *uitsluitend* opbouwende critiek te horen.

Naast zelfcritiek behoort zelfvertrouwen tot één der levensvoorwaarden van de instructeur. Deze beide eigenschappen moeten daarom, vooral in de analyse van een les, zoveel mogelijk aangekweekt en versterkt worden.

Het gezonde verstand.

Steeds wordt de cursisten voorgehouden, dat de Methode van Instructie iets is van het heel gewone, gezonde, menselijke verstand. Elk punt, elke regel vormt als het ware een samenvatting van ervaringen van andere, oudere of vroegere collega's. Wat zij kunnen of konden, kunnen wij ook.

„Probeer zelf te ontdekken waar het in de komende toneelschetsen om gaat”. Allereerst komen de cursisten dan tot de conclusie: Het doel van de opleiding, van de instructie is: *de gevechtstvaardige soldaat of wel de man, die berekend is voor zijn taak*. En in verband met dit doel, wordt de klas gewezen op het grote belang, de oefenstof te splitsen in wat voor deze gevechtstvaardige soldaat **NOODZAKELIJK, GEWENST** en **NUTTIG** is.

Hierbij komen de vier *Gulden Regels* ter sprake, waarmede elke instructie staat of valt. Deze regels zijn:

1. *Spreek eenvoudige taal.*
2. *Benut de zintuigen.*
3. *Laat het verstand gebruiken.*
4. *Controleer de vorderingen stap voor stap.*

De Stem.

Naar aanleiding van de eerste Gulden Regel wordt aan de wijze van spreken c.q. stem-techniek bijzondere aandacht besteed. Elke cursist moet een toespraak van 2 minuten tot zijn medecursisten houden. Deze toespraak wordt op de „draad” van de wire-recorder vastgelegd.

Daarna neemt de cursist weer in de klas plaats om zijn zojuist gehouden „speech” zelf aan te horen. Dit is voor menig een zeer bijzondere gewaarwording.

„Wat zoudt U bij Uw spreken nog aan Uw stem kunnen verbeteren?”, is dan de vraag van de instructeur.

De opmerkingen van de cursisten zelf en/of van de instructeur worden op het bord geschreven en op deze wijze ontstaat de z.g. „Stem-of spreekles”, die nimmermeer vergeten wordt.

Hulpmiddelen.

Beschouwing der hulpmiddelen vloeit voort uit de tweede Gulden Regel.

„Hoe luidde deze regel?”

„Waartoe moeten Uw leerlingen dus de gelegenheid hebben?”

„Waarvoor moet U als instructeur dus zorgen?”

„Welke hulpmiddelen heeft de Instructeur ter beschikking?”

„Zou de instructeur zelf ook hulpmiddelen kunnen maken?”

En op deze wijze leidt de instructeur de leerlingen naar de vele mogelijkheden om *aanschouwelijk onderwijs* te geven en hoe deze mogelijkheden kunnen worden uitgebuit.

In het bijzonder staan instructeur en klas stil bij het z.g. bordwerk en het gebruik van platen.

„Waar kijk je naar Pietersen?”. De Instructeur heeft opzettelijk enkele oefen-handgranaten voor de klas op een tafel uitgespreid en is doorgedaan met lesgeven.

„Welke fout beging ik dus?”

„U leidt de aandacht af.”

„Juist. Begin nooit met hulpmiddelen zichtbaar voor de klas uit te stallen als je les gaat geven.”

Vragentechniek.

Bij deze les grijpt de Instructeur terug op de derde Gulden Regel.

„Waarom is het vragen stellen door de Instructeur van zo'n groot belang?”

„Hoe krijgt de Instructeur de *gehele* klas aan het denken?”

Voornamelijk door deze vragen te stellen en voorbeelden te geven, haalt de Instructeur de regels der z.g. Vragentechniek uit de leerlingen.

„Zou de Instructeur met zijn vragen steeds alleen het denken der leerling willen bevorderen? Of zou hij ze ook wel eens met een ander doel stellen”, b.v. „Om de „kennis” na te gaan”.

En zo is de klas bij de vierde Gulden Regel beland: „Controleer de vorderingen stap voor stap”.

De Lesopbouw.

Iemand vroeg aan een instructeur: „Welke lessen geef je vandaag?”

En deze instructeur moest eerst zijn lesrooster nazien om on deze vraag een antwoord te kunnen geven. Wat had deze man dus nagelaten?

Vorbereiding.

Een les staat of valt met de voorbereiding.

Het is onder meer van het grootste belang, dat elke instructeur van te voren zijn lesopbouw, zijn lesindeling op papier zet.

Vervolgens laat de instructeur *de klas* tot het volgende lesschema komen:

Begin	Herhaling vorige les (sen) door middel van vragen.	Waarom? 1e. Geheugen opfrissen.
		2e. Gedwongen concentratie.
	Inleiding	Waarom? 1e. Belangstelling wekken.
		2e. Belangrijkheid van onderwerp aantonen.
	Doel van de les	Waarom? Ieder moet de bedoeling van de les weten.

De kern is de eigenlijke les.

Deze wordt in stappen of groepen verdeeld.

Elke stap of groep bouwen we *met* de klas op.

Maak van Uw klas uitvinders.

Kern

Dus: bedenk een aanloop. Verstrek gegevens of een voorbeeld of vergelijking of een tekening enz., waardoor de leerlingen zelf tot een conclusie komen, t.a.v. het wat, waar, hoe en waarom.

Activeer Uw klas waar dit mogelijk is.

Vergeet niet zo nu en dan, na elke stap de klas gelegenheid te bieden om te vragen en zelf enkele controle vragen te stellen. Dit geeft de leerlingen tevens de onderbreking om de gegevens te verwerken. En U kunt nagaan, of elke leerling op hetzelfde „niveau” is „aangeland”.

Einde

Herhaling door middel van vragen.

Korte samenvatting (de belangrijkste punten).

En nogmaals wordt hieraan toegevoegd: „Instructeur bouw de les *met* de klas op”.

Hij moet zoveel mogelijk de *vragende leer-vorm* gebruiken.

Zoals de cursist zelf al denkende „binnen” geleid wordt in de Methode van Instructie, zo moet hij later als instructeur zijn leerlingen binnenleiden, in welk onderwerp ook. Hij make daarbij gebruik van het tovermiddel: zijn fantasie. Voorts staat als een paal boven water, dat als leerlingen hun kennis *door eigen inzicht* hebben verworven, *het er rotsvast inzit*. Een les mag dus nimmer een lezing zijn.

De Instructeur.

Wat behoort de „instelling” van elke instructeur te zijn?

1e. Zelfvertrouwen.

2e. Enthousiasme.

3e. Zelfcritiek.

4e. Opbouwende critiek t.a.v. anderen.

Uitgaande van deze punten wordt de Instructeur nagegaan in zijn optreden, houding, voordracht, enz.

De Instructiefilm.

Deze is als hulpmiddelen bij de instructie van zeer groot belang. Waarom?

1e De leerlingen zien en horen tegelijk.

2e. De film benadert de werkelijkheid zeer sterk.

3e. De film wekt de belangstelling op enz.

Demonstratie lessen.

Het doel hiervan is de leerlingen te laten zien hoe in een les over een willekeurig onderwerp de „niet geleerde”, maar „gevonden” Methode van Instructie kan worden verwerkt.

Ook op deze lessen volgt een analyse.

In dit algemeen overzicht werd in grote lijnen het waarom, het waartoe en het hoe van de cursus Methode van Instructie aangegeven. In de volgende artikelen zullen de fundamenteen worden nagegaan, waarop deze Methode berust.

„B-36”

door W. DEN TOOM, *majoor wrn.*

Reeds enige maanden geleden spraken enkele Britse luchtvaartdeskundigen in Flight en Aircraft Engineer hun twijfel uit over de bruikbaarheid van de nieuwe zesmotorige strategische bommenwerper van de Amerikaanse Luchtmacht, de Convair B-36. Vooral trok men van dit kostbare vliegtuig de vliegeigenschappen op grote hoogte in twijfel en ondervond de mogelijkheid tot zelfverdediging de nodige critiek. En speciaal vroeg men zich af of de grotere actieradius wel de enorme kosten van ontwikkelen en aanmaak waard is geweest. In 1941 is men op last van de toenmalige minister Arnold aan het ontwerpen van dit vliegtuig begonnen. Als eis werd o.m. gesteld, dat bij een actieradius van 10.000 mijl een bommenlast meegevoerd kon worden van 10.000 Engelse ponden. Het resultaat is de B-36, een vliegtuig van 50 m lengte en een vleugelspanwijdte van bijna 70 meter, dat op een hoogte van 13.000 m een snelheid van \pm 480 km per uur ontwikkelt.

Ook in Amerika lieten de critici zich niet onbetuigd, zo zelfs dat Generaal Hoyt S. Vandenberg, Chief of Staff of the United States Air Force, het nodig heeft gevonden persoonlijk de bouw van de B-36 ten behoeve van de Amerikaanse Luchtmacht, te verdedigen.

Een ander anti-B-36 offensief werd ingezet door twee Amerikaanse admirals (Fleet-admiral Ernest King en Fleet-admiral William Halsey). Dit offensief was voornamelijk gericht tegen de, op de combinatie van lange-afstands-bommenwerper en atoombom gebaseerde, defensiepolitiek van Louis A. Johnson, de huidige Secretary of Defense. Het is ni. gebleken dat deze politiek — ten gunste van de B-36 — zulke financiële offers eiste (een serie-toestel komt op bijna 4 miljoen dollar), dat dit — zelfs in Amerika — ten koste moest gaan van andere onderdelen van de strijdkrachten. En in dit geval is de Marine het slachtoffer geworden en „leeft” de B-36 voornamelijk ten koste van de uit de begroting geschrapte vliegkampschepen. Zo werd op last van minister Johnson reeds in April de bouw stopgezet van het geweldige vliegkampschip „United States” (170 miljoen dollar!), terwijl bovendien een ingrijpende bezuiniging is voorgesteld t.a.v. personeel en vliegtuigen van de Amerikaanse vloot. Daarentegen ligt het in de bedoeling om vier van de veertien strategische vliegtuiggroepen geheel met B-36 vliegtuigen uit te rusten. De overige tien groepen zijn uitgerust met B-29 en B-50; deze laatste toestellen zullen vervangen worden door de B-47, een viermotorige straalbommenwerper.

Het zal ongetwijfeld geen verwondering wekken, dat de gehele marine zich achter de bovengenoemde admiraal schaart. Ook admiraal Radfort, opperbevelhebber van de Pacific vloot, heeft zijn mening niet onder stoelen of banken gestoken.

Een zeer pijnlijke noot in deze controversie Luchtmacht—Marine is wel de ontheffing van admiraal Denfeld uit zijn functie van Chief of Naval Operations. Dit is vermoedelijk o.m. een gevolg van de onvoorzichtigheid om een aantal zeer geheime gegevens uit het z.g. Harmon Report voor de parlamentscommissie openbaar te maken. Dit rapport was

samengesteld door hoge officieren van de drie strijdmachten onder leiding van Luit-Generaal Harmon over de vermoedelijke resultaten van een atoombomaanval op Rusland en bevatte o.a. de uitspraak dat „an Atomic Bomb attack on Russia would not be military effective”.

In deze strijd zal het moeilijk arbitreren zijn. De argumenten die beide partijen aanvoeren lijken alle aannemelijk. Dat minister Johnson ondanks de hevige aanvallen op zijn beleid, waarbij men zich zelfs niet ontziet om de meest grove beschuldigingen aan zijn adres en dat van de Staatssecretaris van Luchtvaart Stuart Symington te uiten, zo overtuigend vasthoudt aan de door hem ingeslagen weg zal ongetwijfeld zijn reden hebben, een reden die wellicht niet voor publicatie geschikt is. Vermeldenswaard is hierbij dat minister Johnson in zijn politiek wordt gesteund door Francis Matthews, Staatssecretaris van Marine.

Tenslotte volgen hieronder nog enige motieven waarop Luchtmacht en Zeemacht hun inzichten en wensen verdedigen.

De Luchtmacht gaat uit van het standpunt, dat voor een precisie bombardement (met atoombommen!) nodig is een intercontinentale strategische bommenwerper die op zeer grote hoogte kan opereren. Door de grote actieradius is het mogelijk om op elk gewenst punt het vijandelijk gebied binnen te vliegen waardoor de verrassing, ondanks radaractiviteit, niet geheel verloren gaat. Zouden de vijandelijke jagers enig succes willen hebben dan zouden zij continu moeten kruisen op een hoogte van 13.000 meter, daar het tegenover de snelle bommenwerper te veel tijd zou kosten om met enig succes uit de alarmtoestand op de grond naar deze grote hoogte te stijgen. In het huidige stadium van ontwikkeling is het niet mogelijk om een systeem te bedenken waarin continu door straaljagers gekruisd zou worden. Behalve het bezwaar van het enorme brandstofverbruik zou de vijand dit systeem dan bovendien slechts betrekkelijk plaatselijk kunnen toepassen.

Het opereren van enorme vliegdekschepen af achten de Luchtmachtvertegenwoordigers niet mogelijk. Voor een dergelijk schip, waarmede door zijn afmetingen moeilijk is te manoeuvreren, zou men een speciale grote vloot voor bescherming nodig hebben, met daarbij weer de nodige jachtvliegtuigen. De taak van de Marine is een andere dan de hierboven genoemde; de vloot moet zich houden bij de beveiliging der zeeën en hiervoor heeft zij, zo zegt men, onder de huidige omstandigheden voldoende carriers en onderzeeboten.

Inplaats van de defensiebegroting van 15 milliard dollar gedeeltelijk te besteden aan een of enkele grote vliegkampschepen met de nodige bescherming ziet men liever de aanvalsmogelijkheden van de Amerikaanse strijdkrachten opgevoerd met een extra serie B-36 vliegtuigen.

De Marine stelt daar tegenover dat het onmogelijk is om een precisiebombardement uit te voeren van een hoogte van 13.000 meter. Men bestrijdt bovendien de bewering dat er geen jagers zouden zijn, die met succes de B-36 kunnen aanvallen. De vloot zou zelf beschikken over jagers die hiertoe in staat zijn; verder acht men het vliegtuig zeer kwetsbaar voor magnetische projectielen e.d. De Luchtmacht overschat de gevechtswaarde van de B-36; dit kapitale toestel is nu reeds verouderd, experimenteert men niet reeds met een verbeterde B-36, de B-36 met 4 extra-straalmotoren? Indien de bommenwerpers die de atoom-

(Slot op blz. 688).

OORLOG EN OORLOGVOERENDEN

door Mr H. A. WASSENBERGH,
reserve Tweede luitenant van Algemene Dienst.

Inleiding.

Er zijn vroeger geleerden geweest die de oorlog als de normale toestand van de wereldsamenleving beschouwden en tijden van vrede qualificeerden als de stadia tussen twee oorlogen. In zijn „Elements of law” verkondigt b.v. Hobbes zulk een opvatting.

Hoe realistisch deze visie ook moge zijn, het strookt meer met de ideële instelling van de mens de zaak andersom te beschouwen.

Gaf de wijze van oorlogvoering in de M.E. door haar „totale” karakter waarbij alle inwonenden van de gebieden die in oorlog waren als „subject to being slaughtered” beschouwd werden, reden tot de eerste kijk, in de gewijzigde opvatting van de oorlog sindsdien, kunnen we een argument zien voor de tweede visie.

Hugo de Groot en later Rousseau verzetten zich n.l. in de 17e en 18e eeuw tegen de oude wijze van oorlogvoering, daar volgens hen het menselijk geweten er zich tegen verzette. Rousseau verkondigde zijn opvatting dat de oorlog is: een relatie tussen s t a t e n: „la guerre n'est point une relation d'homme à homme, mais une relation d'Etat à Etat, dans laquelle les particuliers ne sont ennemis qu' accidentellement, non point comme hommes, ni même comme citoyens, mais comme soldats, défenseurs de leur état.”

De oorlog van allen tegen allen wordt hier als abnormaal afgekeurd. Voortaan beperkte men zich tot en bepaalde categorie: de soldaten. Oorlog wordt dan ook thans wel gedefinieerd als volgt: „War nowadays is a contention of States through their armed forces.”

De beperking van de oorlogvoering door de doorvoering van de onderscheiding tussen leger en civiele bevolking is een van de grootste triomfen van het internationale recht, mede omdat hier de zege uit blijkt van de normaliteit van de vredestand over de abnormale toestand van de oorlog.

Men wil n.l. de toestand van vrede in oorlogstijd zoveel mogelijk bestendigen door slechts een bepaalde en speciale categorie in de oorlog te betrekken. De totale oorlog scheen hiermede tot het verleden te behoren.

De praktijk van de 20e eeuw en vnl. de 2e wereldoorlog heeft echter de onderscheiding „legers en burgerbevolking” weer hoofdzakelijk te niet gedaan. Deze praktijk die de totale oorlog weer invoerde is echter rechte ns niet weer aanvaard. Het is nu maar de vraag, met de jaren '39—'45 voor ogen, wat dan wel als het geldende recht in dezen moet worden beschouwd en hoe het bestaande internationale recht de onderscheiding tussen legers en burgerbevolking, tussen „oorlogvoerenden” en vreedzame bevolking heeft gehandhaafd.

Er moge enige waarheid schuilen in wat een vooraanstaand jurist in 1944 opmerkte: „het idee dat de oorlog, alleen zekere elementen van de bevolking treft, is waarschijnlijk een aansporing tot de oor-

log". Wegens het op menselijke en rechtsgronden verwerpelijke van een bijgevolg rechte ns te aanvaarden „totale" oorlog op practische gronden van preventie, (wegens haar dan afschrikwekkend karakter), moeten wij de onderscheiding tussen legers en burgerbevolking handhaven en zoeken naar een definitie van die elementen van de bevolking die rechtstreeks bij de oorlogvoering betrokken zijn. Hiertoe vinden we houvast in het geldende internationaal recht en de algemene practijk der beschaafde staten.

Om het raam aan te geven waarbinnen we onze behandeling van het probleem zullen moeten plaatsen geven we eerst een beschouwing over de onderscheiding tussen oorlog en vrede en een aanduiding van belligerenten. Daarna bespreken we respectievelijk:

- a) de onderscheiding tussen oorlogvoerenden en niet-oorlogvoerenden;
- b) de onderscheiding van de oorlogvoerenden in combattanten en non-combattanten;
- c) de onderscheiding van de niet-oorlogvoerenden in civil defence eenheden en
 - 1°) guerillas, partizanen, franc-tireurs;
 - 2°) illegalen.

Oorlog en Vrede.

Het internationaal recht kent de toestand van vrede en de toestand van oorlog. De Practijk kent nog een derde toestand: die welke noch vrede noch oorlog is.

De biutenlandse relaties van de mogendheden (speciaal die van de grote mogendheden) bevatten herhaaldelijk voorbeelden van een beroep op de gewapende macht of zoals zij soms genoemd worden, van praebelligerente handelingen, zonder dat van oorlog sprake is. Tot deze maatregelen behoren de zgn. militaire interventie en repressailles, materiële garanties en vredes-blokkades. Deze maatregelen hebben een onmiskenbaar vijandig karakter. Nochtans kan men hierbij nog niet van oorlog spreken doch is wel aan de andere kant de normale vredes-toestand geweld aangedaan. Deze toestand duidt men wel aan met de term: „status-mixtus".

We kunnen nu zeggen dat mogendheden met elkaar in staat van vrede leven als zij bereid zijn hun wederzijdse relaties door een uitgebreid systeem van wettelijke regelen, onder meer gekarakteriseerd door eerbied voor de territoriale soevereiniteit, de vrije open zee en uitsluiting van gebruik van de gewapende macht, te laten beheersen. Zij gebruiken daarbij uitsluitend politieke en economische argumenten in hun relaties en geen militaire.

De staat van oorlog en derhalve de staat van neutraliteit t.o.v. derden-staten, bestaat tussen staten als zij besluiten, al dan niet onder de beperkingen van tractaten en gewoonterecht, tegen elkaar hun macht tot het uiterste aan te wenden, d.i. zowel militaire als politieke en economische macht.

De machtspolitiek van staten tegenover elkaar is aldus het objectief criterium om te kunnen spreken van hetzij oorlog hetzij vrede. De „status mixtus" vormt dan die toestand waarin de staten in hun relaties in beperkte mate gebruik van hun mili-

tair apparaat maken. De praktijk der staten evenwel maakt noodzakelijk nog een subjectief element in bovenstaande definities in te voegen, dat uiteindelijk de doorslag moet geven en wel de zgn. animus belligerendi, d.i. de gezindheid der staten of zij zichzelf al dan niet in oorlog willen beschouwen.

Aldus komt het er op neer, dat staten die hun gewapende machten tegen elkaar gebruiken, pas in oorlog zijn als zij in oorlog willen zijn. Normaal zal deze wil, deze animus belligerendi, blijken uit een oorlogsverklaring.

Belligerenten zijn daarbij zij wie deze oorlogsverklaring direct aangaat. Als geen oorlogsverklaring is gegeven of in het geval men van de status-mixtus zou kunnen spreken, betekent dit slechts dat de staat van oorlog tussen de direct betrokken staten en van neutraliteit van derden-staten, als de staat tegen wie deze maatregelen worden genomen zulk een actie als oorlog wil beschouwen, (eenzijdige wilsverklaring.) Belligerenten zijn dus staten die zichzelf als in oorlog met elkaar willen beschouwen, of wanneer vermoed mag worden dat deze wil bestaat aan de hand van hun gedrag. Voor derden-staten is dit een vaststaand feit als een oorlogsverklaring is gegeven. In de andere gevallen hangt het af van de wilsverklaring dan wel van het gedrag, voorzover daar een bepaalde wil uit vermoed kan worden, van de aangevallen partij (n.b. de aanvaller zal zelf niet gauw tot de oorlog besluiten om niet direct als aanvaller te boek te staan). Een neutrale staat, waarvan pas sprake is t.o.v. partijen die in oorlog zijn, kan een der partijen begunstigen door een non-belligerentie verklaring t.o.v. deze partij. Omgekeerd kan een derde staat zich neutraal verklaren in een geschil dat geen oorlog is. Aldus is het begrip oorlog een zuiver subjectief begrip geworden, door elke staat afzonderlijk steeds voor zich uit te maken.

De hierboven uiteengezette theorie over de oorlog is de thans gangbare in het internationaal recht, verdedigd o.a. door prof. G. Schwarzenberger, Engels rechtsgeleerde van naam. En we moeten wel aannemen, dat bij de thans nog bestaande mate van souvereiniteit van de staten een objectief, juridisch vaststaand criterium voor de onderscheiding tussen vrede en oorlog moeilijk zal zijn aan te geven en de wilsverklaring van de betrokken staten doorslaggevend geacht moet worden.

Bepaalt de hierboven gegeven onderscheiding tussen oorlog, status-mixtus en vrede de buitenlandse relaties der staten, het criterium voor de toepasselijkheid van het oorlogsrecht, waar wij ons aanstonds mee bezig gaan houden, moet elders gezocht worden dan in het juridisch al dan niet bestaan van oorlog.

Kan men in theorie oorlog voeren zonder in oorlog te zijn, steeds zal men gebonden zijn aan de regels van het oorlogsrecht, zodra van een gewapend optreden met de mil. macht sprake is en het vredesrecht op de ontstane situatie niet meer toepasselijk geacht kan worden (feitelijk criterium).

Aldus is ook voor de status mixtus een recht gegeven, onafhankelijk ervan of partijen zich al of niet in oorlog beschouwen. We kunnen het nog aldus formuleren:

Causae belli (als feitelijkheid gezien) vallen onder het vredesrecht, althans onder het oorlogsrecht: vangt het vredesrecht de situatie niet op, (negotiatie, conciliatie of anderszins: politieel optreden) dan toch steeds het oorlogsrecht (een feitelijke oorlog).

Bij de vraag naar de toepasselijkheid van een bepaald geheel van rechtsregelen (vredesrecht — oorlogsrecht) op een bepaalde situatie, doet zich nu nog de volgende moeilijkheid voor in verband met het juridisch begrip oorlog, n.l.:

Na de behandeling van het materieel (machtspolitiek) en het psychologisch (wilsverklaring) criterium voor de oorlog, moet nog op een reeds genoemde beperking gewezen worden van het juridische begrip oorlog, en wel op het formeel criterium, n.l.: Alleen staten kunnen in oorlog zijn (ev. bovendien het geval van een bestraffingsoorlog door een internationaal lichaam als de Veiligheidsraad). Zo is een burgeroorlog bv. geen oorlog in volkenrechtelijke zin. Slechts wanneer een der partijen door een derde staat erkend wordt als belligerent, heeft de strijd t.o.v. de erkennende staat het karakter van oorlog. (ev. consequentie van neutraliteit e.d.)

Optreden van rebellen tegen de wettelijke regering valt aanvanke-lijk onder de normale nationale wetgeving van de staat inzake de inwendige veiligheid. Groeit de opstand uit tot een burgeroorlog dan wordt het oorlogsrecht toepasselijk (China). Dan kan tevens ev. erkenning als belligerent volgen. De toepasselijkheid van het oorlogsrecht is dus niet afhankelijk van zulk een erkenning! Wel is eventueel van deze erkenning afhankelijk of het gewapend optreden als oorlog in volkenrechtelijke zin moet worden gezien.

Evenals de burgeroorlog is ook een strijd tussen kolonie en het moederland geen oorlog (vgl. de strijd in Indonesië, die als politieel optreden wordt gequalificeerd). Erkenning van de kolonie als belligerent door een derde staat, hetwelk meestal geschiedt in de verwachting dat de kolonie zich tot een staat zal constitueren, heeft verder t.o.v. de verhouding tussen moederland en kolonie geen invloed.

Ook bij dit formele criterium staat dus de vraag van het al of niet bestaan van oorlog los van de vraag of het oorlogsrecht toepasselijk is. Ook hier handhaven we voor deze toepassing ons feitelijk criterium (n.b. art. 1 L.O.R. spreekt ook niet van oorlog in juridische zin doch verbindt slechts de toepasselijkheid van het oorlogsrecht aan het begrip oorlogvoerenden).

Oorlogvoerenden — niet-oorlogvoerenden.

Het wordt thans tijd dat we overgaan tot de behandeling van het apparaat waarmee de staat oorlog voert, de oorlogvoerenden dus: „War nowadays is a contention of states through the armed forces”.

Spraken we tot nu over oorlog, staten en partijen, en wanneer het oorlogsrecht toepasselijk is, thans spreken we over individuen die de oorlog voeren, dus op wie het oorlogsrecht toepasselijk is. Reminisceren we nog even dat als minimum het oorlogsrecht de handelingen van de hieronder te bespreken oorlogvoerenden (ook dus zonder oorlog in juridische zin) beheerst.

De samenstelling van het apparaat, waarmede de staat de oorlog voert is een zuiver nationale kwestie. Of zij bestaat uit vrijwilligers dan wel uit dienstplichtigen doet internationaal gezien niets ter zake. Iedere staat kan dat voor zichzelf uitmaken. Wil de militaire macht echter aanspraak kunnen maken op de bescherming van het internationale recht, dan moeten de oorlogvoerenden van de staat voldoen aan de voorwaarden voor oorlogvoerenden gesteld in het internationale recht. Hier ligt de beperking van de licentie tot oorlogvoeren en van de bescherming van het oorlogsrecht, nl. slechts voor een bepaalde categorie.

Art. 1 van het L.O.R. stelt deze voorwaarden, daarmede omschrijvende welke deze categorie is: De wetten, de rechten en verplichtingen van de oorlog zijn niet alleen toepasselijk op het leger, maar ook op de militiën en op de vrijwilligerscorpsen, welke voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1) aan hun hoofd hebben een persoon, die verantwoordelijk is voor zijn ondergeschikten;
- 2) een vast en op enige afstand herkenbaar onderscheidingsteken hebben;
- 3) de wapenen openlijk dragen en
- 4) zich in hunne handelingen gedragen naar de wetten en gebruiken van de oorlog.

In de landen waar de legers geheel of ten dele uit militiën of uit vrijwilligerscorpsen zijn samengesteld zijn deze onder de benaming van het leger begrepen.¹⁾

De politie nu voldoet op het eerste gezicht aan deze eisen doch is geen militia of vrijwilligerscorps. Militaire activiteit van een organisatie als de politie wordt derhalve volkenrechtelijk niet beschermd. Wel weer als ze als organisatie is gemilitariseerd, of als ze optreedt onder art. 2 van het L.O.R.: De bevolking van een niet bezet gebied, die bij de nadering van de vijand uit eigen beweging de wapenen opneemt om de invallende troepen te bestrijden, zonder de tijd te hebben zich te organiseren overeenkomstig art. 1 L.O.R. wordt als oorlogvoerende beschouwd, indien zij de wapenen openlijk draagt en indien zij de wetten en gebruiken van de oorlog eerbiedigt (levée en masse, voldoende aan de voorwaarden 3 en 4 van art. 1). Oppenheim eist ook nog het hebben van verantwoordelijke leiders dus de eerste voorwaarde van art. 1. Een voorbeeld van levée en masse kunnen we vinden in de Duitse „Volkssturm” waarbij het gehele volk werd bewapend bij de inval van de geallieerde legers. Evenwel stak hier nog enige organisatie achter! (N.B. Verzet van de bevolking als het gebied reeds is bezet, valt niet onder de tekst van art. 2 L.O.R. Zij die alsdan verzet plegen moeten als franc-tireurs worden beschouwd. De moderne oorlogvoering heeft echter het probleem der illegalen naar voren gebracht en bovenstaande regel is niet houdbaar gebleken, zodat deze lacune in het internationale recht zal moeten worden aangevuld. We komen hier nader op terug).

Oorlogvoerenden: combattanten — non-combattanten.

Art. 3 L.O.R. zegt verder dat:

¹⁾ N. b. art. 1 L.O.R. ziet op de militaire organisatievorm.

De gewapende machten van partijen die oorlogvoeren kunnen bestaan uit strijders en niet-strijders. In geval zij door de vijand worden gevangen genomen hebben beiden recht op de behandeling als krijgsgevangene.

De non-combattanten zijn bijv. koeriers, tolken, doktoren, geestelijken, verpleegsters en burgers die het leger volgen als diplomatieke personen, burgerpersoneel e.d. Zij behoren indirect tot het leger en worden voorzien van een certificaat van identificatie door de militaire autoriteiten van hun leger.

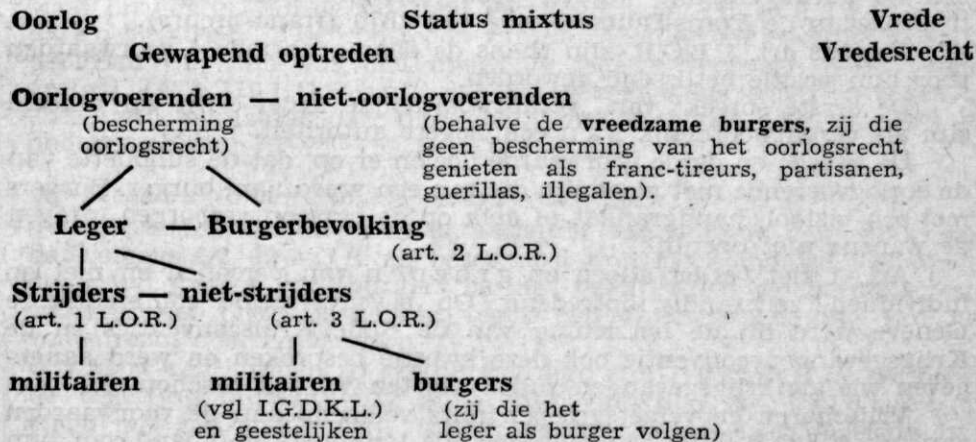
Onder de non-combattanten zijn ook vrouwen te rekenen, die bv. als kok, chauffeuse of magazijnbewaarster het leger volgen. Indirect is dit laatste erkend in art. 3 van het Krijgsgevangenenverdrag.

De moderne oorlogvoering heeft getoond, dat er hoe langer hoe meer een vermenging plaats grijpt van burgers en soldaten. Het volgende kan echter gezegd worden:

Dat de niet-oorlogvoerenden geheel buiten de oorlogvoering dienen te blijven is vanzelfsprekend, hoewel in de praktijk dit niet meer mogelijk is gebleken (bombardementen).

De niet-strijders hebben wel een indirect aandeel in de oorlogvoering doch met de beperking dat zij nooit het object van een vijandelijke aanval mogen vormen.

Het volgende korte schema moge de verschillende categorieën, die wij reeds besproken hebben, rangschikken:

Niet-oorlogvoerenden: Civil-Defense en ongeregelde troepen.

We behandelen de categorieën die een tussenpositie innemen tussen de oorlogvoerenden van het oorlogsrecht en de niet-oorlogvoerende vreedzame burgerbevolking.

Als georganiseerde eenheid zij eerst de zgn. burgerlijke verdediging vermeld. Deze heeft vnl. tot doel politiediensten, bewakingsdiensten, luchtbescherming, brandweer e.d. Zij wordt samengesteld uit personeel van industrieën enz.

De hiervoor gevormde eenheden mogen geen gewapende militaire activiteit ontplooiën tegen de vijand tenzij ze gemilitariseerd mochten

worden, dan wel hun optreden valt onder art. 2 van het L.O.R. over de levée en masse. Zij zijn er nl. alleen voor de passieve verdediging van de burgerij.

Major-general Harod R. Bull van de Amerikaanse Generale Staf zeide van deze eenheden: „Civil Defense is the organization of the people to minimize the effects of enemy action”.

In dit kader moeten ook worden gezien de besprekingen op de in April van dit jaar begonnen conferentie van 56 naties te Geneve om te komen tot het opstellen van een conventie ter bescherming van de burgerbevolking tegen o.a. de uitwerking van de atoombom. (Instelling van speciale veiligheidszônes etc.) Dit alles is een direct gevolg van de moderne ontwikkeling in de wijze van oorlogvoeren en de daarvan het gevolg zijnde vervaging van de grens tussen burgers en soldaten. Ondanks dit tracht men hierdoor de burgerbevolking zóveel mogelijk buiten de oorlog te houden en te beschermen. Voorzover zij dit zelf doen worden ze daardoor dan nog niet tot oorlogvoerenden, maar blijven „vreedzame burgers” (burgerlijke verdediging).

Naast de geregelde eenheden treden in een oorlog steeds de ongeregelde eenheden op (franc-tireurs, partisanen, guerilla's en illegalen) als de hoofdmacht eenmaal is vernietigd of verdreven. Vroeger nam men aan dat ongeregelde troepen, die geautoriseerd waren door de belligerenten de privileges van de gewapende machten der belligerenten onder het oorlogsrecht genoten. Traden ze daarentegen op eigen initiatief op dan werden ze beschouwd als 'oorlogsmisdadiger' en konden na gevangennamen worden doodgeschoten. Deze regel werd nog toegepast in de Frans-Duitse oorlog van 1870 (franc-tireurs).

Volgens art. 1 L.O.R. zijn thans de daar genoemde 4 voorwaarden voor hun positie beslissend geworden.

De eerste spreekt van „verantwoordelijke leider”. Dit zal bedoeld zijn als verantwoordelijk aan een hogere autoriteit.

De tweede en derde voorwaarde doelen er op, dat de silhouette van de oorlogvoerende niet moet zijn die van een vreedzaam burger. Burgers met een pistool, handgranaat of dolk op de persoon verborgen, dragen de wapens niet openlijk.

Art. 1 ziet verder alleen op groepen van personen en niet op individuen, zelfstandig optredend. Op bovenvermelde conferentie te Geneve werd bij de herziening van de Rode Kruisconventies en de Krijgsgevangenenconventie ook deze kwestie besproken en werd aangegeven wie als krijgsgevangenen zullen moeten worden beschouwd.

Vrijscharen en verzetsgroepen mits voldoende aan de voorwaarden van art. 1 L.O.R. bij gevangennamen, als tenminste de vijand van hun optreden op de hoogte is gesteld.

Hier zien we dus een nieuw element: de kennisgeving die vereist wordt, om als oorlogvoerende te worden aangemerkt. Dit is echter nog geen geldend recht.

a) *Guerilla's, Partisanen en Franc-Tireurs.*

Zij zijn geen soldaten met het statuut van oorlogvoerende. De oude term „guerilla” betekende iemand die „petty warfare” (oorlog in het klein) bedreef. (Vooral in de napoleontische oorlogen).

Door gebrek aan verantwoordelijke contrôle op hun optreden bleken

ze een groot gevaar voor beide partijen. Omstreeks 1860 werd dan ook gezegd dat guerilla's niet de volledige voordelen genoten van de oorlogsgebruiken. Zij moesten voortaan hun legale identiteit bewijzen, als ze behandeld wilden worden volgens de oorlogsgebruiken. (Uniformen, vlag, etc.) Francis Lieber, wiens Instruction for the Government of Armies of the U.S. in the field van 1863 mede basis werd van het latere L.O.R. schrijft in 1862 over guerilla-eenheden als volgt:

„Het is zeker dat geen leger noch gemeenschap, die in oorlog is verwickeld, meer dan een gemeenschap in vrede, toe kan staan, dat moord, diefstal en plundering ongestraft blijven, zonder dat zulks betekent de diepste belediging voor haar zelf en dit fatale gevolgen voor het beeld (verloop) van de oorlog zelve zal hebben”.

Hiermede wordt guerilla-activiteit gequalificeerd als moord, diefstal en plundering en aldus buiten de wet (oorlogsgebruiken) gesteld.

In eenzelfde positie bevindt zich de franc-tireur: de burger die naar een wapen grijpt zonder direct zelf aangevallen te worden.

Wordt een georganiseerd optreden van guerilla's of partisanen geautoriseerd door een wettige (uitgeweken) regering en voldoen zij zelve aan de regels in het oorlogsrecht gesteld, dan zal men moeten aannemen dat zij legaal optreden (ev. als de vijand van een en ander op de hoogte is gesteld). In een bezet gebied zal dit slechts dan het geval zijn wanneer de activiteit van die omvang is dat niet meer (of nog niet) gesproken kan worden van een bezetting onder artikel 42 L.O.R. (n.b. „de bezetting strekt zich slechts uit tot die delen van het grondgebied waar dit gezag (van de bezetter) gevestigd is en in staat is zich doen gelden”). Een optreden van de aanvaller als bezetter in zulke gebieden valt dan dus niet onder de regelen voor een bezet gebied gesteld. (Afd. III L.O.R. vnl. art. 43) en verzet daartegen en tegen de „bezetter” zelf staat dan niet gelijk met activiteit van illegalen en ondergrondsen.

b. Illegalen (ondergrondse verzetsbewegingen).

Hieronder verstaat men de activiteit van burgers van een gebied dat volgens art. 42 L.O.R. als bezet moet worden geschouwd. (sabotagedaden etc.) Voor deze burgers bestaat geen enkele bescherming, dan wanneer het verzet is gericht tegen een directe schending van het volkenrecht door de bezetter.

Morael kunnen zij gerechtvaardigd zijn (vooral als de oorlog en de bezetting onrechtmatig zijn), hun optreden is juridisch in strijd met het volkenrecht, ook al autoriseert de eigen regering hun verzet. Het oorlogsrecht abstraheert n.l. van de al of niet rechtmatigheid van de oorlog zelve, terwijl de enkele autorisatie v. d. eigen regering niet vermag het oorlogsrecht eenzijdig te bepalen. Ware dit anders, dan zouden tal van regelen en principes van het oorlogsrecht (b.v. de onderscheiding oorlogvoerenden- niet-oorlogvoerenden) illusoir worden en de totale oorlog geoorloofd. Iets anders is dat de tegenmaatregelen van de bezetter tegen dit verzet (repressailles, gijzelaars) daarmede niet gerechtvaardigd zijn zonder meer. Daar hierover geen pas. recht bestaat, zal het nodig zijn regels op dit stuk te stellen die aangeven de wijze waarop het onrechtmatige verzet mag worden tegengegaan.

Men heeft wel getracht het verzet van de burgerbevolking van een

bezet gebied onder art. 2 L.O.R. te brengen en als „levée en masse” te rechtvaardigen. De tekst van dit artikel laat dit echter niet toe en juist de lacune in het internationale recht t.a.v. illegalen heeft de Duitsers gelegenheid gegeven om met de wreedste middelen hun activiteit te onderdrukken.

Conclusie:

Aan het eind van deze beschouwing willen we er nog op wijzen, dat de besproken materie vnl. door het internationale gewoonterecht wordt beheerst en afhankelijk is van het gebruik en de praktijk van beschaaftedestaten op basis van de weinige en vage pos. regelingen van het oorlogsrecht.

In deze praktijk van beschaaftedestaten zal men voorlopig de enige maatstaf moeten zoeken voor beoordeling van het gedrag der oorlogvoerende partijen.

Er blijven daarbij leemten, doch moge het rechtsgevoel der volkeren wakker geschud zijn door de gruwelen van de laatste wereldoorlog en een waarborg vormen voor het uitblijven van een misbruik van deze leemten, zoals Duitsland zich daaraan heeft schuldig gemaakt in de jaren '40—'45.

„B 36” door W. DEN TOOM, *majoor wrn.*

(Slot van blz. 679)

bom zouden moeten vervoeren op de beweeglijke carriers worden gestationneerd, worden zij minder kwetsbaar dan op de vliegbasis te land. Bovendien is in de afgelopen oorlog het bewijs geleverd, dat de vliegtuigen van vliegdekschepen de vliegtuigen welke van landbasis opereren met succes kunnen bestrijden.

Hoewel de papierenstrijd tussen de Marine en de door het Leger gesteunde Luchtmacht nog niet is beëindigd, en het Congres hier het laatste woord zal hebben, meen ik toch reeds te mogen concluderen dat de beslissing ten gunste van de Luchtmacht zal uitvallen, zij het dan ook dat aan de Marinewensen wellicht op enkele punten enigszins zal worden tegemoetgekomen.

Over het algemeen betreurt men de openbaarheid waarmede men elkaar met documenten en argumenten is te lijf gegaan. Een strijd binnenskamers zou eveneens tot een oplossing geleid hebben, terwijl tal van gegevens die van belang zijn voor 's lands veiligheid niet zo eenvoudig in de handen van andere belangstellenden gespeeld zouden zijn.

Tenslotte zij de aandacht gevestigd op de ondertekening van de Wet op de Militaire Uitgaven (15.585.863.498 dollar) door president Truman. Hierbij heeft hij echter de restrictie gemaakt dat een bedrag van 615.000.000 geblokkeerd zal worden. Dit bedrag was, ondanks de bezwaren van de president, door het Congres in de militaire uitgaven 1950 opgenomen teneinde de Luchtmacht uit te breiden van 48 tot 58 groepen. Deze blokkering is dus geenszins een gevolg van de storm rond de B-36.

MENINGEN VAN ANDEREN

DE VERDEDIGING VAN EEN Vlieg-BASIS

Naar aanleiding van het in de M. S. van Nov. 1949 voorkomende artikel van de Majoor der Genie C. Schep, zij het volgende opgemerkt:

1. Bij de opsomming der te gebruiken wapens geeft schrijver aan de lua de taak van het optreden tegen het afwerpen van bommen op en beschieten met boordwapenen van de vliegbases en tegen het werpen van strijdgassen en brandverwekkende middelen (A 1e + 5e). Waar hieruit valt af te leiden dat de lua niet zal kunnen of mogen optreden tegen „het afwerpen van parachutetroepen” en „het landen van luchtlandingstroepen” (A 2e + 3e) meen ik er de aandacht op te moeten vestigen dat de lua zeer zeker het wapen bij uitnemendheid is om dergelijke aanvallen te bestrijden. In dit verband moge herinnerd worden aan de grote verwoestingen welke in Mei op het vliegveld Ypenburg door onderdelen van 15 compagnie lu mitr zijn aangericht tegen gelande transportvliegtuigen. Hierbij werden door een enkele vuurstoot landende vliegtuigen met hun bezetting totaal vernietigd, terwijl daarvoor eveneens aan de dalende en landende parachutisten door dit onderdeel zeer grote verliezen zijn toegebracht. Men vergete voorts niet dat gelande parachutisten gedurende de eerste minuten na de landing zich gereed moeten maken voor de strijd op de grond en zich daarna moeten verzamelen. Ook in deze fase kan de lua, tussen de verschillende aanvalsgolven door, zeer krachtadig meewerken aan de bestrijding der aanval. Op Ypenburg kon dan ook worden geconstateerd dat mede dank zij het vuur der lua-eenheden het vijandelijk tijdschema niet onaanzienlijk is verstoord en wel zo, dat toen de luchtlandingen plaatsvonden het vliegveld, tegen de verwachting van de aanvaller in, nog niet in handen der parachutisten was.

Naar d. z. mening heeft dan ook de lua zeer zeker de taak om landingen van parachutisten en transport- en zweefvliegtuigen te doen mislukken, terwijl in de vorm van het afgeven van vuur op gronddoelen tegen gelande en zich verzamelende parachutisten en de transporttoestellen verlatende en zich verspreidende luchtlandingstroepen krachtig kan worden mede gewerkt aan de verdediging van een vliegbasis.

2. In de laatste alinea van C zegt schrijver dat „om het oppervlak (spatiëring d.z.) van de reeds genoemde 12½ km² tegen aanvallen door vijandelijke vliegtuigen te kunnen verdedigen is minstens één afdeling lichte luchtdoelartillerie bestaande uit 3 batterijen van 4 cm en 1 batterij van 2 cm benodigd”.

Bij de verdediging van een object als hier bedoeld, d.w.z. een operationele vliegbasis, behoort naar dezerzijdse mening de verdediging zich in hoofdzaak te richten op een krachtige verdediging van de vitale objecten der basis. Deze objecten zijn uit de aard der zaak de opstellingsplaatsen van de vliegtuigen en de installaties nodig om het vliegbedrijf te doen functioneren. De verdediging valt derhalve uiteen in die van een aantal zeer essentiële objecten, welke op zodanige afstand van elkaar zullen zijn gelegen dat een eventueel aantal puntverdedigingen noodzakelijk zal zijn. Als alleruiterste minimum geldt per punt een 6-tal vuurmonden van 4 tl en een aantal van 2 tl. Voor de verdediging van bijv. 3 zulke objecten is alleen derhalve reeds minstens een afdeling noodzakelijk.

Voorts is het in verband met de aard der objecten noodzakelijk om over meer vuurmonden van 2 tl te beschikken dan de door Majoor Schep genoemde verhouding aangeeft. Hier wordt gedacht aan de noodzaak van opstelling van geschut op de gebouwen of speciaal daarvoor te bouwen torens.

Om tenslotte een indruk te geven van de hoeveelheid geschut, nodig voor een verdediging als de Majoor Schep aangeeft (oppervlakte verdediging), zij het volgende vermeld.

De opstelling van het geschut voor een „allround” defence geschiedt op gemiddeld 1000 m van de rand van het object, hetgeen derhalve wil zeggen dat het opgesteld moet worden op de door de Majoor Schep aangegeven buitencirkel met een omtrek van 12½ km. Waar de stukken niet verder uit elkaar mogen staan dan ± 900 m vereist dit derhalve minimaal 14 vuurmonden. Echter is dan nog een binnencirkel vereist welke ongeveer zal samenvallen met de omtrek van het vliegveld, zijnde 6½ km. Dit vraagt wederom 7 vuurmonden.

Geen verdediging is dan nog aanwezig voor de zeer vitale objecten op het veld,

welke zeer kwetsbaar zijn voor duik-aanvallen, hetgeen derhalve bij aanname van bijv. 3 zulke centra wederom $3 \times 6 = 18$ vuurmonden vraagt.

Totaal derhalve $14 + 7 + 18 = 39$ vuurmonden van 4 tl of ± 7 batterijen d.i. ruim 2 afdelingen.

Waar de luchtverdediging aangepast zal kunnen worden aan de opstellingen op de omtrek van het vliegveld zou kunnen worden volstaan met 2 afdelin-

gen of het dubbele van hetgeen de Majoor Schep aangeeft.

Het voorgaande moge onderstrepen hetgeen de Majoor Schep in E (eerste alinea) van zijn artikel opmerkt, temeer daar niet alleen de financiële mogelijkheden doch ook de beschikbare mankracht ons land noodgedwongen zekere beperkingen zal opleggen.

W. A. Feitsma,
Majoor der Artillerie.

MEDEDELINGEN VAN DE PSYCHOLOGISCHE DIENST VAN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

De aandacht van onze lezers moge worden gevestigd op genoemde „mededelingen”, welke bijdragen en berichten bevatten, betreffende legerpsychologische onderwerpen, psychologische aspecten van oorlog en vrede, alsmede officiële publicaties van de Psychologische Dienst (P.D.) van de K.L., welke zich uitstrekken over de gebieden der selectie, beroepskeuze, training en opleiding, moreelszorg, voorlichting, betrekkingen tussen leger en volk en algemene psychologie.

Oorspronkelijk was dit tijdschrift uitsluitend bestemd voor de medewerkers van de P.D., doch ingevolge L.O. 1949 No. 46 L/LM is het thans ook verkrijgbaar voor niet-leden van de P.D.

Commandanten dienen zich hiertoe te wenden langs de hiërarchieke weg tot de Secretaris van de Bibliotheek Commissie van het M. v. O. (L.O. 1948 No. 22).

Particulieren kunnen zich abonneren à f 2.75 per jaargang (6 nummers) bij de Adm. van de P.D., van Stolklaan 1-3 te 's-Gravenhage.

MANOEUVRES IN DUITSLAND

Aan de onlangs in Duitland gehouden gecombineerde manoeuvres werd deelgenomen door de volgende onderdelen der luchtstrijdkrachten:

4 R.A.F. Mosquito Bombersquadrons,
3 R.A.F. Vampire squadrons,
1 R.A.F. Spitfire squadron en van de Royal Navy een squadron Fireflies en een squadron Seafuries.

In een nabeschouwing over de manoeuvres wijst Air Marshal Williams, Air Officer Commanding en Chief of the British Air Forces of Occupation

op het belang van een innige samenwerking tussen grond- en luchtstrijdkrachten, een samenwerking die ook in vredetijd nodig is teneinde de troep te doordringen van de gevaren uit de lucht. Het geallieerde luchtoverwicht in de laatste phase van de afgelopen oorlog is er de oorzaak van dat men thans dikwijls nalaat de aandacht aan deze belangrijke punten te besteden die volstrekt noodzakelijk is.

Een opmerking die ook wij ter harte kunnen nemen! dT.

Betaling abonnement 1e kwartaal 1950

Tot 5 Jan. a.s. bestaat gelegenheid het abonnement voor het 1e kwartaal 1950 à f 3.— te voldoen per postwissel of door overschrijving op postrekening No. 44715 ten name van Moorman's Periodieke Pers met vermelding: „abon. Militaire Spectator 1e kwartaal 1950”.

Wie dus na 5 Jan. gireert is incassokosten verschuldigd.

Adm. „Mil. Spectator”,
Zwarteweg 1, Den Haag.

GENIETEGEL DEPOT PIONIERS

De Kolonel der Genie J. C. G. Notrot, Commandant Depot Pioniers, had de hoffelijkheid ons een exemplaar van deze fraaie tegel aan te bieden, waarvoor wij ZHEG gaarne dank zeggen.

Aan de beschrijving en toelichting ontleen wij het volgende:

Deze tegel zij voor de Mineurs (Genieofficieren en -onderofficieren en de dienstplichtigen van het Depot Pioniers) een aandenken aan hun diensttijd bij hun Wapen der Genie. Dit Wapen, sedert 1 Juli 1949 herenigd, omvat de Fortificatiedienst, de Bouwdienst en de Genietroepen (Pioniers).

1. De Fortificatiedienst is gesymboliseerd door het tracé van een fort met 5 bastions er omgeven door een gracht.

2. De Bouwdienst is gesymboliseerd door de ingang van een kazerne, waarvoor slechts één kazerne in aanmerking kon komen, n.l. de Kromhoutkazerne.

3. De Genietroepen (Pioniers) worden gesymboliseerd door hun aloude embleem: de helm met de gekruiste schop en pikhouweel.

De oprichting van de Genietroepen, nu ruim twee eeuwen geleden, door de aanwerving van een regiment Mineurs en Sappeurs door **Nicolas Francois Torci**, Baron van Breda (1703—1776), wordt gememoreerd in het onderschrift: „15 Mei 1748. Genietroepen” in het opschrift: „1748 Torci” op het bastion bovenaan en door de namen „Mineurs” en „Sappeurs” in de grachtgedeelten links en rechts daarvan. In

de daarop volgende grachtgedeelten ziet men links: het springen van een bres in de vestingmuur (taak van de Mineurs) en rechts: het overbruggen van de gracht om tot de vesting te naderen (taak van de Sappeurs). In de gracht aan de onderzijde staat de tegenwoordige naam: „Pioniers”.

De overige 4 bastions dragen de namen van de andere, in de geschiedenis van het Wapen der Genie meest bekende mannen:

1. rechts onder: „v. Coehoorn 1695”.

Menno, Baron van Coehoorn (1641—1704), was de vermaarde tegenspeler van de evenzeer beroemde Franse vestingbouwkundige Vauban. In 1695 werd hij Inspecteur-Generaal der Fortificatiën; deze benoeming had hij te danken aan zijn succesvolle belegering van de door Vauban versterkte vesting Namen.

2. rechts boven: „1770 Du Moulin”.

Carel Diederik Du Moulin (1727—1793) volgde Torci, die 22 jaren lang Commandant van het Regiment Mineurs en Sappeurs is geweest, in 1770 als zodanig op. Later werd Du Moulin Directeur-Generaal der Fortificatiën en Clef van het Geniewezen. Naar hem is de tweede voor het Wapen gebouwde kazerne (1908) in Soesterberg genoemd.

3. links boven: „1873 Kromhout”.

Joachim Hendrik Kromhout (1835—1897) werd in 1873 — na bij keuze tot Majoor te zijn bevorderd — Commandant van het Bataillon Mineurs en Sappeurs, dat in genoemd jaar weer in Utrecht in garnizoen kwam. Later was hij Inspecteur van het Wapen der Genie. Naar hem is de eerste voor het Wapen gebouwde kazerne (1913) in Utrecht genoemd, waarin de Genietroepen 36 jaren lang gelegerd waren.

4. links onder: „Snijdens 1914”.

Cornelis Jacobus Snijdens (1852—1939) werd in 1872 officier bij het Wapen, n.l. bij het Korps Ingenieurs, Mineurs en Sappeurs er bracht het tot Opperbevelhebber van Land- en Zee-macht (1914—1918).

De tegel is vervaardigd door de Faïence- en Tegelfabriek „Westraven” te Utrecht en is in lichtgroene en lichtgrijze uitvoering verkrijgbaar door storting of overschrijving op postrekening 522382, Beheerfondsen Depot Pioniers te Utrecht.

NIEUWE UITGAVE

AMERICAN MILITARY ENGINEERING door W. G. Bowman. Uitg. Mac. Grauw-Hill Publishing Co, New York.

Een herdruk van een 17-tal artikelen, die in 1944/45 zijn gepubliceerd in „Engineering News Record” betreffende werkzaamheden van Amerikaanse Genietroepen in West-Europa.

Niet behandeld wordt het werk van de pioniers, deel uitmakende van de Divisies, bij wie het optreden als wegbereider voor de infanterie en het tankwapen een essentieel element van hun werk vormt; de artikelenreeks beperkt zich tot de prestaties van de pioniers, ingedeeld zoals men dat sinds 1945 noemt: „op hoger bevel”. Daardoor is veel aandacht besteed aan de militaire spoorwegbrugbouw, het herstellen van havens, aanleg en herstellen van vliegvelden.

De lezer komt onder de indruk van de enorme prestaties door deze Amerikaanse genietroepen verricht.

We vermelden in het bijzonder:

het wederopbouwen van de haven van Cherbourg (die op zeer veel grotere schaal werd vernield dan bijv. de havens van Rotterdam en Amsterdam),

herstellen en aanleggen van startbanen — hoewel de gegevens veelal niet direct van waarde zijn voor West-Nederlandse terreinen —,

het bouwen van spoorwegbruggen, zowel in Normandië als in het bergachtige Ardennengebied, waar deze soort werkzaamheden culmineerden in het bouwen en herstellen van 32 spoorwegbruggen, meestal met kleine overspanningen over een baanlengte van 35 km, de brugslag te Remagen, Wesel (spoorwegbrug) en Maastricht (Wilhelminabrug).

Het werkje heeft geenszins de bedoeling gehad volledig te zijn; niet gerept wordt bijv. van de bouw van spoorwegbruggen over de Rijn bij Mainz en Duisburg, werken die eveneens hoogtepunten vormen van het kunnen, waartoe de Amerikaanse engineers hebben getoond in staat te zijn.

De vele indrukken, die bestudering van deze verzameling van artikelen achterlaten, kunnen o.i. als volgt worden samengevat:

a. zeer grote waarde wordt gehecht aan het tot stand brengen van spoorwegverbindingen. In Februari 1945 waren de Amerikaanse genietroepen er in geslaagd om op het front

Trier—Aken de spoorwegverbindingen tot op 10—20 km achter de frontlijn te herstellen; het wegverkeer wordt n.l. onvoldoende geacht om een modern leger van het benodigde te voorzien. Luchtoverwicht lijkt ons echter noodzakelijk, wil de arbeid aan herstelling en instandhouden van spoorwegverbindingen zin hebben;

- b. evenzo wordt veel zorg besteed aan het weder bevaarbaar maken van waterwegen, die voor de aanvoer belangrijk zijn, eveneens met het doel het wegverkeer te ontlasten (bijv. waterweg Antwerpen—Luik);
- c. opvallend is de massale inzet van genietroepen voor een werk, waarvan men het gereedkomen wil forceren (voor het herstellen van een strategisch belangrijke spoorwegverbinding in Normandië worden 5 Engineer General Service Regiments ingezet; na 48 uren is de lijn gereed!);
- d. dergelijke korte bouw tijden zijn alleen mogelijk door het op waarlijk Amerikaanse schaal inzetten van mechanisch gereedschap; vooral het gebruik van kranen valt op. Alleen met dit soort gereedschap kunnen bouw tijden worden verkregen, die zijn afgestemd op het tempo van de moderne oorlogsvoering;
- e. opvallend is de zeer hoge prioriteit, die wordt toegekend aan het bouwen van een benzinetransportleiding na een landing;
- f. bij gewelddadige rivierovergangen moet aan het gebruik van amphibievoertuigen en landingsvaartuigen meer en meer waarde worden toegekend; door hun inzet is het mogelijk het tijdstip, waarop de brugslag begint, te verschuiven, zonder dat het verworven bruggenhoofd wegens onvoldoende aanvoer in gevaar wordt gebracht;
- g. bij geringe luchtafweer is het vernielen van bruggen door luchtbombardementen zonder enige twijfel mogelijk (wij vermelden dit, omdat sommigen de praktische uitvoerbaarheid van vernieling op deze wijze in twijfel trekken);
- h. hout heeft als materiaal voor de militaire bruggenbouw sterk aan waarde ingeboet. De belastingen zijn zo groot geworden, dat de hoofd-

elementen van de brug in staal moeten worden uitgevoerd. Zoals vroeger de houtbewerking een belangrijk element vormde van het pionierswerk, zo is thans de las- en snijbrander een der belangrijkste gereedschappen van de pionier geworden;

- i. en tenslotte vooral dit: als de Verenigde Staten zich in de strijd werpen, betekent dit niet, dat een land ten oorlog trekt, maar dat, naar West-Europese maatstaven gerekend, het technische potentiël van een werelddeel wordt gemobiliseerd.

Alles bijeen genomen: een zeer goede technische reportage met vele instructieve foto's van verschillende tot de Hogeschool van het pioniersvak behorende prestaties van Amerikaanse Genietroepen.

de W.

Banden 1949

In Januari 1950 worden geheel linnen banden beschikbaar gesteld voor de jaargang 1949 à f 2.75 per stuk.

Levering uitsluitend na vooruitbetaling per giro (nr. 44715) of per postwissel.

Bestellingen kunnen reeds thans worden opgegeven aan

MOORMAN's PERIODIEKE PERS
Zwarteweg 1 — Den Haag

Uit de BUITENLANDSE VAKPERS

Lessen uit de oorlog voor de Artillerie.

In een artikel, getiteld „Artillery Representation On High Level Before And During Combat”, gepubliceerd in „The Field Artillery Journal” geeft de Amerikaanse Brigade-Generaal C. E. Hart een interessant overzicht van de oprichting en de werkwijze van hoge artillerie-staven, zomede van de verrichtingen van de Amerikaanse Veld-Artillerie in Tunis, Sicilië en het Europees Continent gedurende de laatste wereldoorlog.

Het artikel is zeer lezenswaard, doch het is te lang om in zijn geheel in „De Militaire Spectator” te worden overgenomen.

Wij willen daarom volstaan met de aandacht te vestigen op enkele van de vele lessen, die Generaal Hart uit de operaties heeft getrokken.

1. Schr. wijst er op, dat de kennis van de mogelijkheden en beperkingen van de Veld-Artillerie voor alle Troepencommandanten noodzakelijk is, ten einde met een minimum munitieverbruik een maximum uitwerking te garanderen. (Deze kennis wordt, naast eigen studie — d.w.z. bestudering van de eigen reglementen en het lezen van de vakliteratuur — het best verkregen

door gecombineerde oefeningen van de verschillende wapens. S.).

2. Een zo snel mogelijke aanvraag van voldoende artilleriesteun is een eerste vereiste voor het succes.

Artillerie-Commandanten en zelfs hun adviseurs van de Divisie-Artillerie vergeten te licht, dat de ondersteuning van de Veld-Artillerie zich niet beperkt tot de Regimenten, welke zijn aangewezen voor rechtstreekse steun, of in het algemeen tot de Divisie-Artillerie.

Zij dienen zich te realiseren, dat voor versterking van de vuren der D.A. een taak is weggelegd voor de Korps-Artillerie.

Aanvragen voor steun van de Korps-Artillerie kwamen bijgevolg vaak te laat om nog van waarde te zijn. Dit spreekt vooral ingeval van een vijandelijke tegenaanval.

3. Schr. wijst ook op het gebruik van vechtwagens, pantserdoel- en luchtdoelartillerie in een neventaak als veldartillerie. Wil deze versterking tot haar recht komen, dan is coördinatie door de Artillerie-Commandant van het onderdeel, waaronder deze eenheden ressorteren noodzakelijk. (Wil dit gebruik succes oogsten, dan dient gedurende de opleiding van de desbetreffende onder-

delen een behoorlijke aandacht aan de beoefening van deze neventaak te worden besteed. S.).

4. De ervaring heeft geleerd, dat de beschieting van mijnevelen door de artillerie — teneinde een doorgang te maken — onbevredigend is.

Het resultaat is, dat slechts een gering aantal mijnen tot ontploffing wordt gebracht. Daartegenover ontstaan door de beschieting de volgende nadelen:

- a. Het schema van het mijneveld wordt verstoord;
- b. Het werk van de mijn detectorploegen wordt bemoeilijkt door de grote hoeveelheid metaal (scherven), welke in het terrein van het mijneveld dringt.

5. Luchtfoto's — waaronder begrepen die, welke voorzien zijn van een vierkantennet — zijn van overwegende betekenis voor een effectieve artillerie-ondersteuning.

(In dit verband moge nogmaals worden gewezen op de noodzakelijkheid voor artillerie-officieren, dat zij geoefend zijn in het lezen van luchtfoto's. S.).

6. Het opslaan van artillerie-munitie in de stellingen buiten hetgeen nodig is om bepaalde opdrachten volgens plan uit te voeren, dient te worden tegengegaan. Het leidt als regel tot verlies van deze munitie, indien door de artillerie van stelling wordt veranderd.

7. Bij een operatie moet voor de artillerie-onderdelen tijdig een aflossings-systeem worden ontworpen teneinde elk onderdeel bij toerbeurt naar een achtergelegen gebied terug te nemen.

Dit is niet alleen nodig voor de troepen, die door enige rust weer op verhaal moeten komen, doch ook met het oog op het noodzakelijk onderhoud van het materieel.

Indien deze aflossing veronachtzaamd wordt, zullen alle artillerie-onderdelen gelijktijdig de neiging vertonen slechter te worden en de Troepen-Commandant zal tot zijn leedwezen bemerken dat het voor de Veld-Artillerie onmogelijk is het gros van haar wapens in actie te houden.

Deze uitspraak is voor een leger met weinig artillerie vrij bedenkelijk. Wij zullen naar maatregelen moeten streven om dit euvel enigermate te onderwerpen. Voor het personeel dient de Commandant van een onderdeel een rouleersysteem te ontwerpen, waarbij bijv. chauffeurs, bij-koks, seiners enz. als lader of als munitie-nummer waren in te schakelen. Wat het materieel betreft, moge worden gewezen op het regelmatig doen uitvallen van elke

vuurmond van een batterij bij langdurig vuren. S.).

8. De grootste aandacht dient te worden besteed aan het oordeelkundig gebruik van vooruitgeschoven waarnemers. Deze zijn vaak blootgesteld aan direct vuur van de vijand, zelfs indien de eigen infanterie aan haar plaats is gebonden en betrekkelijk werkeloos is.

Schr. geeft aan, dat de maximum tijdsduur van effectief observeren voor een geroutineerd waarnemer 72 uur bedraagt, welke tijd onder ongunstige condities tot 48 uur moet worden verminderd.

(De waarnemers zijn de „ogen" der artillerie. Het buiten gevecht stellen van een waarnemer betekent, dat tenminste één batterij voorlopig is uitgeschakeld. Dit dient iedere Infanterie-Commandant, die een opdracht aan zijn waarnemer verstrekt, terdege te bedenken.

Een tijdsduur van 72 uur onafgebroken observeren lijkt ons, hoewel het in de oorlog noodgedwongen wel zal voorkomen, rijkelijk lang. Aflossing uiterlijk om de 48 uur is naar onze mening gewenst. S.).

9. Bij operaties, waarbij zowel lucht-bombardementen als artillerie-beschietingen plaats hebben, dient de hoogste Artillerie-Commandant regeland op te treden, teneinde te voorkomen, dat sommige opdrachten dubbel worden uitgevoerd en andere in het geheel niet. Het laatste zou tot gevolg kunnen hebben, dat de grondige neutralisatie van het aanvalsterrein niet werd verkregen.

10. Na de neutralisatie der vijandelijke artillerie zullen de vijandelijke mortieren de grootste hinder aan de eigen infanterie veroorzaken.

Nalatigheid om de vijandelijke mortieren te neutraliseren zal aan het moreel van de eenheden in voorste lijn ernstig afbreuk doen.

Infanterie- en Artillerie-Mortierbestrijdingsdiensten zullen daarom voortdurend ten nauwste dienen samen te werken.

11. Groepen, bestaande uit één officier en twee helpers, die waren gecedefend in het herkennen van projectielsoorten en granaatrechters, werden bij de Infanterie-onderdelen ingedeeld tot het verkrijgen van volledige en nauwkeurige rapporten over projectielen. Een dergelijke groep per Regiment Infanterie is gebleken een juiste maatstaf te zijn.

(In verband hiermede moge worden gewezen op het belang om bij de Infanterie enkele officieren en de nodige

soldaten op te leiden, die zich in deze materie specialiseren en die behulpzaam kunnen zijn bij het opmaken der rapporten.

Voorts moge worden gewezen op het grote gewicht van snelle doorzending van deze rapporten. S.).

12. Er moet bij alle onderdelen voortdurend worden aangedrongen op het onmiddellijk en correct melden van een beschieting door de vijand.

Deze meldingen verschaffen aan de artillerie waardevolle middelen om de opstellingen van de vijandelijke wapens vast te stellen en deze te vernietigen.

13. Speciale projectielen bleken in bepaalde omstandigheden van groot nut te zijn, bijv.

a. projectielen met gekleurde rook voor het aangeven van doelen voor de eigen vliegtuigen;

b. lichtgranaten voor verlichting van het voorterrein bij duisternis;

c. projectielen gevuld met strooibiljetten voor het verspreiden van inlichtingen aan de vijand.

14. Een stad „in puin” is moeilijker aan te vallen en gemakkelijker te verdedigen dan een stad, waarvan de gebouwen intact zijn. Elke vuurpauze zal worden benut om met behulp van het puin versterkingen op te werpen.

Bij de aanval op een sterk verdedigde stad heeft het daarom geen nut gebouwen te vernielen alvorens de artillerie voor rechtstreekse steun in staat is de neutralisatie over te nemen tussen het moment waarop het lucht- of artilleriebombardement eindigt en dat, waarop de Infanterie de aanval inzet.

15. Raketten, mits in massa afgevuurd, bleken een zeer effectieve werking te hebben op oppervlakte-doelen. Zij dienen te worden aangewend ter versterking van vuurconcentraties en luchtbombardementen in bedreigde sectoren.

16. De toewijzing van munitie is steeds gebaseerd op de voor het ogenblik beschikbare hoeveelheid. Hoge Commandanten hebben in vele gevallen aan hun Artillerie-onderdelen verzocht meer munitie te verschieten dan het dagrantsoen toeliet. Dit is ontoelaatbaar.

Ieder Commandant dient te bedenken, dat deze handelswijze inbreuk maakt op de aanvoer-regeling en ernstige gevolgen kan hebben voor latere operaties.

The Field Artillery Journal
Sept.—Oct. 1948.

De beginselen van de oorlogvoering.

Elke wetenschap heeft zijn beginselen. De leer der oorlogvoering heeft ze ook. Het is noodzakelijk dat een ieder ze kent. De Luitenant-Kolonel T. H. Skelly, leraar aan het Amerikaanse Staff College in Leavenworth geeft een overzicht van deze beginselen, zoals ze door de Amerikaanse legerleiding zijn aanvaard.

Door het vastleggen van deze beginselen, ontstaat er een eenheid van denken en handelen, die van het grootste belang is. In wezen kan men zeggen, dat zonder aanvaarding van deze beginselen een leger als droog zand aan elkaar hangt.

De Amerikanen hebben 9 beginselen der oorlogvoering. Deze zijn:

1. de doelstelling;
2. de eenvoud;
3. eenhoofdige bevelvoering;
4. het offensief;
5. de manoeuvre;
6. concentratie;
7. economisch gebruik der strijdkrachten;
8. verrassing;
9. veiligheid.

De Engelsen hebben naast deze beginselen nog een 10e beginsel aanvaard, n.l. dat van „het moreel”.

Het beginsel van doelstelling is het belangrijkste. Als er geen scherp omlijnd doel is, waarnaar men streeft, kan men er wel mee ophouden. Het te bereiken doel moet elke aanvoerder steeds klaar en duidelijk voor ogen staan. Onder geen voorwaarde mag hij zich er van af laten dringen, want dan gaat men onherroepelijk het moeras in. Bij elke operatie — in het groot en in het klein — moet men zich steeds afvragen, wat is het doel, en hoe kan ik het onder deze omstandigheden het beste bereiken.

De eenvoud is in de oorlogvoering van zeer grote betekenis. Het vechten op zichzelf is al zeer moeilijk. Als commandanten nu ook nog moeilijke opzetten gaan maken, dan spannen zij het paard volledig achter de wagen. Bevelen moeten kort en duidelijk zijn en voor elke uitvoerder volkomen begrijpelijk. Slechts daardoor kan men de zo noodzakelijke soepelheid krijgen die in de oorlogvoering zo gewenst is, omdat het aantal onzekere factoren in de strijd zo groot is. Men moet snel van de ene situatie op de andere kunnen overschakelen. Dat kan alleen, als men alles eenvoudig houdt.

Eenhoofdige commando is een van de grootste voorwaarden voor suc-

S.

ces. In de eerste wereldoorlog kwamen men pas in April 1918 tot een eenhoofdige commando. Het ontbreken daarvan in de voorafgaande jaren heeft de geallieerden stromen bloed en zeer zware extra verliezen gekost. Men kan niet alles aan vrijwillige samenwerking overlaten, omdat de wederzijdse belangen der verschillende onderdelen der strijdkrachten — te land, ter zee en in de lucht — zo ver uit elkaar lopen. En men kan de strijd slechts winnen, door een zo groot mogelijke gemeenschappelijke krachteninzet.

Door alle eeuwen heen heeft de krijgsgeschiedenis bewezen, dat slechts de aanval de uiteindelijke overwinning brengt. Het offensief is ten slotte doorslaggevend. Slechts door het offensief kan de aanvaller zijn wil aan de tegenpartij opleggen. Het defensief en de terugtocht moeten worden gezien als middelen, die elders een offensief mogelijk moeten maken. Een ieder van hoog tot laag moet met de offensieve gedachte worden doordrenkt.

De manoeuvre is noodzakelijk om het doel te bereiken, in de kortst mogelijke tijd met de minste verliezen. Door alle eeuwen heen zijn vernietigingsslagen vrijwel altijd omvattingsslagen geweest, of operaties op de binnenlijnen.

Om een tegenstander in het offensief met een manoeuvre te vernietigen is het noodzakelijk, dat men op het punt waar men de beslissing wenst te forceren, zo sterk mogelijk is. Het beginsel van de concentratie der krachten betekent echter méér dan alleen maar het verzamelen van zoveel mogelijk troepen. Het betekent eveneens concentratie van de verzorging, durf, besluitvaardigheid, discipline, moreel en leiderschap.

Het economisch gebruik der krachten spreekt voor zich zelf. Men moet geen tijger willen vangen met een vlindernetje, en geen mug met een olifant.

Evenmin moet men roekeloos omgaan met mensenlevens. Dat wreekt zich onherroepelijk. Ook moet men zich niet bezondigen aan materiaalverspilling, want de moderne oorlog is een materieelverslinder van de ergste soort. Als men daarbij materieel ondoelmatig gebruikt is er geen industrie ter wereld, die dit kan bijhouden.

De verrassing is van een bijzondere betekenis voor het behalen van de overwinning. Een verraste vijand is een verslagen vijand. Door alle eeuwen heen hebben alle grote veldheren steeds getracht hun tegenstanders te verras-

sen. Hoewel heden ten dage de luchtverkenning van de tegenpartij de verrassing ten zeerste bemoeilijkt, moet toch naar verrassing worden gestreefd. Luchtverwicht, camouflage, misleiden, snelheid van handelen en snelle verplaatsingen zijn daarvoor de aangewezen middelen.

De veiligheid tenslotte is bij alle maatregelen van het grootste belang. Zonder veiligheid worden wij verrast en kunnen wij zelf nooit verrassen, zonder veiligheid is er geen vrijheid van handelen, die zo noodzakelijk is voor al onze strategische en tactische handelingen.

De beginselen van de oorlogvoering zijn „gewoon” en „eenvoudig”. Zó gewoon en eenvoudig, dat ze niet alleen voor elke strateeg en tacticus gelden, maar ook voor elke leider van een bedrijf, een aanvoerder van een elftal, kortom voor elke leidinggevende persoonlijkheid die beslissingen moet nemen.

Maar ondanks hun eenvoud en hun gewoonte wordt nog vaak tegen deze beginselen gezondigd. Dat komt omdat slechts „sterke persoonlijkheden”, „karakters” in staat zijn, onder moeilijke omstandigheden de juiste beginselen op het juiste ogenblik toe te passen.

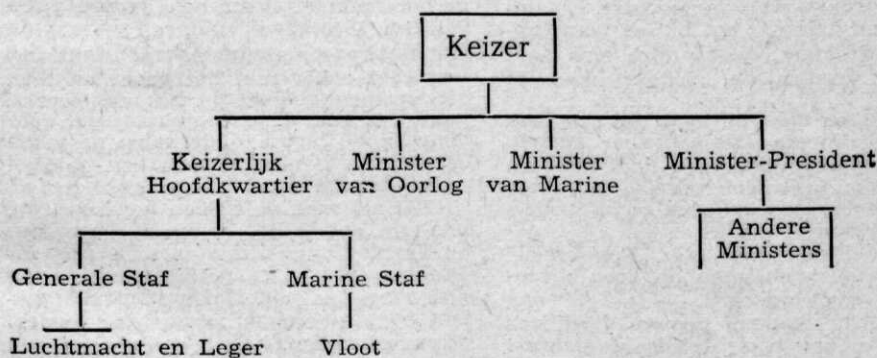
(Wij zijn het met deze beschouwingen geheel eens. Het geeft ons aanleiding om er op te wijzen, dat het kweken van volkomen voor hun taak berekende aanvoerders in alle regionen van onze strijdkrachten primair belang is voor de juiste toepassing van die beginselen. B. K.)

Een der oorzaken van de Japanse nederlaag.

Majoor M. F. Gibbons ziet als een der belangrijkste punten van de nederlaag der Japanners, het volkomen falen van de Japanse regering en militaire leiding, om tot een gezonde samenwerking in de hoge politieke en militaire leiding te komen. Een ieder werkte op eigen terrein zeer zeker heel hard, maar de verschillende instanties werkten vaak, heel vaak, naast elkaar, en dikwijls zelfs tegen elkaar. Het leger wilde de hoofdactie in China, de vloot zocht het in de Pacific. Maar toen men de Pacific inging had men niet gezorgd voor voldoende transportschepen om de voortwaarts stormende troepen over de steeds langer wordende verbindingen van het nodige te voorzien. Gedurende de gehele oorlog zijn de Japanners er niet in geslaagd om tot een groots opgezet en uitgevoerd scheepsbouwprogramma te

komen, zoals de V.S. dat wèl hadden en waarmede een der grootste bijdragen tot de uiteindelijke overwinning werd geleverd.

Het Keizerlijk Algemeen Hoofdkwartier was samengesteld uit leger- en vloot-officieren met de keizer — in naam — als hoofd. Dit hoofdkwartier stond naast — niet onder — de regering. De Ministers van Oorlog en Marine waren zelfstandig en stonden rechtstreeks onder de keizer, dus niet onder de Minister-President. Schematisch had men dus de volgende figuur:

Een zeer merkwaardige figuur, die op papier wel een eenhoofdige leiding had — n.l. de keizer — maar die in feite 4 kapiteins op hetzelfde schip had, waarbij het keizerlijk hoofdkwartier niet alleen voortdurend trachtte de andere kapiteins te overtroeven, maar in zichzelf — door zijn samenstelling — ook nog hopeloos verdeeld was.

Veel goeds kon daar dan ook niet uit voortkomen.

(De praktijk heeft het funeste van dit systeem wel volkomen bewezen. Persoonlijke invloeden en persoonlijke belangen speelden daarbij een veele te grote rol. Het Amerikaanse en het huidige Nederiandse systeem — hoewel niet volmaakt — zijn dan ook oneindig veel beter en geven een veel grotere garantie voor een juist optreden en zo goed mogelijk gebruik der aanwezige krachten. B. K.)

De leger „Pool” school.

Hoewel de laatste tijd niet zoveel meer over de mogelijkheid van een oorlog in de Poolgebieden wordt gesproken en geschreven als enige tijd geleden, houden de V.S. er toch een speciaal

trainingscentrum op na om bepaalde eenheden een „Pool”opleiding te geven. Strijd in dat gebied is in voorkomend geval zeer zeker niet uitsgeloten, al was het alleen maar om te voorkomen, dat een tegenpartij vaste voet in Alaska zou krijgen, wat een dodelijke bedreiging voor de V.S. zou zijn.

De „Pool” school is gevestigd in Big Delta in Alaska, op 150 km Zuidoost van Fairbanks. Het opleidingscentrum was oorspronkelijk een basis voor de luchtmacht. In 1948 werd het Pool opleidingscentrum er opgericht.

Het doel van deze school is om officieren en kader van leger en verzorgings-eenheden een goede kennis bij te brengen van de omstandigheden in het Poolgebied en wel betreffende het terrein, het weer, maatregelen die getroffen moeten worden om in leven te blijven, beweeglijkheid, verzorging, het uitvoeren van kleine ondernemingen.

De cursus duurt twee maanden. Deze cursus omvat voorlopig 75 officieren van het leger en 25 van de vloot en luchtmacht.

De operaties tegen Attu en Kiska in de Aleoeten vormen een goede basis voor de leerstof. Bij de operaties bleek, dat men veel meer verliezen had geleden door de kou, dan door toedoen van de vijand — hoe verwoed die daar ook had gestreden.

Een van de belangrijkste zaken, die men aan de school nastreeft, is, dat men de mensen de „vrees voor de kou” leert overwinnen. Die vrees kan een troep volkomen demoraliseren. Men moet vertrouwd raken met de kou en men moet goed weten wat men er tegen kan doen. De leerlingen worden geoefend in het ski-en en het lopen met sneeuwschoenen.

Een van de belangrijkste zaken in de strijd tegen de kou is, dat men moet zorgen steeds goed gevoed te zijn. Honger is bijna altijd noodlottig. Daarnaast moet men voorkomen, dat men koud wordt. Het voedsel rantsoen moet dan ook zeer hoeds en van grote calorische waarde zijn. Men moet er voor zorgen, dat men niet gaat transpireren. Dat is dodelijk. Men moet zich steeds „prettig koud” voelen.

In het bouwen van sneeuwhutten moet elke leerling volkomen bedreven zijn. De 29 C voertuigen of „Weasels” kunnen — als amphibie-voertuigen — zowel in de zomer als in de winter in de Poolstreken worden gebruikt. Zij zijn uitstekend geschikt om Ski-ers aan touwen te trekken, zodat deze zich snel kunnen verplaatsen, zonder moe te worden.

Verzorging door de lucht zal een zeer grote rol in de Poolgebieden spelen. Maar ook de ouderwetse hondensleeën worden niet verwaarloosd, daar het weer in de Poolstreken vliegen soms volkomen onmogelijk maakt.

Ongetwijfeld heeft de „Poolschool” al zeer veel problemen op zeer bevredigende wijze opgelost.

(De Amerikanen nemen blijkbaar geen enkel risico en dat is op zichzelf volkomen juist. Dit merkwaardige land, dat beschikt over ijzige eeuwige sneeuwvelden, gloeiend hete woestijnen, geweldige bergen, uitgestrekte vlakten, onafzienbare wouden, rivieren en moerassen heeft inderdaad alle mogelijkheden om zowel strategisch als tactisch van alle markten thuis te doen zijn. De aanwezigheid van een Poolsoldaat bewijst dat de V.S. geen enkele mogelijkheid over het hoofd zien. B. K.)

De tactische inlichtings- en verbindingsdienst.

Kapitein J. S. D. Eisenhower wijst er op, dat de verrassing in de oorlogvoering van een bijzondere betekenis is. Verrassing wordt niet alleen verkregen door geheimhouding aan eigen zijde, maar evenzeer door zoveel mogelijk inlichtingen omtrent de vijand.

Toch was het in de tweede wereldoorlog een normaal verschijnsel, dat inlichtingen omtrent de vijand de betrokken instanties vaak heel laat bereikten en dan in feite eigenlijk niets meer waard waren.

Dat kwam omdat vele officieren — hoewel zij heel goed wisten dat inlichtingen slechts dan waarde hebben als ze zo snel mogelijk te bestemder plaatse komen — het vaak zo geweldig druk

hadden met ander werk, dat het snel doorzenden van inlichtingen vaak in het gedrang kwam. Daarnaast maakte het snelle verloop van vele operatiën het doorzenden van inlichtingen soms moeilijk. Een goed functionerend radionet, een volkomen veilige code en eenvoud in berichtgeving zijn in dit opzicht van het allergrootste belang.

Los van alle verbindingsnetten waren er bij alle divisieën speciale radio-eenheden ingedeeld, om bijzondere inlichtingen door te zenden. De commandant van deze eenheden was te beschouwen als een speciale „liaison officer” tussen de hogere eenheden. Velen zagen in hem min of meer een andere vorm van een „Gestapo agent”, een soort spion van de hogere commandant. Maar dat was zeer zeker niet het geval en toen dit systeem eenmaal was ingewerkt, werd het allerwege geapprecieerd, daar men bij de lagere onderdelen de voordelen ging bemerken van een zo snel mogelijk doorgeven van inlichtingen.

(Het zal voor velen een merkwaardig iets zijn, dat in het „tijdperk der radio” de verbindings dikwijls toch nog zodanig waren, dat snelle berichtgeving niet mogelijk was. Oorlogsomstandigheden zijn nu eenmaal anders dan vredesomstandigheden. De wrijvingen en moeilijkheden der praktijk zijn legio. Daar hebben we maar rekening mee te houden. Daarnaast kunnen wij er inderdaad niet genoeg de nadruk op leggen, dat inlichtingen slechts dan waarde hebben, wanneer zij zo snel mogelijk ter beschikking van de Commandant komen, die ze nodig heeft. B. K.)

De nieuwe G 2 sectie.

Kolonel F. van Nabba wijst in aansluiting op het artikel van de Kapitein Eisenhower op het feit, dat inlichtingen niet alleen snel, maar ook goed moeten zijn.

De hoofdreden waarom bij de grote eenheden een Sectie G 2 — inlichtingen — is ingedeeld, is dat daarvoor niemand de inlichtingswerkzaamheden coördineerde of er begrip van had.

De kolonel Nabba haalt voorbeelden aan dat photo-interpreteurs, verwisseld werden met fotografen. Vertalers werden belast met de verdeling der Cadirantsoenen. Tolken deden dienst als ordonnans, ondervragers van krijgsgevangenen werden misbruikt als messbedienden.

Alle inlichtingsspecialisten moeten in één organisatie verenigd worden, opdat zij zich volledig aan hun taak kunnen wijden en het maximum uit hun

specialistisch kennen en kunnen kan worden gehaald.

Van zeer veel belang acht schrijver goede vertalers en tolken. De kennis van de taal van de eventuele tegenpartij is goud waard. Maar ook de kennis van de taal van de bondgenoten is van zeer veel belang.

De kennis van de taal van de vijand opent ongekende mogelijkheden, terwijl kennis van de taal van de bondgenoten tal van misverstanden kan voorkomen.

Taalstudie, detachering in het buitenland is in dit verband van zeer veel betekenis.

(Wij zijn het met de strekking van dit betoog volmaakt eens. B. K.)

Aanvulling van personeelsverliezen in oorlogstijd.

Luitenant-Kolonel J. R. McLean zet in een zeer interessant artikel de moeilijkheden en mogelijkheden van de aanvulling van de personeelsverliezen in oorlogstijd uiteen.

De grote moeilijkheid is, dat men nooit van een bepaalde regelmaat bij de aanvulling kan uitgaan. Dan weer lijdt de infanterie de zwaarste verliezen, soms de artillerie, dan weer de pioniers, een andere keer de tanks. Het percentage is nooit van te voren vast te stellen. Nu komt daarbij dat de moderne opleiding — vervoer naar de operatieterrainen inbegrepen — zeker een jaar duurt. Lang voordat er dus verliezen geleden worden, moet men zorgen voor een bepaalde „stok” aan personeel.

Voor materieel moet men dat ook doen. Maar het grote verschil tussen materieel en personeel is, dat men materieel wel kan opleggen, maar personeel niet. Als men opgeleid personeel te lang moet achterhouden — omdat men er te veel van heeft — dan is dat niet alleen slecht voor de geoefendheid zelf, maar in het bijzonder voor het moreel. (Zeer juist. Niets is ellendiger dan wachten en niets doen, ledigheid is nog steeds des duivels oorkussen. B. K.)

Toch zal men daar niet aan kunnen ontkomen. Men zal echter goed doen, om het verloop der personeelsverliezen zeer nauwkeurig na te gaan en bij te houden. Dit kan een basis zijn voor de te voeren personeelsopleidingspolitiek.

De verliezen, die geleden worden kan men in drie categorieën onderscheiden, en wel:

1. De gevechtsverliezen. Deze omvatten de personen die door vijandelijke actie werden gedood, die krijgsgevangen worden gemaakt, worden vermist of worden gewond.

2. De ziekte verliezen. Deze omvatten de sterfgevallen, permanente of langdurige afwezigheid als gevolg van lichamelijke of geestelijke ziekteprocessen (de z.g. oorlogsziekten als typhus, dysenterie, vlektyphus, cholera, loopgraafkoorts, ondervoeding of verkeerde voeding — bij afgesneden en ingesloten eenheden — bevriezing).
3. De administratieve verliezen. Deze omvatten overplaatsingen, geoorloofde en ongeoorloofde afwezigheid, deserties.

In het begin van een oorlog bestaat er voor deze categorieën geen enkele basis. Naar mate de tijd verstrijkt komen wel meer gegevens los, maar een stevige vaste basis vormen zij nooit.

Verschillende factoren doen daarop — voor elke eenheid — hun invloed gevoelen. Deze zijn:

1. De samenstelling van de eenheid.
2. De operatie welke moet worden uitgevoerd.
3. De vijand waartegenover men staat.
4. Het weer.
5. Het klimaat.
6. De geoefendheid van de troep.
7. Het moreel van de troep.
8. De duur van het gevecht.
9. De medische verzorging, zowel de preventieve als de directe.

Daarnaast vormt de categorie „herstelden” ook een ongewisse factor.

De ervaring van de tweede wereldoorlog gaf uiteindelijk wel een zeker inzicht in de totale hoeveelheid verliezen, die werden geleden bij verschillende acties.

Gedurende een periode dat de Amerikaanse divisies in Europa hebben gevochten, nl. van 6 Juni '44—31 Oct. '44, waren deze divisies 22% van die tijd in reserve, gedurende 28% van die tijd waren zij in aanvallen gewikkeld tegen zwakke vijandelijke weerstand, gedurende 19% van die tijd in aanvallen tegen heftige vijandelijke weerstand en in verdediging tegen vijandelijke tegenaanvallen tijdens de eigen aanval, terwijl 31% van die tijd werd ingenomen door de verdediging.

Per 1000 man werden daarbij per dag, gemiddeld de volgende verliezen geleden:

in reserve	0.25
bij aanvallen tegen zwakke vijandelijke weerstand	0.8
bij aanvallen tegen heftige vijandelijke weerstand	9.3
in de verdediging	3.3

Hier zien wij, dat de aanval tegen een heftige vijandelijke weerstand bijna 3

maal zo kostbaar is als de verdediging, terwijl een aanval tegen een zwakke vijand niet veel om het lijf heeft.

(Al met al blijkt wel hoe moeilijk dit probleem is. Het aantal onzekere factoren is hierbij geweldig groot. Maar de strateeg en de tacticus staan in een oorlog dagelijks voor tal van problemen, die moeten worden opgelost, waarbij driehoeken moeten worden geconstrueerd met twee gegevens, iets wat volgens elke wiskundige — behalve misschien voor Prof. Einstein — onmogelijk is. De krijgsman moet nu eenmaal „knopen weten door te hakken”. Ook in dit geval. En in dit geval is een eventueel „te veel” beslist beter dan een eventueel „te weinig”. Maar moeilijk is het, dat wast het water van de zee niet. Moeilijkheden zijn er echter om overwonnen te worden. Het zou niet eens leuk zijn op de wereld als er geen moeilijkheden waren. B. K.)

Militaire notities rondom de wereld Verenigde Staten.

Uitvoering proeven worden genomen in het leggen van telefoonleidingen met heliopteren. De resultaten waren uiterst bevredigend. Het ging niet alleen veel sneller dan met alle andere tot nu toe gevolgde methodes, maar men spaarde ook gemiddeld 25% van het draadmateriaal uit.

De ontwikkeling van „jet motoren” gaat steeds voort. Men beproeft nu typen die vijf maal zoveel kracht kunnen ontwikkelen als de bestaande soorten. Dat betekent, dat men snelheden zal kunnen ontwikkelen tot 1500 km per uur.

De tot nu toe bereikte maximum snelheid was 1006 km per uur.

Zowel de Amerikanen als de Russen zijn in het bezit van het Tabun, het geheime Duitse oorlogsgas, waarvan de Duitsers enorme voorraden hadden, maar dat zij niet hebben gebruikt.

In tegenstelling met sommige rapporten, verlenen de bestaande gasmaskers wel degelijk bescherming tegen dit gas. De moeilijkheid bij dit gas is echter, dat de aanwezigheid er van moeilijk is te constateren. Het is reuk- en kleurloos. Enige fabrieken, die dit gas vervaardigden, liggen in de Russische bezettingszone in Duitsland.

De Amerikanen hebben nu ook een verbeterde bazooka. De infanterie zal derhalve over een zeer machtig pantserbestrijdingsmiddel beschikken. De zwaarste tanks kunnen er op behoorlijke afstand mee bestreden worden.

Het nieuwe bazooka-projectiel is in staat om een pantserdikte van 30 cm door te slaan. Om in vloottaal te spreken, is een infanterist nu een „kruiser te voet”. De nieuwe bazooka heeft dezelfde uitwerking als een bom van 250 kilo. Zijn dracht is twee maal zo groot als bij de oude bazooka. Het wapen wordt door twee man bediend. In geval van nood kan één man het ook doen. In dit licht gezien gaan de tanks geen goede toekomst tegemoet.

Egypte.

Als gevolg van de inderdaad ontzagwekkende ontwikkeling van de olievelen in Iran, Irak en de Noordkust van Arabië is het verkeer door het Suezkanaal de laatste jaren geweldig toegenomen.

Het kanaal is smal, zodat voor het passeren van schepen van verschillende uitwijkplaatsen gebruik moet worden gemaakt. Mailschepen en schepen met gevaarlijke lading hebben daarbij voorrang, zodat andere schepen soms 12 tot 24 uur vertraging krijgen, als gevolg van het voortdurend wachten. Om de vertraging zoveel mogelijk te beperken, worden in Port Said aan de Middellandse Zee en bij Port Terofik aan de Rode Zee gewoonlijk convoien van zes schepen gevormd. In het Noordelijke deel van het kanaal is echter nog een stuk van ± 90 km zonder uitwijkplaatsen. Op 45 km van Port Said zal nu over een lengte van 10 km een omleg worden gegraven, zodat de convoien elkaar daar zonder enige moeite kunnen passeren, het ene convooi in het oude kanaal, het andere in de nieuwe aanleg. 16.000.000 m³ zand moeten daarvoor worden weggegraven. Het werk zal ongeveer 3 jaar duren. Het gehele kanaal zal tevens over zijn gehele lengte een meter worden verdiept, zodat de modernste tankers er zonder moeite doorheen kunnen varen. De strategische betekenis van dit toch reeds zo belangrijke kanaal is daarmee nog toegenomen.

Zweden.

De Chef van de Zweedse luchtmacht heeft bekend gemaakt, dat de Zweedse jachtluchtvloot aanzienlijk zal worden uitgebreid. Het aantal jagers voor daggebruik wordt met 40% uitgebreid, het aantal nachtjagers met niet minder dan 100%.

Wie de lucht kan beheersen heeft veel, zo niet alles, gewonnen.

Australië.

Australië spant zich geweldig in om de industrie uit te breiden. De lands-

verdediging heeft zich daar nu achter gesteld om het tempo te verhogen. De tot nu toe burgerlijke Raad voor wetenschappelijk en industrieel onderzoek is nu ingeschakeld voor onderzoekingen ten behoeve van de landsverdediging.

Engeland.

In 1950 zal Engeland 300.000 man minder onder de wapenen hebben dan in 1949. De totale sterkte zal 550.000 man bedragen, waarvan in Engeland en West-Europa 337.000 man.

Desondanks is de legerbegroting slechts 1.200.000 pond minder dan vorig jaar. Deze besparing omvat in totaal nog 1.218.800.000 pond. Dit wordt veroorzaakt, omdat er zoveel nieuw materieel moet worden aangeschaft. Het bestaande materieel is niet alleen erg versleten, maar ook voor een belangrijk deel verouderd.

De Engelse uitvoer van oorlogsmaterieel is ten eerste gestegen, n.l. in één jaar van 145.000.000 pond tot 206.000.000 pond.

Het grootste deel van het geleverde materieel — dat voornamelijk aan de andere leden van de West-Europese Unie is geleverd — bestaat uit jet-jachtvliegtuigen en radar installaties.

Rusland.

De opperste Sovjet heeft onlangs medegedeeld, dat de Russische strijdkrachten 19% van het totale budget voor zich opeisen in 1949, tegen 17% in 1948. Het budget bedroeg 415 milliard roebels, zodat de strijdkrachten derhalve 79 milliard roebels ter beschikking hebben. De minister van financiën verklaarde, dat de verhoging van de oorlogsbegroting een gevolg is van een stijging der prijzen en verhoging van de transportkosten.

Hongarije.

Maatregelen worden getroffen om de studenten communist te maken en te militariseren. Eén maand per jaar moeten zij „vrijwillig” dienen, terwijl zij twee maal per week een speciale politieke cursus moeten volgen. Het kader wordt zeer zorgvuldig geselecteerd.

De studenten moeten opgeven of hun vader een arbeider, een boer of een burger is. In geval de vader van een student boer was, moet hij bovendien vermelden hoeveel hectare land hij bezat. Alleen zoons van boeren en arbeiders komen in aanmerking voor de officiersopleiding.

Brazilië.

Met ingang van 1 Januari 1950 zal in

Brazilië een Hogere Krijgsschool worden geopend, waarop niet alleen militairen, maar ook burgers, de lessen kunnen volgen. De strategie is nu eenmaal niet van de politiek te scheiden. Daarom is het goed dat a.s. politici zich vertrouwd maken met de hogere militaire problemen en de a.s. strategen een goed politiek inzicht krijgen, zowel wat betreft de binnenlandse- als de buitenlandse politiek. Amerikaanse stafofficieren verlenen hun hulp bij de oprichting van deze school. (Een m.i. uitstekend idee, dat ter navolging lokt. B. K.)

Noorwegen.

Dit land heeft een leger van 30.000 man. Daarnaast beschikken de Noren ook nog over een nationale reserve — de Heimevernet — van niet minder dan 95.000 man. (Een geweldig percentage voor dit zo dun bevolkte land en dat wij als lichtend voorbeeld op dit punt voor ogen kunnen houden. B. K.)

De N.R. bestaat uit vrijwilligers uit de lichten 1940—1944, die dus tijdens de Duitse bezetting niet is opgeroepen geweest. De leden der N.R. hebben hun uitrusting en bewapening thuis. Hun hoofdtaak is, hun eigen woonplaats te verdedigen, de verbindingen te beveiligen, de mobilisatie van het eigenlijke leger te dekken en als het moet, dat leger te versterken. Zij zijn bewapend met geweren, mitrailleurs en lichte pantserdoelartillerie. Zij oefenen 50 uur per jaar.

Military Review, Augustus 1949.

B. K.

Japane oorlogsgeheimen .

Japan capituleerde op 14 Augustus. Binnen drie weken na deze datum, waren technische onderzoeksgroepen reeds bezig in vrijwel alle Japanse oorlogsindustrieën en laboratoria. De Amerikanen hadden een en ander zeer grondig voorbereid. Zo hadden zij ook ingezien, dat onderzoek zonder kennis van de taal maar bitter weinig kon uitrichten. Ruim een jaar voor de Japanse capitulatie waren de Amerikanen begonnen met een groot aantal personen Japans te leren, zodat na de capitulatie over een groot aantal tolken werd beschikt. (Het geweldige vertrouwen in de overwinning wordt hierdoor wel duidelijk gedemonstreerd. B. K.).

Uit het onderzoek bleek, dat de Japanners op technisch gebied maar heel weinig hulp van Duitsland en Italië hebben gehad. Toch beschikte Japan over de grootste slagschepen ter wereld

— de Jamato en de Musaski — elk 73.000 ton met 9 kanonnen van 46 cm. Zij hadden onderzeeërs van 5.550 ton met een actieradius van 51.000 km en bewapend met 8 lanceerbuizen, een kanon 14 cm en een hangar voor drie lichte bommenwerpers. (De grootste Amerikaanse duikboot mat 2730 ton, het grootste Amerikaanse slagschip 35.000 ton). Ook beschikten zij over varende (amfibische) tanks, die in hoge mate zeewaardig waren. Zij zijn nooit gebruikt. Er waren er ongeveer 100 van.

Verder hadden de Japanners een zeer goed middel tegen nachtblindheid. Ook beschikten zij over bijzonder goede geneesmiddelen voor brandwonden en bevriezing, alsmede tegen lepra. Zij waren er in geslaagd om op grote schaal stookolie uit sojabonen te maken. Uit aardappelen wisten zij een dusdanige alcohol te maken, dat zij er vliegtuigbenzine mee konden vervangen.

Kolonel Winthrop Slocum besluit zijn beschouwingen met de opmerking, dat de Amerikaanse onderzoekingen wel hebben bewezen, dat de Japanners op technisch gebied heel wat presteren en dat de idee, dat zij alleen maar kunnen kopiëren, niet houdbaar is.

(Het is merkwaardig dat de strijd tussen Amerika en Japan ook een strijd op technisch gebied was. Zo legden de Japanners zich er op toe om van rubber benzine te maken, terwijl de Amerikanen zich beijerden om van benzine rubber te fabriceren. Gezonde internationale samenwerking, waarbij dergelijke dwaasheden kunnen worden vermeden is heel wat economischer en nuttiger. Laten wij hopen, dat dit inderdaad wordt verwezenlijkt. B. K.).

Grondverdediging tegen luchtlandingen.

Luchtlandingen kunnen zeer gevaarlijk zijn. Zij dragen bijna altijd een verrassend karakter en worden meestal ingezet tegen zeer belangrijke objecten, zodat zij van zeer grote invloed op het verloop van de strijd kunnen zijn.

De verdediging tegen dit soort aanvallen moet dan ook terdege worden georganiseerd. Die verdediging omvat de actie in de lucht, die zeer belangrijk is, want daarmee kan men de luchtlanding in de kiem smoren. Daarnaast is de grondverdediging van zeer veel betekenis, in het bijzonder, als men het luchtoverwicht niet heeft. Bij de verdedigingsvoorbereiding moet men nog aangeven welke doelen voor de aanvalder van veel betekenis zijn, alsmede de terreinen die voor het uitvoeren van luchtlandingen in aanmerking komen.

Daarnaast spelen ook de aanvliegwegen en de mogelijke verbindingswegen van op de grond optredende aanvalstroepen, een rol.

Naast „plaatselijke veiligheidsorganen” die belast zijn met de bewaking en verdediging van plaatselijke belangrijke objecten (centrales, fabrieken, bruggen, stations, enz.) moeten er ook zeer mobiele strijdkrachten op belangrijke strategische punten worden gestationneerd. Zij moeten door offensief optreden de tegenpartij vernietigen.

Deze mobiele strijdkrachten moeten bestaan uit tanks, artillerie, infanterie en pioniers.

Daarboven moeten er ook nog strategische reserves zijn, die de mobiele strijdkrachten kunnen versterken.

Zodra er een vijandelijke luchtlanding wordt gemeld, betrekken de plaatselijke veiligheidstroepen hun opstellingen en beginnen de mobiele strijdkrachten hun actie. Hierbij is de grote moeilijkheid de bepaling van het tijdstip waerop de actie moet beginnen. Doen zij dat te vroeg, dan loopt men de kans, dat die troepen gebonden worden in neven- of bindingsacties, terwijl dan in hun rug de hoofdaanval kan komen. In dat geval kan de strategische reserve grote diensten bewijzen. Zet men de mobiele strijdkrachten te laat in, dan loopt men de kans, dat de vijand zich behoorlijk consolideert, zodat het uiteindelijk heel veel moeite zal kosten om hem klein te krijgen. Ook in dat geval kan de strategische reserve van veel belang zijn.

(Een artikel waarin heel duidelijk de mogelijkheden van de grondverdediging tegen luchtlandingstroepen uiteen worden gezet. Het is duidelijk dat er voor dit systeem zeer veel troepen moeten worden ingedeeld, die in vele gevallen niet actief behoeven op te treden. Maar ze moeten er toch zijn, want het luchtwapen is het ideale wapen voor de verrassing. Eenheden van een „Nationale Reserve” instituut zijn daarvoor als het ware aangewezen. Deze eenheden zullen echter goed getraind moeten zijn, want parachutisten en luchtlandingstroepen zijn prima vechteenheden. B.K.).

Het Perzische Golf-commando.

In een zeer interessant artikel geeft Dr Vail Motter een overzicht van het werk, dat door de Amerikanen is verricht in de havens aan de Perzische Golf en in het binnenland van Iran, om Rusland van oorlogsmateriaal te kunnen voorzien.

Reeds vóór Amerika in de oorlog be-

trokken was, had Roosevelt de Sovjet Unie de nodige materiële hulp toegezegd. Rusland werd ingedeeld bij de landen, die van de leen- en pachtwet konden profiteren. De grote moeilijkheid was echter de weg waarover de hulp zou worden geleverd. De weg via de Atlantische Oceaan en Noordelijke IJszee naar Moermansk en Archangel was wel de kortste, maar tevens ook de gevaarlijkste. Die route kon worden aangevallen door Duitse duikboten, vliegtuigen, die hun bases in Noorwegen hadden, en bovenwaterstrijdkrachten, die in het noorden van Noorwegen tal van havens hadden. Zwaar was inderdaad de tol, die van de Geallieerde convooien in de Noordelijke IJszee werd geheven. Een tweede weg was via Wladiwostok. Deze weg was alleen bruikbaar voor Russische schepen en nog maar net zo lang als Rusland en Japan geen oorlog hadden. Bovendien was deze weg enorm lang. De derde mogelijkheid was via Iran. Over deze weg werd inderdaad de hoofdschotel der hulp gebracht. In September 1942 keurden de „gezamenlijke stafchefs” het plan om goederen via Iran naar Rusland te vervoeren goed. Op 11 December 1942 kwamen de eerste Amerikaanse troepen in Korramshar aan, om de haven geschikt te maken als basis voor de grote transporten. Naast deze haven werden ook nog Bandar Shapoer en Cheybassi als zodanig ingericht.

Er waren uiteindelijk drie afzonderlijke groepen werkzaam en wel troepen die de havens in orde maakten, troepen die het spoorwegvervoer van de havens naar Teheran verbeterden en troepen die het gemotoriseerde vervoer mogelijk moesten maken.

Enorm is het werk der Amerikanen geweest. Meer dan vier miljoen ton aan goederen is via deze havens naar Rusland vervoerd.

In October 1945 werd het Perzische Golf Commando opgeheven. 30 December 1945 vertrokken de laatste Amerikanen uit Khorramshar. (Boven deze vervoeren zijn de convooien naar Moermansk steeds doorgegaan.

De begrenzing van de totale oorlog.

Zowel de eerste als de tweede wereldoorlog worden vaak als „totale oorlogen” omschreven. Zij verschilden aanzienlijk van de meer begrensde oorlogen uit de goede oude tijd zoals de Krimoorlog, de Frans-Duitse oorlog, de Boerenoorlog en de Russisch-Japanse oorlog.

Bovendien beweert men dat de oorlogen steeds „totaler” worden, wat min of meer onlogisch is. Totaler dan totaal is niet mogelijk. De vraag is wat een oorlog „totaal” maakt.

Hangt dat af van de omvang, van de intensiteit der mobilisatie der middelen, van zijn doelstellingen, van zijn methodes of wellicht van de combinatie van deze factoren? Het is niet altijd even duidelijk.

Luitenant-Kolonel Schmidt gaat de vier hierboven genoemde factoren na.

Ten aanzien van de omvang — geographisch gezien — constateert hij, dat de tweede wereldoorlog vrijwel totaal is geweest. De intensiteit van de gemobiliseerde middelen is enorm geweest. Zowel in de eerste als in de tweede wereldoorlog hebben alle daarbij betrokken volkeren zeer systematisch hun militair-economische macht gebruikt om de vijand te bestrijden, waarbij niet alleen getracht werd de vijandelijke strijdkrachten te vernietigen, maar ook zijn economisch systeem. Dat was een zeer markant verschil met de oorlogen uit de 18e eeuw, die hoofdzakelijk met kleine beroepslegers werden uitgevochten.

Ten aanzien van het doel, acht men de oorlog totaal, als de vernietiging van de soevereiniteit, de politieke en economische bases van de tegenstander worden beoogd. Wat dit betreft is er wel een zeer groot verschil tussen de Frans-Duitse oorlog, de Amerikaans-Spaanse oorlog en de tweede wereldoorlog.

Voor wat betreft zijn methoden, kan men de oorlog totaal noemen, als er geen enkele beperking in de toepassing der oorlogsmiddelen wordt toegepast, als alle beginselen van menselijkheid en ridderlijkheid opzij worden gezet, als er geen onderscheid wordt gemaakt tussen combattanten en non-combattanten, als krijgsgevangenen of worden afgeslacht of als slaaf worden gebruikt. De tweede wereldoorlog heeft zich, wat dit betreft, niet van zijn beste zijde laten zien. De vier hierboven besproken voorwaarden voor de totale oorlog behoeven niet altijd samen te gaan, maar meestal zal dat toch wel het geval zijn.

Schmidt werpt dan de vraag op of het in het tijdperk der totale oorlog nog wel zin heeft, om te vragen of die oorlog begrensd kan worden, of men nog „oorlogsregelen” moet opstellen en daaraan vasthouden. Er is een zeer sterke stroming, die meent zich aan geen enkele regel te moeten houden, omdat

men op die wijze op de snelste manier de overwinning kan behalen. Dit betekent een volkomen weghalen van alle morele bases van het leven. Moet uit het begrip totale oorlog nu inderdaad de conclusie worden getrokken, dat begrenzing daarvan onzin is?

Het technisch doel van de oorlog is de overwinning te behalen, d.w.z. de vijand er van te overtuigen, dat verzet nutteloos is. Zijn wil om te vechten moet worden gebroken. Voor de bereiking van dat doel is het niet noodzakelijk, dat zijn steden, zijn industrieel systeem, zijn soevereiniteit worden vernietigd. En zelfs al zou het uiteindelijk doel een drastische hervorming van het politieke systeem van de tegenpartij beogen, dan is een zo groot mogelijke vernieling van zijn land slechts een onderdeel, want de nieuwe regeringsvorm staat dan direct voor vrijwel onoverkomelijke moeilijkheden. Dat is heel juist, want hoe we de zaak ook keren en wenden, het uiteindelijke doel van de oorlog moet een goede vrede zijn. En het verkrijgen van een goede rechtvaardige vrede wordt moeilijker, naarmate de oorlog in zijn doelstellingen en methoden steeds meer onbegrensd wordt. Zelfs al zou men de oorlog er mee winnen, dan heeft men een zeer grote kans, dat men oneindige wraakgedachten oproept, waardoor de overwinning wel eens een Pyrrhus-overwinning kan worden. Hoe groter de morele en materiële verwoesting is, des te moeilijker zal het zijn om weer tot normale omstandigheden te komen, des te gemakkelijker zullen er weer conflicten ontstaan. Want wij dienen niet te vergeten, dat de oorlog een demoraliserende uitwerking heeft op iedereen, overwinnaar of overwonnenen. Als een natie vecht voor de rechten van de mens, kan die zelfde natie tijdens dat vechten, die zelfde mensenrechten niet gaan vertrappen. Daarom mag de Westerse wereld, die op de bres staat voor de mensenrechten de onbegrensde totale oorlog niet prediken. De grote Sherman zei het heel duidelijk. De oorlog is een gang door de hel. Het is niet nodig, dat wij mensen die gang nog zwaarder maken, door ons eigen toedoen. Het beste is, als wij ons daarbij door menselijkheidsgedachten laten leiden, maar als dat niet zou lukken, dan moeten wij ons tegen de onbegrensde totale oorlog verzetten uit eigenbelang. Toch zullen wij met de mogelijkheid van die vorm van oorlogsvoering rekening moeten houden. Doen wij dat niet, dan is de

kans op vernietiging van ons zelf zeer groot.

(Een zeer hoogstaand artikel, dat de overdenking in alle opzichten ten volle waard is. De consequenties van van de totale oorlog zijn inderdaad verschrikkelijk. Wij sluiten ons wat dat betreft, bij Generaal Bradley aan, die onlangs zei, dat de beste verzekering om aan derde wereldoorlog niet ten onder te gaan is, er voor zorg te dragen, dat hij niet losbarst. Onder de huidige omstandigheden kan die verzekering wellicht worden verkregen, door de premie — in de vorm van een sterke West-Europese Unie en een sterk Atlantisch Pact — te betalen, waarin en waarbij wij in die Unie-macht en Atlantische Pact strijdkrachten ons passend aandeel hebben te leveren. B. K.).

Militaire notities rondom de wereld.

Verenigde Staten.

Het korps verbindingstroepen heeft vele nieuwigheden tot ontwikkeling weten te brengen. Hieronder behoren o.m.: een Handie Talkie-radio, waarmee men zich heel goed kan oriënteren, door middel van een radiozender die een speciaal signaal uitzendt; ultrakorte golven, die in staat zijn om muizen en kleine insecten te doden; een verbindingsmiddelenwagen, van waaruit men over een afstand van 15.000 km kan telefoneren; een synthetische mica, die de zelfde eigenschappen heeft als de natuurlijke; zodanige verbetering van de radioverreschrijver dat die 50.000 woorden per dag kan verwerken. De Marine heeft de beschikking gekregen over een nieuwe helicoptère met een speciale uitrusting voor het maken van luchtfoto's. Er kunnen 5 mensen in. De nieuwe helicoptère is speciaal bedoeld voor waarneming ten behoeve van de artillerie der slagschepen en kruisers. De horizontale schroeven zijn veel hoger geconstrueerd dan bij de bestaande modellen, zodat men er nu veilig onder door kan lopen en bij slingeren der schepen bij zware zee de schroefbladen niet in aanraking met het dek komen.

De verschillende topographische diensten van land-, zee en luchtmacht, zullen tot één gezamenlijke sectie van de gecombineerde staf worden verenigd. In die sectie zullen de kaartering, geologie, topografie, fotogrammetrie, fotografie, fotointerpretatie, reproductie, het maken van terreinmodellen worden opgenomen. Dit zal

grote bezuiniging geven en betere verzorging van het benodigde kaartmateriaal, alsmede een grotere eenheid van opvatting, die zeer belangrijk is.

Op grootscheepse wijze werkt de V.S. aan standarisatie, niet alleen in het leger, maar in het bijzonder ook tussen de land-, zee- en luchtmacht. Snellere aanmaak en distributie zal daarvan het resultaat zijn, terwijl de aanschaffingskosten aanzienlijk zullen dalen.

Het volgen van raketten is uiterst moeilijk. En dat wordt moeilijker naarmate hun snelheid steeds groter wordt. Telescopen zijn niet meer in staat hen te volgen. Toch is het van veel belang een juiste indruk te krijgen van hun gedragingen bij hun tocht door het luchtruim. De Amerikaanse ballistische onderzoekingscommissie heeft daartoe een nieuw apparaat geconstrueerd dat de Doppler wordt genoemd. Het is een klein ontvangst- en zendstation voor radiogolven en berust op het bekende beginsel van Doppler. (Een geluid dat naar ons toekomt klinkt hoger, als het van ons weggaat lager). Tijdens de vlucht van de raket worden voortdurend golven naar de raket uitgezonden, die ze onmiddellijk terugzenden. Uit de intensiteit van de teruggezonden golven kan men de baan precies bepalen.

Canada.

De V.S. en Canada hebben in de omgeving van Fort Churchill — aan de Hudsonbaai in Noord-Canada — uitgebreide proeven genomen, om de mogelijkheid van grootscheepse operaties in het Poolgebied na te gaan. Men is tot de conclusie gekomen, dat dit niet mogelijk is. Elke actie in het hoge Noorden zal beperkt moeten blijven tot ondernemingen op kleine schaal. De proefnemingen hebben aangetoond dat de ingezette troepen 90 % van hun tijd moeten besteden aan maatregelen, die genomen moeten worden om in leven te blijven, terwijl dan slechts 10 % overblijft voor verdere actie. De enorme oppervlakte van Canada maakt het voor elke vijand mogelijk om — door middel van luchtlandingen — dergelijke kleine gevechtsgroepen neer te zetten op tal van punten. Als men daartegen niets doet, kunnen deze groepen op de duur zeer gevaarlijk worden, en zullen zij veel eigen troepen — die elders hard nodig zijn — binden. Daarom moet er een zodanige organisatie zijn, die in staat is, om met een minimum aan troepen en middelen, dergelijke

strijdgroepen snel te localiseren en te vernietigen.

Australië.

Australië is op geweldige wijze bezig om zijn verdediging te versterken. Naast de gewone strijdkrachten is er ook een burgerlijke verdedigingsorganisatie opgericht, die onder meer tot taak zal krijgen om de burgerbevolking te beschermen tegen de atoomoorlog.

Een van Englands grootste atoomdeskundigen is thans geplaatst als hoogleraar aan de Universiteit in Canberra, de Australische hoofdstad. Vermoedelijk zal binnenkort een atoom onderzoek centrum en een atoombom-fabriek worden opgericht.

Noorwegen.

Toen de Duitsers in Mei 1945 capituleerden, lieten zij in Noorwegen een volkomen intact verdedigingsstelsel achter van zware batterij-opstellingen, kazematten, kustbatterijen enz. Met het oog op een Russische aanval uit het Noorden of een eventuele landing der Engelsen, hadden zij rondom het zo belangrijke Narvik een machtige stelling aangelegd, de z.g. Frondenestelling. De Noren hebben deze stelling geheel intact gelaten. Hij vormt een machtige afsluiting in het hoge Noorden voor de rest van het land.

Brazilië.

De Braziliaanse regering heeft een nationale onderzoekingsraad in het leven geroepen, om het wetenschappelijk en technologisch onderzoek te stimuleren. Bijzondere aandacht moet ingevolge de gegeven opdrachten worden besteed aan het atoom-onderzoek. De uitvoerende raad bestaat uit leden van de Ministeries van Economische Zaken, Opvoeding en Arbeid, Landbouw en Nijverheid, en Buitenlandse Zaken.

Het strategische belang van Canada.

Kolonel Watsford toont in een zeer overzichtelijk artikel het enorme belang van Canada in de strategische wereldpositie aan. Na gewezen te hebben op de geweldige materiële hulpbronnen van het land, zijn bodemrijkdom en zijn betekenis als korenschuur, bespreekt hij Canada's strategische positie.

Canada is het centrum van de grote landmassa's van Azië, Europa en Amerika. Het ligt op de kortste luchtroutes tussen de V.S. en de Sovjet Unie. Voor startplaats van lange-afstand bommenwerpers en geleide projectielen ligt het

op de best denkbare plaats. Canada en de V.S. vormen de grootst mogelijke eenheden, zowel op cultureel, economisch, geestelijk en industrieel gebied. Ook op het gebied der defensie is er grote samenwerking. De bestaande samenwerking op militair gebied berust op de volgende beginselen.

1. Uitvoerige wederzijdse uitwisseling van personeel — waar het taalprobleem geen enkel beletsel vormt.

2. Uitwisseling van waarnemers op alle mogelijke militaire gebied.

3. Zo groot mogelijke gelijkschakeling van organisatie, oefenmethoden, bewapening, nieuwe middelen, tactische en strategische opvattingen.

4. Het wederzijds verlenen van de grootst mogelijke faciliteiten aan de verschillende onderdelen der strijdkrachten, zonder enige wederzijdse controle.

Hoewel Canada tot het Britse Gemeenbest behoort, is zijn lot toch onverbreekelijk met dat van de V.S. verbonden.

Military Review, September 1949.

B. K.

Het Belgische verzet 1940—1945.

In een prachtig artikel geeft Camille Joset, de voorzitter van „De Nationale Raad van weerstand” een overzicht van het ondergronds en bovengronds verzet der Belgen tijdens de Duitse bezetting.

Het was de Brusselse burgemeester Joseph van de Meulebroeck, die reeds 16 Mei 1940 in een proclamatie verklaarde, dat de gemeentelijke overheid zou blijven waken over de burgerij. De besliste houding van deze Brusselse magistraat is van enorme betekenis voor het verzet geweest. Op 1 Juli 1941 werd van de Meulebroeck gearresteerd.

Joset gaat het verzet van de departementen, de provinciale- en gemeentebesturen na alsmede van de rechtelijke macht, het hoger onderwijs, de kerk — zowel de Rooms-Katholieke als de Protestante — de vakverenigingen, de jeugd-organisaties, de industriëlen, de arbeiders en de boeren. Hij beschrijft de steunactie aan de nabestaanden der Nazi-slachtoffers en de hulp aan de Joden. Hij besluit zijn artikel met er op te wijzen, dat het verzet een waarlijk nationaal karakter droeg.

De militaire macht van Rusland.

„Yvan” bespreekt de militaire macht van de Sovjet Unie.

Achtereenvolgens neemt hij de Marine, de luchtmacht en het leger onder de loupe.

Hij wijst er op, dat er in Rusland — al dan niet vrijwillig — Duitse ingenieurs te werk zijn gesteld.

Een Russisch marine-officier, die onlangs van achter het IJzeren Gordijn de vlucht nam naar het Westen, heeft een en ander verteld over de Russische marine. Deze is in Rusland nooit van veel betekenis geweest. Maar nu zijn de Russische admirals bezig een geweldige reorganisatie tot stand te brengen, zulks in opdracht van de Russische regering. De Groot-Admiraal der Vloot, Kutznetzoff heeft medio 1947 aan de opperste sovjet een volledig programma voorgelegd, onder de titel „De heropbouw van de Marine in Sovjet-Rusland”. Behalve de bouw van onderzeeërs loopt deze heropbouw echter niet vlot van stapel. De duikboten zijn alle voorzien van het „Snorckel”apparaat en werden aanzienlijk verbeterd door de Russische ingenieur Kormej Garazoff. Zij hebben een actieradius van 22.000 km en zijn met zware artillerie bewapend. Er zijn zes scheepswerven voor de bouw van duikboten, twee aan de Witte Zee, twee aan de Zwarte Zee, twee aan de Stille Oceaan.

Wordt het programma Kutznetzoff aangenomen, dan zal Rusland op 1 Januari 1952 over niet minder dan 400 zware en 200 lichte duikboten beschikken.

De Opperste Sovjet hecht veel waarde aan de bouw der duikboten en heeft het Tirpitziaanse beginsel van de onbeperkte duikbootoorlog volledig overgenomen. In Moskou wordt algemeen aangenomen, dat door een massaal gebruik van duikboten, de zeeverbindingen van een eventuele vijand kunnen worden afgesneden. Het grote struikelblok bij dit program is echter de vorming van het geschoolde personeel. Het aantal opleidingsscholen is in 't laatste jaar meer dan verdubbeld. In elk geval dient men er rekening mee te houden, dat Russische duikboten in aanzienlijke hoeveelheden op alle delen der wereldzeeën zullen kunnen optreden.

Over de Russische luchtmacht doen de meest uiteenlopende geruchten de ronde. Het volgende feit staat echter vast. Op het gebied der productie mogelijkheden staat de Russische industrie nog ver achter bij die van Amerika.

De vloot beschikt over 4 soorten vliegtuigen, en wel:

1. De S.O. (afkorting van Stalin-Okean) vliegtuigen.
2. Supersonische vliegtuigen.
3. Marine-jachtvliegtuigen.
4. Vliegtuigen voor de kustwacht.

De S.O.-vliegtuigen hebben een actieradius van 12.000 km en een maximum snelheid van 570 km per uur. Hun voornaamste opdracht is het leggen van mijnen. Ze kunnen ook torpedo's afvuren.

De supersonische-jet-vliegtuigen worden voornamelijk tegen lichtere oorlogsschepen en transportschepen ingezet.

De jachtvliegtuigen hebben een actieradius van 8.000 km en een topsnelheid van 740 km per uur.

De vliegtuigen voor de kustwacht zijn licht en hebben kleine actieradius. Hun maximum snelheid is 575 km per uur.

Ingevolge het vastgestelde bouwprogramma zal Rusland op 1 Januari 1952 de beschikking hebben over:

450 vliegtuigen van het type S.O., met als bases Moermansk, Sebastopol en Wladiwostok, 800 supersonische vliegtuigen verdeeld in 4 groepen en wel, Stille Oceaan, IJzee, Oostzee, Zwarte Zee en Kaspische Zee, 2400 marine-jachtvliegtuigen in zes groepen onderverdeeld en wel: Zee van Ochotsk, Japanse Zee, Oostzee, Witte Zee, IJzee, Zwarte en Kaspische Zee, 2500 vliegtuigen voor de kustwacht, verdeeld in vijf groepen en wel IJzee, Oostzee, Zwarte Zee, Zee van Ochotsk en Japanse Zee.

Dit programma voorziet dus voor 1953 in niet minder dan 6150 marine-vliegtuigen, waarvan er 3650 een zuiver offensief karakter dragen.

De Russen zijn aanhangers van de theorie van Admiraal Makan, volgens wie de grote slagschepen hebben afgedaan en de heerschappij ter zee aan hem blijft, die over de sterkste lichte eenheden, duikboten en vliegtuigen beschikt.

In 1947 beschikte de Russische luchtmacht over 44 groepen landvliegtuigen en 11 groepen watervliegtuigen, tezamen 22.000 toestellen.

Onlangs werd de luchtmacht, bij decreet van de Opperste Sovjet, vermindert tot 17.000 toestellen. Het betrof hier echter alleen verouderde toestellen. De toestellen voor de burgerluchtvaart blijven zo gebouwd, dat zij met een minimum aan veranderingen voor oorlogstoestellen kunnen worden gebruikt.

Ten aanzien van de landmacht kreeg een bijzondere commissie opdracht om de sterkte van het leger met 33 % te verminderen. Niettegenstaande het verzet van Maarschalk Bulganin, die gesteund werd door Admiraal Kutznetzoff, werd het aantal divisies van 225 tot 160 te-

ruggebracht. Waar de vredessterkte der Russische divisie 12.000 man bedraagt heeft Rusland — buiten de marine en luchtmacht — nog altijd 1.920.000 man onder de wapenen.

Onder de oorspronkelijke 225 divisies waren 60 pantservedivisies, alsmede 22 gemotoriseerde artilleriedivisies. Deze werden teruggebracht tot respectievelijk 30 pantsers- en 12 gemotoriseerde artilleriedivisies.

Daarnaast wordt gewerkt aan bijzondere wapens. Voor deze bijzondere middelen werd geen enkele bezuiniging toegestaan. De atoomcommissie werkt aan de fabricage van de atoombom (wat ondertussen is gelukt B. K.) en aan doeltreffende verdedigingsmiddelen daartegen. De Russische industrie centra moeten niet kunnen worden bereikt. Men zoekt naar middelen om de atoombommen reeds op hun vlucht naar de doelen, in de lucht te vernietigen. Er bestaan ten minste vier speciale inrichtingen voor constructie van V-wapens. (Dit overzicht klopt met hetgeen de Amerikaanse Minister voor de Luchtstrijdkrachten Stuart Symington heeft verklaard, zodat een en ander wel niet ver van de waarheid zal af zijn. Alles tezamen een formidabele macht met offensieve doelstellingen. Slechts de grootste eendracht van de landen van het Atlantisch Pact. zal deze macht in toom kunnen houden.

Het Leger - De Natie Sept. 1949

B. K.

Personeelsverliezen op het slagveld.

Toen het volledig rapport over de verliezen in de tweede wereldoorlog van het Amerikaanse leger werd uitgebracht, viel het onmiddellijk op, dat de infanterie in het bijzonder de zwaarste tol had betaald. Dit blijkt wel heel duidelijk uit het Overzicht I van 57 divisies infanterie, 4 parachutisten-divisies en 10 tank-divisies.

De bovenste rij der percentages geeft de **organieke** verdeling der verschillende wapens in de divisie aan. De onderste rij, vermeldt het percentage der verliezen in elk der wapens (doden, gewonden, vermisten en krijgsgevangenen).

Uit dit overzicht blijkt wel heel duidelijk, dat de infanterie het verreweg het zwaarste te verduren heeft gehad.

Verder is ook uitermate interessant een overzicht, waaruit blijkt, welke acties het meest slopend zijn en welke de meeste vruchten — in de vorm van

krijgsgevangenen — afwerpen.

Het Overzicht II betreft een legerkorps van drie divisies infanterie en een tank-divisie van het IIIe Amerikaanse leger van de roemruchte Generaal Patton.

Uit dit overzicht wordt de oude waarheid, dat de aanval kostbaarder is dan de verdediging, ten volle bevestigd. Maar even duidelijk blijkt, dat de geslaagde aanval met de daar aan vastzittende uitbuiting van het succes in de vorm van de vervolging de doorslaggevende resultaten oplevert. Want uiteindelijk gaat het om de vernietiging van de vijandelijke strijdkrachten.

Een andere leerzame conclusie uit het rapport is, dat men — zo enigszins mogelijk — de troepen langzamerhand aan het gevecht moet wennen. „Groene” divisies lijden meer verliezen en behalen minder resultaat.

In dit opzicht spreken de cijfers van Overzicht III boekdelen, cijfers die betrekking hebben op twee divisies over de periode 14—20 Dec. 1944, waarvan „één groene” en „één divisie met oorlogservaring”.

De divisies stonden naast elkaar en hadden vrijwel dezelfde actie te verduren.

Zeer interessant is een overzicht, waaruit blijkt welke wapens de meeste verliezen toebrengen. Tevens toont dat overzicht aan, dat het terrein van doorslaggevende invloed is op het gebruik van de bestaande wapens.

Wij zien, dat in de echte jungle-strijd — in het oerwoud zonder voorbereide verdedigingen — het handvuurwapen het voornaamste is (Buna, Leythe). Ook Bougainville was een echt jungle-eiland, zonder versterkingen. Dat daar niettemin het verliespercentage door

granaatscherven zoveel groter is, dan het verliespercentage veroorzaakt door mitrailleur- en geweerkogels, zit hem daar in, dat tijdens de actie op Bougainville (Augustus—December 1942) de Japanse vloot nog zeer sterk was en zeer actief aan de strijd op het land deelnam. Er zijn niet minder dan 7 zeeslagen rondom Bougainville geleverd. Zeer vaak bombardeerde de Japanse vloot de Amerikanen op de kust van dit eiland.

Bij de versterkte Japanse eilanden (Saigon, Okinawa, Marshall eilanden en Iwosjima) speelt de artillerie de grootste rol. Dit is eveneens het geval in Europa, waar het verschil wel zeer sprekend is. Ondanks de overmacht in de lucht van de Geallieerden, waardoor de Luftwaffe niet veel meer van zich deed spreken, is in West-Europa toch nog een vrij groot percentage verliezen een gevolg van luchtdruk van bommen.

Dit overzicht is in zoverre niet helemaal juist, dat dit de doden niet vermeld.

Bijzondere aandacht wordt besteed aan de verliezen toegebracht door eigen vuur. In het bijzonder in de junglegevechten waren deze zeer hoog. Men stelt ze op niet minder dan op ± 16 tot 20 %. Als oorzaken worden vermeld, gebrek aan inlichtingen, slechte discipline, zorgeloosheid, minder juiste leiding.

Een grote rol spelen ook de neurosen, de zenuwgeschokten. Dit betrof niet minder dan 1 op elke 6 man. In den beginne waren noch de Commandanten, noch de geneeskundige dienst hierop voorbereid of ingesteld. In den beginne werd er ontzagwekkend veel gesummeerd. Met de operaties op Sicilië had men dit probleem wel onder de knie.

OVERZICHT I

	Infanterie	Artillerie	Tanks	Pioniers	Andere wapens
I Gemiddelde voor 57 infanterie-divisies					
Organiek percentage	68,5	15,5		4,4	11,6
Verliespercentage	94,7	2,5		1,6	1,2
II Gemiddelde voor 4 parachutisten-divisies					
Organiek percentage	62,3	16,3		4,8	16,6
Verliespercentage	85,6	6,9		3,9	3,6
III Gemiddelde voor 10 tank-divisies					
Organiek percentage	29,—	15,6	20,3	6,3	28,8
Verliespercentage	62,—	3,6	23,1	3,3	7,1

OVERZICHT II

MAAND	Totaal verliezen	Dood	Gewond	Vermist	Gemaakte krijgsge- vangenen	Soort van actie.
Oct. '44	3977	621	2328	1028	3328	Verdediging van drie brugge- hoofden.
Nov. '44	10733	1468	8053	1212	8740	Aanval op een versterkte stel- ling, die werd opgeruimd.
Dec. '44	7676	828	5136	1712	4458	Aanval gevolgd door defensief op ander front.
Jan. '45	4586	457	3247	882	3068	Aanvallen op kleine schaal.
Febr. '45	4782	466	3471	595	8535	Rivierovergang en aanval op versterkte stelling.
Maart '45	5518	777	3906	835	67160	Drie rivierovergangen en
April '45	2751	392	1902	277	93853	Vervolging.

OVERZICHT III

	Dood	Gewond	Gemaakte krijgsgev.
Divisie met oorlogs- ervaring.	73	512	1117
Groene divisie	242	919	86

OVERZICHT IV

GEWONDEN-PERCENTAGE

Operatie	mitrailleur- en geweerkogels	granaat- scherven	andere oorzaken o.a. luchtdruk
Saipan (Pacific)	46.7	50.7	2.6
Anzio (Italië)	19.6	80.4	—
Bougainville (Pacific)	26.3	71.2	2.5
Leythe (Philippijnen)	52.8	43.4	3.7
Okinawa (Riöe-Kiöe)	27.0	69.6	3.3
3 Amerik. Leger (W.-Europa) (Aug.—Dec. 1944)	28.3	61.3	10.4
5 Amerik. Leger (Italië) (Aug.—Dec. 1944)	16.8	75.3	7.9
9 Amerik. Leger (W.-Europa) (Jan.—April 1945)	27.4	64.8	7.8
Buna (Nw Guinea)	63.6	36.4	—
Marshall Eilanden (Pacific)	37.9	56.8	5.3
Iwo Jima	32.0	60.3	7.7

De officieren moeten weten hoe zij mensen, die op instorten staan, dienen aan te pakken.

De verliezen aan manschappen bij tankeenheden zijn lager dan bij andere onderdelen. Pantser is nog altijd een goede dekking. Ook de helm bewees dat. Het pantser komt ook het moreel ten goede. De vrees voor verwondingen is steeds groot. Het meest gevreesd waren verwondingen in de buik, in de hersens en de ogen. Het is merkwaardig dat er voor een schot door het hart weinig vrees bestaat. Dan is het meteen toch afgelopen, maar de andere verwondingen kunnen in hun gevolgen ontzettend zijn.

Een buitengewoon interessant artikel, waaruit tal van leringen ten voordele van de strijdende troep kunnen worden getrokken, en wel:

- a. In Europees terrein: zoveel mogelijk artillerie en mortieren;
- b. Zoveel mogelijk pantser, ook individueel;
- c. Zo hoog mogelijke geoefendheid;
- d. Zo deskundig mogelijke aanvoerders.

Interessant zou het zijn als er ook gegevens bekend zouden zijn over de uitwerking der luchtstrijdkrachten.

Zelfs met hun — na Normandië — toch zeer zwakke luchtmacht, wisten de Duitsers de geallieerden toch altijd nog gevoelige verliezen toe te brengen. Waar de vliegtuigbom veel overeenkomst vertoont met het artillerieprojectiel (alle twee explosief, scherfwerking en luchtdruk) moet daar beslist ook zeer veel waarde aan worden toegekend. Vanzelfsprekend speelt een goede medische organisatie en doelmatige behandeling op een zeer belangrijke rol.

Infantry Journal, September 1949.

B.K.

De Cavalerie vroeger en nu.

In een duidelijk artikel geeft M. Klerckx een bijzonder aardig overzicht van de ontwikkeling der cavalerie

Het nut van de cavalerie is in vrijwel alle oorlogen zeer groot geweest. Een uitzondering vormt de eerste wereldoorlog in het Westen.

De cavalerie kenmerkt zich door haar grote snelheid en grote slag- en stootkracht.

Via Epaminondas, Pyrrhus, de Romeinen, Clovis, Karel de Grote, de middeleeuwse ridders, Lodewijk XIV, Frederik de Grote, de grote ruitermaarschalken van Napoleon komt de schrijver tot de eerste wereldoorlog, waarin

de cavalerie volkomen ten onder schijnt te gaan.

Maar in de tweede wereldoorlog herrees de cavalerie in volle glorie, al was het dan ook in andere vorm.

In de pantsers — en tanks — kon de glorievolle traditie van de cavalerie zich verder ontwikkelen. De mechanisatie opende grote mogelijkheden voor het verkrijgen van snelle beslissingen.

Onderstaand overzicht geeft het dagelijkse daggemiddelde van de pantsersen tankeenheden in kilometers aan.

Polen 1939	18
Maas—Abbeville (1940)	27
Van Ligne Weygand naar Seine en Zwitserse grens (1940)	48
Offensief van Rommel (Afrika 1942)	48
Offensief van Montgomery (van El Alamein tot El Agneila 1942)	70
Britse XXX Legerkorps (van Seine tot Albertkanaal 1944)	67
1e Amerikaanse leger (van Remagen tot Paderborn) (omvatting van het Roergebied)	70

De gemechaniseerde en gemotoriseerde eenheden hebben dan ook net als vroeger de ouderwetse cavalerie nog dezelfde operationele doeleinden, nl.

Strategische verkenningen in samenwerking met of ter vervanging van vliegtuigen.

Het dekken van concentraties.

Bescherming van niet ondersteunde vleugels.

Het tot stand brengen van een doorbraak.

Het opvangen en eventueel vertragen van een vijandelijke opmars.

Het versluieren van de bewegingen van eigen grote eenheden.

Het uitvoeren van omtrekkingen en omvattingen.

Het uitbuiten van het succes door middel van de vervolging.

Het Leger - De Natie Sept. 1949

B. K.

Heden overleed te Amersfoort, na een langdurig doch geduldig gedragen lijden, onze geliefde en zorgzame Vader, Behuwd- en Grootvader

BERNARD JOHAN JONKER

Majoor der Militaire Administratie in de ouderdom van 59 jaar.

Uit aller naam:

A. W. Trouw—Jonker.

Vianen, 6 November 1949.

Voorstraat 45

De begrafenis heeft plaats gehad Donderdag 10 November 1949 op „Den en Rust” te Bilthoven.